

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 42 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Η καταστροφή στον ελαιόκαρπο φέρνει μηδενική παραγωγή λαδιού

Ανοίγουμε διάλογο για το ελαιόλαδο

Δακοπροσβολή και οι συνέπειές της

Σελ. 14

Παραγωγή ελαιολάδου. Μπορούμε να γίνουμε ανταγωνιστικοί; Υπάρχει μέλλον;

Σελ. 15

Ελαιόλαδο (Ελλάδα) παρόν και μέλλον

Σελ. 16-17

Καταστροφή. Είναι η λέξη που κυκλοφορεί στα χείλη των συμπατριωτών μας αλλά και των κατοίκων των περισσότερων περιοχών της Ελλάδας και αφορά στη σοδειά του ελαιόλαδου, καθόσον εκτός από την αλλοίωση των καρπών από το δάκο και το μύκητα γλοιοσπόριο, το ελάχιστο λάδι που παράχθηκε είναι της χειρίστης ποιότητας, στην πρώτη ύλη για επεξεργασία, διότι δεν μπορεί να καταναλωθεί ως παρθένο. Και όποια από τα λάδια είναι στα όρια του παρθένου εκλεκτού μέχρι την Άνοιξη θα έχουν μετατραπεί σε λαμπάντε, δηλαδή για βιομηχανική επεξεργασία.

Ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου ο ΚΑΣΤΩΡ

διοργάνωσε συνάντηση με όλους τους φορείς για να συζητηθεί το πρόβλημα. Και μπορούμε να πούμε ότι όλοι σχεδόν ήρθαν αλλά η λύση του προβλήματος δεν είναι ορατή. Επιπλέον, οι παράμετροι που μπαίνουν στο διεθνή στίβο για την παραγωγή του ελαιολάδου αλλάζουν καθώς οι παίκτες διευρύνονται. Και μη μας πει κανείς «μα, το δικό μας λάδι είναι το καλύτερο». Συμφωνούμε ότι είναι από τα ποιοτικότερα, αλλά αυτό δεν φτάνει. Πρέπει να μπορούμε να το παράγουμε, να το πουλάμε και να ζούμε από αυτό. Άρα πρέπει να είναι ανταγωνιστικό. Εκτός από την ποιότητα πρέπει να δούμε και την κερδοφορία. Θα γελάσει κάποιος. Ποια κερδοφορία. Ίσα να ζούμε. Μα δε θα

ζούμε καν. Αυτοί είναι οι κανόνες. Αν δεν τους παίξουν, όσοι θεωρούν τους εαυτούς τους παραγωγούς και ζουν από το ελαιόλαδο μάλλον δε θα ζήσουν. Και παλιότερα είχαμε γράψει ότι δεδομένης της κατακεραματισμένης ιδιοκτησίας και των γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων είναι δύσκολο να εφαρμοσείς πλήρως σύγχρονα μοντέλα καλλιέργειας, συλλογής και παραγωγής. Άρα το προϊόν μας δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικό. Το μόνο που το σώζει είναι η ποιότητα και η προέλευσή του. Αυτό όμως πρέπει να γίνει οργανωμένος και συμφωνημένος στόχος και να δουλέψουμε πάνω σε αυτό. Αλλιώς θα μαζεύουμε ελιές για λαογραφικούς σκοπούς.

Ο Πολυδεύκης αφιερώνει αυτό

το τεύχος στην ελιά με άρθρα και παρεμβάσεις που σας καλούμε να διαβάσετε, να σχολιάσετε, να μας απαντήσετε, να διαφωνήσετε. Μπορεί να δημιουργηθεί ένα βήμα για συζήτηση πάνω στο θέμα; Αυτό το έντυπο με χαρά θα δώσει αυτό το βήμα και προσκαλούμε στις σελίδες μας, τη γνώση σας, τη γνώμη σας και τις εμπειρίες σας.

Σε κάθε περίπτωση οφείλουμε να κοιτάμε μπροστά και να δίνουμε τις μάχες που χρειάζονται για το καλύτερο μέλλον μας.

Με αυτόν τον μπούσουλα θα σας ευχηθούμε από όλο το Διοικητικό Συμβούλιο.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΤΟ 2019 ΜΕ ΠΡΟΟΔΟ
ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Έντυπη Εφημερίδα «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη,
Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου, Ευγενία Λαμπή,
Δημήτριος Πελεκάνος, Καίτη Σμυρνιού,
Αγγελική Βαριαδάκη-Παρασκευοπούλου, Γιώργος Σκαφιδάς,
Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη.

Σύμβουλος Έκδοσης: Θάνος Ξυδόπουλος

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς

Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,

Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνιού

Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης

Πολιτιστικά - Λαογραφικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου

Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Κουρεμπής, Γιώργος Λαγανάς,
Θ. Ανδριανός, Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνιού,
Ηλίας Γρηγοράκης

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές

Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφόγιαννης, Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς

ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,

Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous

Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylopidis

Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, 25ης Μαρτίου 124,
Περιστέρι, τηλ.: 210 57 81 638, e-mail: stilvopress@gmail.com

Καστανιώτικα

Είναι το χρυσάφι της περιοχής μας
ο πλούτος μας μέσα στους αιώνες.

Είναι το ευλογημένο δέντρο που
με τον καρπό του δίνει ζωή στην πε-
ριοχή μας εκατοντάδες χρόνια.

Η ελιά η τιμημένη.

Πώς να ανοίωσαν αλήθεια οι προ-
γονοί μας όταν κατέβηκαν από το
βουνό και είδαν την καταστροφή στο
κάμπο από τις ορδές του Ιμπραήμ το
1825. Σ' ολόκληρο κάμπο με τα χι-
λιάδες λιόδεντρα, να έχουν μείνει
ελάχιστα όρθια από την καταστροφή.
Οι κάτοικοι, τις ελιές που έμειναν
όρθιες τις ονόμασαν «του Μπραήμ»
για να θυμίζουν τη μανία του κατα-
κτητή. Πέρασαν δύσκολα οι προγονοί
μας όμως πάλεψαν, πρασίνισαν τον
κάμπο, γέμισε και πάλι η Καστανιά
λιωτριβιά και τα κατώγια λάδι.

Με το λάδι παντρεύτηκαν κοπέλες,
σπούδασαν παιδιά, πληρώθηκαν νο-
σήλια για να γιατρευτεί κάποιος δικός
μας. Σώθηκε το χωριό στην κατοχή,
δεν πείνασε, λίγο λάδι, κανένα λά-
χανο, κανένα ζυμαρικό και η πείνα
της κατοχής ξεπεράστηκε.

Όμως δεν ήταν όλα ρόδινα με
την παραγωγή. Πόσα βράδια δεν ξυ-
πνούσαν με αγωνία οι γονείς μας να
δουν τον ουρανό μην κάνει «φυγιά»
και καταστρέψει τον καρπό η χαμηλή
θερμοκρασία, πώς θα πάει ο δάκος,
θα δέσει ο καρπός τον Ιούνιο, θα
τον κρατήσει, και τι αρρώστια είναι
τούτη πάλι να πέφτουν τα φύλλα;

Όλοι έχουν να μιλούν για τη με-
γάλη λαδιά, τη παραγωγή ήταν εκείνη
η χρονιά του 1949! Γέμισαν και τα
κούτσουρα, μέρα νύχτα δούλευαν τα
ελαιοτριβεία, ο θρυλικός «Αγρότης»
και το «Μπρίκι» του Μελά για να τα
βγάλουν πέρα.

Δύσκολη η δουλειά στο λιωτριβί
μα πιο δύσκολη για τους έξω τους
«λιτρουβαραίους» που κουβαλούσαν
τις ελιές, που πήγαιναν το λάδι στα
σπίτια, με βροχή και κρύο, μέσα στα
μαύρα μεσάνυχτα. Όμως ένα κέρασμα
από τον νοικοκύρη και το τραγούδι
στα καλντερίμια του χωριού με πρώτο
τραγουδιστή τον Γ. Πάντο τον «Λέ-
οντα» και όλα ξεχνιούνταν.

Περιμένοντας να βγει το λάδι ζε-
σταινόσουν πίσω που έκαιγε πάντα
η φωτιά για τα ζεστά νερά και έβλεπε
από τον διαχωριστήρα, τον ασπμένιο
ALFA LAVAL, να ρέει αργά το λάδι
και να μοσχοβολά πάνω στην καψα-
λισμένη φέτα του ψωμιού.

Ας δώσουμε προσοχή στο άρθρο
της προέδρου μας, ας ακούσουμε
μέσα από αυτό το μέλλον που έρχεται
γρήγορα και δεν είναι τόσο ρόδινο.
Ας μην αφήσουμε την καλλιέργεια
της ελιάς και τη διάθεση της παρα-
γωγής στην τύχη τους. Ας κάνουμε
το λάδι μας με νέες πρακτικές, πραγ-
ματικό χρυσάφι για την περιοχή μας
Γεια σας πατριώτες

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

ΝΕΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΟ ΚΑΣΤΟΡΙ

Το Σάββατο 1η Δεκεμβρίου, εορτή του πολιούχου του χωριού μας Αγίου Θεοκλήτου, μετά τη θεία λειτουργία και τη λιτανεία της εικόνας του Αγίου στην πλατεία του χωριού, έγιναν τα εγκαίνια της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καστορείου που συστάθηκε από το Νομικό Πρόσωπο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προνοίας και Παιδείας του Δήμου Σπάρτης.

Στην τελετή παραβρέθηκαν ο σεβ. μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος, ο βουλευτής Λακωνίας κ. Θαν. Δαβάκης, η αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Ντία Τζαννετιά, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγ. Βαλιώτης, ο Πρόεδρος του Ν.Π. Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προνοίας και Παιδείας κ. Θέμης Πατσιλίβας, η πρώην βουλευτής Λακωνίας κ. Φεβρωνία Πατριανάκου, η κ. Αναστασία Κανελλοπούλου πρώην περιφερειάρχης Δυτ. Ελλάδας και Ιονίων Νήσων, ο αρχηγός του ΚΕΕΜ, εκπρόσωποι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Σπάρτης, ο εφημέριος του χωριού μας πατέρας Νεκτάριος, η τ. Διευθύντρια της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σπάρτης κ. Ελένη Τζινιέρη με τον σύζυγό της κ. Κώστα Τζαννετάκη, η προϊσταμένη της ΕΠΚΑ Σπάρτης κ. Λίτσα Πάντου, ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου Καστορείου κ. Γ. Οικονομάκης, εκπρόσωποι τοπικών συλλόγων και φορέων, και αρκετοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσες.

Τη θρησκευτική τελετή ακολούθησαν σύντομες περιεκτικές ομιλίες του σεβ. κ. Ευσταθίου, της κ. Άβας Μπουλούμπαση-Μπασκουρέλου εκ μέρους της Επιτροπής Διαχείρισης της Βιβλιοθήκης, του βουλευτή κ. Θ. Δαβάκη και του Προέδρου του ΝΠ Κοιν. Αλληλ., Προνοίας και Παιδείας κ. Θέμη Πατσιλίβα.

Από την 1/12/2018 λοιπόν, ο πρώτος όροφος του ανακαινισμένου πολιτιστικού κέντρου Π. Μπακή στο Καστόρι, φιλοξενεί

την ολοκλήρωση δημοτική βιβλιοθήκη μας, στην οποία έχουν αποσπαστεί οι βιβλιοθηκονόμοι Μαρία Ζαφειροπούλου και Νίκος Θεοφιλάκος, υπό 5μελή Επιτροπή Διαχείρισης, αποτελούμενη αλφαβητικά, από τους: Αριανά Αγγελική, Γαρυφάλη Κωνσταντίνα, Γεωργιάσο Θεοφάνη, Ζαφειροπούλου Μαρία, Μπουλούμπαση-Μπασκουρέλου Άβα, (με αναπληρωματικά μέλη τους Λαγανά Ντίνο, Μουτή Άννα, Μπασκουρέλο Χαράλαμπο, Πάντου Άννα και Φιφλή Άννα).

Σε ένα χώρο φωτεινό, που βρίσκεται στην καρδιά του χωριού μας, βρήκαν τη θέση τους βιβλία παλιά και νεότερα, της παλιάς κοινοτικής βιβλιοθήκης του χωριού, θύματος των αναπροσαρμογών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ανάμεσά τους, κλασικά μυθιστορήματα που σημάδεψαν

τα παιδικά και νεανικά μας χρόνια, ποιητικές συλλογές, άπαντα αρχαίων συγγραφέων και νεότερων Ελλήνων και ξένων λογοτεχνών, αρχαία της Βουλής των Ελλήνων, και σημαντικά ιστορικά πονήματα και ντοκουμέντα, δίπλα σε αξιόλογα σχολικά βοηθήματα, δώρα των πρώτων φοιτητών του χωριού μας προς τους μικρότερους μαθητές που ονειρευόντουσαν να σπουδάσουν.

Αυτή η -προσωρινά- μικρή βιβλιοθήκη μας, θέλουμε να γίνει ένας τόπος συνάντησης της τοπικής μας κοινωνίας με τη γνώση, με τις ιδέες και τον πολιτισμό. Θέλουμε να μας βοηθήσει να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας, να αναπτύξουμε τη φαντασία μας και να έρθουμε σε επαφή με πρωτοπόρες κινήσεις και ενδιαφέροντες ανθρώπους. Ελπίζοντας στην στήριξη και την αγάπη όσων συμφωνούν με τους στόχους μας, θα δουλέψουμε συλλογικά, σε συνεργασία με το σχολείο, τους τοπικούς και όχι μόνο, συλλόγους και φορείς, και βέβαια με τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης που από την πρώτη στιγμή μας έδωσε κάθε είδους βοήθεια.

(Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι με συμβουλή και έμπρακτη βοήθεια της κ. Τζινιέρη, η καταγραφή και η ταξινόμηση των βιβλίων έγιναν με το διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα DEWEY, που θα μας επι-

τρέψει να συνδεθούμε με ευρωπαϊκά και παγκόσμια δίκτυα βιβλιοθηκών και να διεκδικήσουμε εν καιρώ, κατάλληλα ευρωπαϊκά προγράμματα).

Από σήμερα 1/1/2018 ξεκινάμε ένα όμορφο ταξίδι, βαθιά πεισμένοι ότι η Γνώση είναι Δύναμη, και ότι το διάβασμα και η καλλιέργεια του νου είναι οι βασικές προϋποθέσεις για να υπάρξουμε σαν ώριμοι και συνειδητοί πολίτες, με σεβασμό στον συνάνθρωπο και αγάπη για τη ζωή. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους πρώτους μας δωρητές, (με τη σειρά δωρεών κ.κ. Ελένη ΤΖΙΝΙΕΡΗ, Αναστασία ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Νίκο ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟ, Γιώργο ΜΕΝΙΔΗ, σεβ. κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟ, Θαν. ΔΑΒΑΚΗ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ δια της Προϊστ. Διευθ. κ. Έλλης ΔΡΟΥΛΙΑ, Μαρία ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ,) και σε όσες και όσους δήλωσαν και θέλουν να συνεισφέρουν με δωρεές, εθελοντική εργασία, ιδέες και προτάσεις σε αυτή την ελπιδοφόρα διαδρομή!

ΥΓ. Σαν πρώτη επαφή με την τοπική κοινωνία, προγραμματίζουμε ανοιχτή εκδήλωση γνωριμίας με τη βιβλιοθήκη, με κέρασμα και χαλαρή μουσική για την Πέμπτη 27 Δεκεμβρίου στις 7.00 μ.μ.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΩΡΑΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ		
Δευτέρα:	πρωί	10 -12
	απόγευμα	6.00-8.00
Τρίτη:	πρωί	10 -12
Τετάρτη:	πρωί	10 -12
Πέμπτη:	πρωί	10 -12
	απόγευμα	6.00-8.00
Παρασκευή:	πρωί	10 -12
<i>Η Βιβλιοθήκη προσωρινά θα λειτουργεί ΜΟΝΟ ως αναγνωστήριο.</i>		

Για την Επιτροπή Διαχείρισης της λειτουργίας της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καστορείου

Άβα Μπουλούμπαση, αρχιτέκτων μηχανικός
Φωτο: Β. Λαγανάς

12η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ 2018

Το Σάββατο 24 Νοεμβρίου, για δωδέκατη συνεχή χρονιά, έγινε στον Άγιο Μάμα η θεσμοθετημένη Γιορτή της Μπουκουβάλας για την έναρξη της ελαιοκομικής περιόδου. Ο καλός καιρός συνετέλεσε στην αθρόα προσέλευση επισκεπτών επιβεβαιώνοντας τη μεγάλη επισκεψιμότητα της περιοχής μας.

Ο διοργανωτής Σύλλογος Φίλων του Ταϊγέτου Η ΛΟΥ-

ΣΙΝΑ από νωρίς το πρωί ετοίμασε και προσέφερε παραδοσιακή φασολάδα, λουκάνικο, ελιές και μπουκουβάλα, άφθονο κόκκινο κρασί αλλά και προϊόντα με βάση το ελαιόλαδο (σαπούνι, αλοιφή της φωτιάς, βαλσαμόλαδο, κουραμπιέδες και δίπλες που έκαναν γυναίκες μέλη και φίλοι του Συλλόγου.

Στη γιορτή μας τίμησαν με την παρουσία τους ο Εφημέριος

Καστορείου πατήρ Νεκτάριος, ο βουλευτής κ. Αθαν. Δαβάκης, η Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Ντία Τζανετέα, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγγέλης Βαλιώτης, ο αντιδήμαρχος Δ. Ε. Πελλάνας κ. Βασίλης Σκρουμπέλος, η πρώην βουλευτής Λακωνίας κ. Φεβρωνία Πατριανάκου καθώς επίσης δημοτικοί σύμβουλοι και εκπρόσωποι τοπικών Κοινοτήτων, φορέων και συλλόγων.

Επίσης παραβρέθηκαν, πολυπληθής ομάδα του Ελληνικού

Ορειβατικού Συλλόγου Πύργου, ομάδα του ορειβατικού συλλόγου Νοτιοανατολικής Λακωνίας, και μέλη του Δ.Σ. του Ε.Ο.Σ. Σπάρτης οι οποίοι περπάτησαν στα μονοπάτια και κατέληξαν στον χώρο της γιορτής

Τον χορό άνοιξαν οι φίλοι του ΕΟΣ Πύργου πολύ νωρίς το απόγευμα και η Ομάδα Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού του Πολυδεύκη, που καταχειροκροτήθηκαν.

Εντυπωσιακές ήταν οι ζωγραφιές και τα κολάζ για το μά-

ζεμα της ελιάς, των μαθητών και μαθητριών του Δημοτικού μας Σχολείου.

Η πρότυπη εταιρία g-fish του Γιάννη Γεροντίδη παρουσίασε και εφέτος τα μοναδικά προϊόντα πέστροφας σολομού

και οξύρυγχου, που εκτρέφονται στις πηγές του Αγίου Μάμα.

Τέλος η Αθλητική Ένωση Πελλάνας-Καστορείου παρουσίασε το ημερολόγιο του νέου χρόνου 2019.

Το διοικητικό Συμβούλιο ευ-

χαριστεί θερμά όλους τους συντελεστές της γιορτής, μέλη και φίλους του Συλλόγου που μας τίμησαν για μία ακόμη χρονιά.

Επίσης θερμές ευχαριστίες προς τον Δήμο Σπάρτης για

την παραχώρηση του χώρου και την πολύτιμη συνδρομή του.

Και του χρόνου.

Κων. Χ. Λαγανάς

Φωτο: Β. Λαγανάς

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΪΓΕΤΟΥ
«Η ΛΟΥΣΙΝΑ»**

Σωματείο ανεγνωρισμένο. Αριθ. Απόφ. 247/2000
Μονομελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας με το παρόν εκφράζει τις ολόθερμες ευχαριστίες σε όλους τους συντελεστές της άρτιας διοργάνωσης και επιτυχίας της Γιορτής της Μπουκουβάλας:

- τους χορηγούς: Δήμο Σπάρτης για την πολύτιμη πάντα συνεργασία, φούρνο Γιάννη Δήμου από την Πελλάνα, silk oil Παντ. Λαμπράκη, ψησταριά Δίπορτο και Γιάννη Καλομοίρη.
- τους δωροθέτες: Κώστα Α. Καράγιαννη, Electronet Σπάρτης, Σ/Μ Νικ. Λαγανά, Σ/Μ Παρασκευόπουλου, Σ/Μ Αντώνη Κούμαρη, Σ/Μ Κώστα Ρουμελιώτη, Κατάστημα Αθ. Δημητρακόπουλου, Φαρμακείο Χ. Μπασκουρέλου, κα Άβα Μπουλούμπαση, Ψησταριά Κώστα Λαμπή, g-fish Γιάννη Γεροντίδη, Αγροτικό Συνεταιρισμό Βορδώνιας, Ελαιουργείο Α. Καραγιάννη, Αρβανίτη Χρήστο και Βασίλη Καλαμαρά.
- τους θεσμικούς πλέον Φάρμα Σκαφιδά, Δημήτριο Ιω. Μουτή και Βασίλη Μενίδη.
- τις κυρίες Κική Λιναρδάκη, Άννα Πάντου και Χριστίνα Κορτζή για την αλοφή της φωτιάς και την εν γένει βοήθειά τους.
- τις κυρίες Βάσω Τζαμούρη, Κατερίνα Σκαρμούτσου, Βιβή Αλειφέρη, για την παρασκευή των ωραιότατων διπλών, Ευγενία Κορτζή με την μικρή Άρτεμη και Μαρία Μπελεχάκη για την πολύτιμη βοήθεια-συμμετοχή τους.
- τον Νικήτα Αλειφέρη και τα μέλη μας Γιώργο και Κώστα Γ. Λιναρδάκη, Γιάννη Μερκεούλια, Σπύρο Τζαμούρη, Δημήτρη Ξυδογιαννόπουλο και τον μικρό εγγονό του Γιώργο, Χρήστο Κορτζή, Γιάννη Ζούζουλα, Μαλώλη Μαρκουράκη, Θανάση Ανδριανό για την αμέριστη βοήθειά τους καθώς επίσης και τα νέα παιδιά του συλλόγου Νίκο και Χρήστο Κωστούλα και Χρήστο Λαγανά.

Τέλος ολόθερμες ευχαριστίες σε όλους τους επίσημους προσκεκλημένους και όλους, που με τη συμμετοχή τους μας τίμησαν και μας στήριξαν. Η στήριξη αυτή, μας δίνει δύναμη για να συνεχίσουμε την προσπάθεια στις δράσεις για την πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Κων. Χ. Λαγανάς Εμμ. Μ. Μαρκουράκης

Διηγήσεις του παππού Δημητρακάκη

Από την έκδοση του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ με ενθυμήματα και διηγήσεις του Δ.Γ. Δημητρακάκη

Αποσπάσματα από τις διηγήσεις του Δημ. Γ. Δημητρακάκη από το Καστρί Β. Λακεδαιμόνος, ο οποίος εθήτευσε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στο Κοινοβούλιο, στα χρόνια του Όθωνα κυρίως.

Ὁ Ἀλῆπασᾶς διότι εἶχεν ἐν τῇ φυλακῇ τὸν πατέρα καὶ ἀδελφὸν τῆς νύμφης του, συζύγου τοῦ υἱοῦ τοῦ Μουκτάρπασᾶ, ἐπεθύμει νὰ τὴν περιποιηθῆ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἀπαίτησίν της ἵνα ἀποφύγῃ τὰς καθημερινὰς ἐνοχλήσεις της περὶ ἀποφυλακίσεως τῶν συγγενῶν της.

Ὁ Μουκτάρ εἶχεν ἐρωμένην τὴν Φροσύνην νύμφην τοῦ Μητροπολίτου, τῆς ὁποίας τὸν σύζυγον ἀπέστειλεν εἰς τὴν Εὐρώπην μὲ τὰ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων του σιτηρὰ, ὧν τὸ ἐμπόριον τότε ἦνθει. Ἡ Φροσὺνη γυνὴ ματαία καὶ ἀναιδῆς συνάμα ἤθελε καὶ νὰ ἐπιδεικνύται διὰ τὴν κακοήθειαν μετὰ τοῦ Μουκτάρ σκέσιν, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν σύζυγον τοῦτοῦ ἦτις ἐκ ζήλοτυπίας τὴν ἐμίσει.

Ἡμέραν τινὰ εὕρισκομένης τῆς Φροσύνης ἐν τῇ Βασιλικῇ τοῦ Ἀλῆπασᾶ ἀφίχθη καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Μουκτάρ, ἦν ἡ Βασιλικὴ ἔσπευσε νὰ προὔπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ἐξωθύρας, καὶ νὰ τῇ κάμῃ ἐξαιρετικὰς περιποιήσεις, ἀλλ' ἡ Φροσὺνη οὔτε ἀνεσπώθη καὶ κατὰ τὴν εἰς τὸ δωμάτιον εἰσοδὸν τῆς Μουκτάραινας, τὸναντίον ἔχουσα τὴν δεξιάν χεῖρα της ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐπαιζεν ἐπίτηδες τὸν λιχανὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔφερε δακτύλιον πολύτιμον, ὅστις ἀντὶ κεντρικῆς πέτρας εἶχε μικρὸν ὠρολόγιον, τὸν ὁποῖον δακτύλιον εἶχεν ὁ Ἀλῆπασᾶς δωρήσει εἰς τὸν Μουκτάρ κατὰ τοὺς γάμους του, καὶ οὗτος τὸν ἐδώρησεν εἰς τὴν ἐρωμένην του Φροσύνην. Τὴν περιφρόνησιν ταύτην μὴ ἀνεχθεῖσα ἡ Μουκτάραινα ἀνεχώρησεν εὐθύς ἀπὸ τὴν Βασιλικήν, ἦτις διαγνοῦσα τὸν θυμὸν τῆς φυγούσης, φύσει δὲ φρόνιμος ἐπέπληξε τὴν Φρο-

σύνην διὰ τὴν ἀνρεπὴν πρὸς τὴν νύμφην τοῦ Ἀλῆπασᾶ συμπεριφορὰν της, χωρὶς νὰ σκεφθῆ ὅτι οὕσα καὶ Χριστιανὴ ὀφείλει νὰ φέρηται μὲ πολὺ σέβας πρὸς τὰς ἐπισήμους Ὀθωμανίδας καὶ ἰδίως τὰς συγγενεῖς τοῦ Ἀλῆ, ὅπως πράττει αὐτὴ ἡ ἰδία (Βασιλική) καίτοι σύζυγος αὐτοῦ τοῦ ἰδίου (Ἀλῆπασᾶ). Ἡ Μουκτάραινα φυγοῦσα ἐκ τῆς Βασιλικῆς ἐπῆγεν εἰς τὸν πενθερόν της, καὶ τῷ διηγήθη τὴν πρὸς αὐτὴν συμπεριφορὰν τῆς Φροσύνης. Οὗτος ἐπιλαβόμενος τῆς εὐκαιρίας νὰ περιποιηθῆ τὴν νύμφην του τῇ εἶπεν:

Ἦσυχασε καὶ θέλω σέ ἰκανοποιήσῃ ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων.

Ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Μουκτάρην, τὸν διέταξε νὰ φύγῃ εὐθύς διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Πρεμέτι, καὶ πρὶν ἢ δύσει ὁ ἥλιος νὰ ἐξέλθῃ τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ Μουκτάρ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν μετὰ τοῦ πατρὸς διάλογον τῆς συζύγου του μετέβη εἰς τὴν Φροσύνην τῇ διηγήθη τὴν ὁποίαν ἔλαβε διαταγὴν, ἀλλὰ τῇ ὑπεσχέθη νὰ τὴν ἐπισκεφθῆ τὴν νύκτα καὶ διὰ τοῦτο νὰ εἶναι προσεκτικὴ διότι διὰ τῆς λίμνης (ἐπειδὴ ἐτύχχανεν ἡ οἰκία τῆς Φροσύνης παραλίμιος) θὰ ἔλθῃ καὶ νὰ μὴ συμβῆ κατὰ τὴν εἰσοδὸν του κρότος τις καὶ προδώσῃ τὴν πρᾶξιν εἰς τὸν πατέρα του. Μετὰ τὸν διάλογόν του αὐτὸν ὁ Μουκτάρ ἐξῆλθε τῶν Ἰωαννίνων καὶ κατέλυσε εἰς τὸ ὀλίγον μακρὰν τῆς πόλεως παλάτιον, ἀναμένων ἀνυπομόνως τὰ μεσάνυκτα.

Μαθὼν ὁ Ἀλῆπασᾶς τὴν φυγὴν τοῦ Μουκτάρ ἐκάλεσε τὸν ἍγιΜουχθουδάρην, τὸν Καραϊσκάκην καὶ τὸν Ὀδυσσεά, οὓς

εἶχεν ἐκλελεγμένους ὁσάκις ἤθελε νὰ ἐκτελέσῃ ὑπηρεσίαν τινὰ ταχέως καὶ ἀκριβῶς, καὶ τοῖς παρήγγειλεν ἵνα γενομένης νύχτας ὁ μὲν τούτων μεταβῆ πλοσίον του, οἱ ἕτεροι δὺο σπεύσωσιν νὰ συλλάβωσι, χωρὶς νὰ κάμωσι τὸν ἐλάχιστον θόρυβον καὶ προδοθῶσι, 16 ἐκ τῶν μᾶλλον αἰσχυρῶν δημοσίων γυμνασίων, τὰς ὁποίας νὰ φυλάξωσι εἰς ὀρισθὲν παρ' αὐτοῦ μέρος, οὗτοι δὲ ἐξετέλεσαν ἀκριβέστατα τὴν διαταγὴν του.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτός ὁ Ἀλῆπασᾶς λαβὼν τὸν τρίτον τῶν ἀνωτέρω δορυφόρων του μετέβη πεζὸς καὶ μετμηφισμένος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φροσύνης, ἥς τὴν θύραν εὗρεν ἀνοικτὴν (ἀφιεμένην οὕτως ἀπὸ αὐτὴν ἵνα εἰσέλθῃ ὁ Μουκτάρ χωρὶς νὰ γίνῃ κρότος). Ἀνέβη ἄνευ θορύβου ὁ Ἀλῆς καὶ εἰσῆλθε μέχρι τοῦ δωματίου τῆς Φροσύνης χωρὶς αὐτὴ νὰ λάβῃ γνῶσιν, καθ' ὅσον ὁ Ἀλῆς εἰσελθὼν εἰς τὸν προθάλαμον καὶ ἰδὼν τὴν ὑπρέτριαν ἀποκοιμίζουσαν τὰ δύο παιδιὰ τῆς κυρίας της τῇ ἐπέβαλε διὰ τοῦ βλέμματος αὐστηρὰν σιωπὴν.

Ἡ Φροσὺνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν σπριζομένη ἐπὶ τῶν καγκέλων τοῦ παραθύρου ἔβλεπε μετὰ προσοχῆς καὶ ἀνυποψίας πρὸς τὴν λίμνην, ἀναμένουσα τὸν ἐρωμένον της, ὥστε ὅταν ὁ Ἀλῆς τὴν ἤγγισεν ἐπὶ τῶν ὤμων, αὐτὴ πρὶν ἢ στρέψῃ νὰ ἴδῃ τίς ὁ ἐγγίζων νομίσασα ὅτι ἦτον ὁ Μουκτάρ τῷ εἶπε χαίρουσα:

Καὶ πῶς δὲν σέ εἶδα, πασᾶ μου, ἐρχόμενον εἰς τὴν λίμνην; Ἀλλὰ μόλις ἰδοῦσα τὸν Ἀλῆ κατελήφθη ὑπὸ τρόμου. Οὗτος ὅμως τῇ ὑπέδειξεν ὅτι θὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν κοιτῶνα του

καὶ τοῦτο τὴν ἐνεθάρρυνεν ὀπωσοῦν. Ἐξερχόμενος δὲ εἶπεν εἰς τὴν ὑπρέτριαν νὰ προσέχῃ καλὰ τὰ παιδιὰ καὶ τὴν οἰκίαν μέχρι τῆς πρωΐας ὅτε ἡ κυρά της θὰ ἐπανέλθῃ.

Κατελθὼν τῆς οἰκίας ὠδήγει μετὰ τοῦ δορυφόρου του πεζὸς τὴν Φροσύνην μέχρι τῆς θέσεως, ὅπου ἐκρατοῦντο καὶ αἱ 16 πόρνοι. Τότε ὁ Ἀλῆς διέταξε τοὺς τρεῖς δορυφόρους, ἀφοῦ τὴν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ πλοσίον κείμενον παλάτιόν του νὰ κλείσωσιν ἐντὸς σάκκων καὶ τὰς 17 κρατουμένας γυναῖκας καὶ νὰ τὰς ρίψωσιν εἰς τὴν λίμνην. Δεικνυόντων ἐνδοιασμόν τῶν ἐκτελεσῶν τῆς διαταγῆς ταύτης ὡς πρὸς τὴν Φροσύνην, αὐτὸς τοῖς εἶπεν:

Αὕτη εἶναι χειροτέρα πουτάνα διότι ἐνῶ εἶναι ἔγγαμος γίνεται ἀφορμὴ νὰ χωρίζωσιν ἀνδρόγυνα, διὰ τοῦτο θὰ πληρῶσωσι μὲ τὸ κεφάλι των ἂν δὲν ἐκτελέσωσι καὶ τὴν κατὰ τῆς Φροσύνης διαταγὴν του. Ἀφίχθεις κατὰ τὰ μεσάνυκτα ὁ Μουκτάρ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φροσύνης καὶ μαθὼν τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἀρπαγὴν της προεῖδε τὴν τύχην της, διὰ τοῦτο τὴν πρωΐαν δὲν ἀνεχώρησεν ἀλλ' ἀνέμενον ἐν τῷ ἐκτός τῶν Ἰωαννίνων παλατίῳ, εἰς ὃ ἐπέστρεψε πάλιν διὰ τῆς λίμνης τὴν νύκτα, καθ' ὅσον ἠννόησε τὸν λόγον τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ὅτι ὁ πατήρ του θὰ τὸν ἀνακαλέσῃ, ὅπερ καὶ ἔγινε διότι πρό τῆς μεσημβρίας ἀνεκλήθη.

Τοιοῦτος συνέβη ὁ θάνατος τῆς Φροσύνης καὶ οὐχὶ ὅπως τὸν παρεμόρφωσαν αἱ ποιητικαὶ φαντασίαι.

Επιμέλεια
Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου

Ο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Οργανώνει
τον ΕΤΗΣΙΟ ΧΟΡΟ του
στη μουσική ταβέρνα
«ΕΛΛΑΦΟΚΥΝΗΓΟΣ»
με ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ και ΧΟΡΟ
9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019
ΣΑΒΒΑΤΟ ΒΡΑΔΥ 20:00

Περικλή Σταύρου 5, Ν. Φιλοθέη Αθήνα 115 24, διασταύρωση Λεωφ. Κηφισίας και Κατεχάκη (10 λεπτά από το μετρό, στάση Πανόρμου) Πληροφορίες: 210-6926049
Τιμή Πρόσκλησης: 20 ΕΥΡΩ. Περιλαμβάνονται: Φαγητό, Ελεύθερη κατανάλωση κρασιού και αναψυκτικών.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Από την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ του χωριού μας, (που δημιουργήθηκε για την αποκατάσταση της καμένης κατοικίας συμπατριώτισσάς μας και θα συνεχίσει να λειτουργεί δίνοντας το παρόν σε κάθε δύσκολη στιγμή -που απευχόμαστε-), θέλουμε να εκφράσουμε θερμές ευχαριστίες προς όλες και όλους που συνετέλεσαν στην ολοκλήρωση του στόχου μας. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Δήμο Σπάρτης για τη διάθεση υλικών και εργατών, στο Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου για διευκόλυνση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, στους τοπικούς συλλόγους Εμποροεπαγγελματικό, Λουσίνα, Πολυδεύκη, στο Φιλόπρωχο Καστορείου, στις γυναίκες που από την πρώτη στιγμή στάθηκαν δίπλα στην άτυχη συμπατριώτισσα, προσφέροντάς της εκτός από ηθική συμπαράσταση, ζεστά ρούχα, ασπρόρουχα και είδη οικιακής χρήσης, στους συμπατριώτες από την Ελλάδα και το Εξωτερικό

που έστειλαν την αναγκαία οικονομική ενίσχυση, σε όλες και όλους που μας κάνουν υπερήφανους για το κύμα αλληλεγγύης και ανθρωπιάς που κυριάρχησε στο χωριό μας από τα μέσα του Οκτώβρη μέχρι σήμερα. Και βέβαια θέλουμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς τον εφημέριο πατέρα Νεκτάριο που ανέλαβε το δύσκολο έργο του συντονισμού και της οικονομικής διαχείρισης και τον εργολάβο Βασίλη Λαγανά, που ακούραστα ήταν παρών σε όλες τις οικοδομικές εργασίες. Με τη συνδρομή όλων, δεν μετατράπηκαν μόνο τα αποκαΐδια της κατοικίας σε ευπρεπή, κατοικήσιμο χώρο, αλλά και το χωριό μας σε μια συνεκτική ομάδα αλληλέγγυων ανθρώπων και είμαστε σίγουροι ότι από δω και πέρα δεν θα αφήσει κανέναν -καμία μόνο ή μόνη στα καλά και τα δύσκολα! Καλές γιορτές με υγεία και αγάπη! Από την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην ALPHA BANK με αριθμό
112-002101-399452.
IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452
Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος,
Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.
Σας προτείνουμε να καταθέτετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας.
Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.
Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνιού

Μια υπέροχη εκδρομή στην κάτω Ιταλία στην Γκρετσιά Σαλεντίνια (Απουλία) διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία το ΚΑΠΗ Σπάρτης στις 18 Οκτωβρίου 2018. Οι συμμετέχοντες, ανάμεσα στους οποίους και αρκετά μέλη από το Παράρτημα Καστορείου, μια παρέα όλοι μαζί, περιηγήθηκαν στις πόλεις της Απουλίας, που κατοικούν οι Έλληνες της Κάτω Ιταλίας οι **Γκρίκοι** ή **Γγκραϊκοί** ή **Γγκραϊκάνοι**. Η κοινότητα των Γκρίκο κατόρθωσε να διατηρήσει τον χαρακτήρα της ελληνικής της ταυτότητας- παραδόσεις, γλώσσα και ξεχωριστή κουλτούρα. Πολλές πόλεις διατηρούν τα Ελληνικά ονόματα, όπως Οτράντο (ο αρχαίος Υδρούντας), Τάραντας(αποικία των Σπαρτιατών, που ιδρύθηκε

το 706 π.Χ.) Στερνατία ή Χώρα, Καλημέρα, Ματέρα, Χωριάνα και άλλες πολλές. Εντυπωσιαστήκαμε και συγκινηθήκαμε, όταν στο δρόμο μετά την πόλη Μπάρι είδαμε μια μεγάλη ταμπέλα, που σηματοδοτούσε την περιοχή και έγραφε Magna Grecia (Μεγάλη Ελλάδα) και άλλη που έγραφε «Grecia - kalos itate». Το ίδιο συγκινητική ήταν και η συνάντησή μας στην Στερνατία με τον εκεί Σύλλογο των Ελληνοφώνων «ΧΩΡΑΜΑ» (η Χώρα μας). Ο πρόεδρος κ. Giorgio Filieri και τοπικός Ξεναγός μας μαζί με τα μέλη του Συλλόγου, μας υποδέχθηκαν στα

γραφεία του Συλλόγου μιλώντας μας Γκρίκο (Ελληνική διάλεκτο). Μας απήγγειλαν ποιήματα και τραγούδια στα Γκρίκο, μας είπαν ότι έχουν Ελληνική καταγωγή και είναι υπερήφανοι γι αυτό και αγωνίζονται να διατηρήσουν τη γλώσσα τους.

Στην αφήγησή τους για την δική τους μακραίωνη ιστορία μας εντυπωσίασε το πόσο υπερήφανοι είναι για την καταγωγή τους. Εντυπωσιακό και το αφήγημα ότι η μητέρα του αφηγητή, πριν από πολλά χρόνια, τότε που άρχιζαν οι Έλληνες να επισκέπτονται τα ελληνοφώνω χωριά, του είπε το βράδυ, όταν γύρισε από το κτήμα, «καθόμουν στο μπαλκόνι και πέρασαν πολλοί άνθρωποι μαζί και μιλούσαν Grico μα δεν τα μιλούσαν σωστά όπως εμείς, από πού να ήταν άραγε». Στη συζήτηση μαζί τους μας είπαν για τις ανησυχίες τους για τους προβληματισμούς τους και αντιληφθήκαμε ότι έχουμε κοινό ριζικό.

Στο τέλος ακολούθησε ένα καταπληκτικό γλέντι σε τοπική ταβέρνα με τα γκρικάνικα τραγούδια και με τον τοπικό χορό την ταραντέλα. Διαπιστώσαμε ότι και εκεί επικρατεί φτώχεια, δεν υπάρχει καμία σχέση με την Βόρεια Ιταλία, ζουν μόνο από τον τουρισμό και την ελιά και τελευταία όλη η Απουλία μαστίζεται από ένα μύκητα που ξεραίνει τις ελιές. Τεράστιες εκτάσεις με ξερές ή μισόξερές ελιές με αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματός τους. Ας ελπίσουμε ότι δεν θα επεκταθεί και στην Ελλάδα. Επιστρέψαμε, ευχαριστώντας το ΚΑΠΗ Σπάρτης, γεμάτοι εικόνες από μια άλλη Ελλάδα, που τόσο μας μοιάζει και που τόσο μας συγκινεί η ύπαρξή της.

E.B.

28η Οκτωβρίου

Με την πρόπουσα λαμπρότητα και κάθε εποπαιότητα εορτάσθηκε και φέτος στο Καστόρειο η εθνική επέτειος της 28ης Οκτωβρίου του 1940. Στον κεντρικό ενοριακό Ναό μας τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία από τον ιερέα μας π. Νεκτάριο και ακολούθησε Δοξολογία.

Αμέσως μετά εκφωνήθηκε ο Πανηγυρικός της ημέρας από τον Διευθυντή του Δημοτικού Σχολείου κ. Αλέξη Πάντο. Στη συνέχεια, στο Ηρώο, τελέσθηκε επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των πεσόντων για την πατρίδα και ακολούθησε κατάθεση στεφάνων. Από μαθητές ψάλθηκε ο Εθνικός

Ύμνος και απαγγέλθηκαν ποιήματα. Τέλος ακολούθησε η παρέλαση των μαθητών όλων των Βαθμίδων Εκπαίδευσης του Καστορείου. Τις εορταστικές εκδηλώσεις της ημέρας παρακολούθησε πολύς κόσμος από το Καστόρειο αλλά και από τα γύρω χωριά, ο Αντιδήμαρχος κ. Βα-

σίλειος Σκρουμπέλος, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Βαγγέλης Νικολακάκης, ο Πρόεδρος κ. Γεώργιος Οικονομάκης και τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Περιβολίων κ. Γεώργιος Κουρεμπής και εκπρόσωποι φορέων του τόπου μας. Ε.Β.

Στη μνήμη του Αγίου Θεοκλήτου

Την μνήμη του πολιούχου και προστάτη του, τον Άγιο Θεόκλητο τον Λακεδαιμόνιο, τίμησε την 1η Δεκεμβρίου 2018 το Καστόρειο με την πρόπουσα λαμπρότητα και θρησκευτική κατάλυξη στον κεντρικό ενοριακό Ναό. Την παραμονή της μνήμης του Αγίου τελέσθηκε ο Μεγάλος Εσπερινός μετά αρτοκλασίας από οκτώ ιερείς και ανήμερα η Πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. κ. Ευσταθίου. Τον Θείο λόγο κήρυξε ο Αρχιμανδρίτης κ. Ευσέβιος Ρασσιάς, ο οποίος αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του τιμώμενου Αγίου. Ακολούθησε η λιτάνευση της Ιερής εικόνας του Αγίου στην πλατεία του χωριού. Συνόδευσαν η

Φιλαρμονική μπάντα του Δήμου Σπάρτης, οι μαθητές όλων των βαθμίδων Εκπαίδευσης του Καστορείου, Άγημα Στρατού και πλήθος κόσμου και οι Αρχές του τόπου μας. Με την απόλυση ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Σπάρτης ευλόγησε το εκκλησίασμα και ευχαρίστησε όλους τους συμμετέχοντες στην Ιερά Ακολουθία. Άγημα Στρατού απέδωσε τιμές και έψαλε τον Εθνικό Ύμνο.

Οι κυρίες του Φιλόπτωχου πρόσφεραν γλυκίσματα σε όλους τους παρευρισκομένους. Στη συνέχεια στο Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή - ΚΑΠΗ έγιναν τα εγκαίνια της νεοσύστατης από τον Δήμο Σπάρτης Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καστορείου, από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη κ. κ. Ευστάθιο.

Οι εορταστικές εκδηλώσεις έκλεισαν με την επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των στρατιωτών, οι οποίοι έχασαν τη ζωή τους την 1η Δεκεμβρίου 1972, όταν το όχημα στο οποίο επέβαιναν ανετράπη σε στροφή στον

Αλληλεγγύης και Παιδείας κ. Θέμις Πατσιλιβάς, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Βαγγέλης Νικολακάκης, η πρώην Βουλευτής Λακωνίας κ. Φεβρωνία Πατριανάκου, ο Διοικητής της Στρατιωτικής Φρουράς Λακωνίας Ταξίαρχος κος

Καραβά. Στις εορταστικές εκδηλώσεις της ημέρας παραβρέθηκαν πλήθος κόσμου, ο Βουλευτής Λακωνίας κ. Δαβάκης, η Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Λακωνίας κα Ντία Τζανετέα, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγγέλης Βαλιώτης, ο κ. Σταύρος Αργειτάκος αρχηγός της μείζονος αυτοδιοικητικής αντιπολίτευσης, ο Αντιδήμαρχος Δ.Ε. Πελλάνας κ. Βασίλης Σκρουμπέλος, ο Πρόεδρος του Νομικού Προσώπου Κοινωνικής

Χατζηνικολάου, ο Αναπληρωτής Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Λακωνίας κ. Χρήστος Νικολέτος, η αντιπρόσωπος της Ελληνικής Αστυνομίας Αστυνόμος Β' κ. Αριστέα Μαρούλη-Οικονομοπούλου, τα μέλη και ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Καστορείου κ. Γεώργιος Οικονομάκης, ο Πρόεδρος του Τ. Σ. Περιβολίων κ. Γεώργιος Κουρεμπής και εκπρόσωποι τοπικών φορέων. Ε.Β.

Όταν περισσεύει η Κοινωνική Αλληλεγγύη...

Είμαστε υπερήφανοι στο χωριό μας για την ευαισθησία και την αλληλεγγύη, που εκφράζεται στην κακοτυχία και σε οδυνηρά συμβάντα στους συνανθρώπους μας. Εμείς οι μεγαλύτεροι θυμόμαστε, όταν εκδηλωνόταν πυρκαγιά στα γύρω χωριά ή και ακόμα στα χωριά του Πάρωνα, με το που έβλεπαν τον καπνό και τις φλόγες οι γονείς μας, άφηναν τις δουλειές τους και ανέβαιναν στις καρότσες των λιγιστών τότε τρακτέρ με ότι εργαλεία θεωρούσαν ότι θα βοηθούσαν και έτρεχαν να βρουν τη φωτιά και να την αντιμετωπίσουν.

Έτσι έτρεξαν και αυτή τη φορά στις 16 Οκτωβρίου 2018, όταν είδαν φλόγες και καπνούς να ξεπηδούν από τη στέγη του σπιτιού συμπατριώτισσάς μας, αλλά δυστυχώς, δεν μπόρεσαν να την προλάβουν, αλλά ούτε και η Πυροσβεστική, που ήλθε επί τόπου, με αποτέλεσμα το σπίτι να καταστραφεί εντελώς. Άμεσα ευαισθητοποιήθηκαν οι φορείς του τόπου μας: το Φιλόπρωχο Ταμείο της Ενορίας Καστορείου, ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού «ΛΟΥΣΙΝΑ», το Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου και δια εκπροσώπων τους συγκροτήθηκε Επιτροπή Αλληλεγγύης με πρόεδρο τον ιερέα της Ενορίας μας πατέρα Νεκτάριο. Η Επιτροπή ανέλαβε να διαχειριστεί με πλήρη διαφάνεια το θέμα της εγκατάστασης και της αξιοπρεπούς διαβίωσης της άτυχης συμπατριώτισσάς μας. Με την οικονομική συνδρομή κυρίως του Φιλόπρωχου Ταμείου της Ενορίας μας, του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου, του Πολιτιστικού Συλλόγου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», του Συλλόγου Φίλων του Βουνού «ΛΟΥΣΙΝΑ», με την προσφορά υλικών, εργασίας και τα έξοδα προσωρινής διαμονής της παθούσας από τον Δήμο Σπάρτης, με τις χορηγίες οικονομικές ή σε είδος συμπατριωτών μας εντός και εκτός Καστορείου (και εξωτερικού), αλλά και εθελοντικής εργασίας, η Επιτροπή Αλληλεγγύης μέσα από συχνές συναντήσεις, συντόνισε την πραγματοποίηση των απαραίτητων ενεργειών και εργασιών και εξασφάλισε την εγκατάσταση της συμπατριώτισσάς μας σε ασφαλές και αξιοπρεπές οίκημα στο δικό της χώρο.

E.B.

Την Κυριακή στις 11 Νοεμβρίου 2018 στο Γεωργίτσι πραγματοποιήθηκε, στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για τον προστάτη της Πολεμικής Αεροπορίας Αρχάγγελο Μιχαήλ, επιμνημόσυνη δέηση για τους υπέρ της Πατρίδος πεσόντες Αεροπόρους της Δημοτικής Ενόπτης Πελλάνας του Δήμου Σπάρτης. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων και αποδόθηκαν τιμές. Την τιμητική εκδήλωση οργάνωσε ο Δήμος Σπάρτης σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο της Τοπικής Κοινότητας Γεωργιτσίου, τον Σύλλογο Γεωργισιάνων Σπάρτης «το Κουτούνη», τον Πολιτιστικό Σύλλογο Γεωργιτσίου και τον Σύνδεσμο των εν Αττική Γεωργισιάνων. Παρέστησαν ο Διοικητής της 124 ΠΒΕ Σμήναρχος κ. Χρήστος Τσιώμος ως εκπρόσωπος του Αργηγού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, αντιπροσωπίες των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας καθώς και οι πολιτικές και αυτοδιοικητικές τοπικές Αρχές και πλήθος κόσμου.

Για 14η συνεχή χρονιά στο Γεωργίτσι πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στις 20 Οκτωβρίου 2018 η θεσμοθετημένη γιορτή του τσίπουρου στο πάρκο «Καρβουνόρεμα». Την διοργάνωση πραγματοποίησε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γεωργιτσίου με τη στήριξη του Δήμου Σπάρτης. Οι επισκέπτες, που κατέκλυσαν τον χώρο, είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν το όμορφο τοπίο του Γεωργιτσίου, ζωντανή μουσική με ορχήστρα, να γευθούν νόστιμους μεζέδες και άφθονο τσίπουρο, προερχόμενο με τον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής με τη χρήση καζανιού. Στην εκδήλωση είχε κληθεί η Χορευτική Ομάδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» συνοδευόμενη από τον δάσκαλο χορού κ. Βασιλάκο, η οποία, παρουσίασε παραδοσιακούς χορούς φορώντας τοπικές παραδοσιακές στολές. Η εμφάνιση της Ομάδας μας εντυπωσίασε τους παρευρισκομένους και καταχειροκροτήθηκε. Στη συνέχεια παρέσυρε τον κόσμο στο χορό και το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Στην εκδήλωση παραβρέθηκε η πολιτική και αυτοδιοικητική ηγεσία του τόπου μας και εκπρόσωποι φορέων.

E.B.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η **Δέσποινα Κουλέντη** του Θεοδώρου και της Χαρούλας Π. Αγγελόπουλου πέρασε στις εισαγωγικές Πανελλήνιες εξετάσεις του 2017 στη Νομική Σχολή Κομοτηνής και φοιτά στο 2ο έτος της Σχολής.

Ο **Παναγιώτης Δημητριάδης** του Γεωργίου πέρασε στις εισαγωγικές Πανελλήνιες Εξετάσεις στο τμήμα Διοίκηση Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Καλαμάτας.

Ο **Αγασίλαος Ψυχόπαιδας** του Θωμά και της Πετρούλας Αλεξάκου πέρασε στο τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Η **Μαριάννα Λαμπράκη του Παντελή και της Γεωργίας Βεργοπούλου**, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των προβλεπόμενων υποχρεώσεων στο κοινό πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και του Πανεπιστημίου Πατρών, έλαβε το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση».

Υπερήφανους μας κάνει η **οικογένεια Φασουλοπούλου**, πέρα από τις αθλητικές επιδόσεις σε αγώνες δρόμου του Θανάση και των παιδιών, στους οποίους έχουν διακριθεί σε πολύ καλές σειρές, η μητέρα Αγλαΐα Κωνσταντέλη -Φασουλοπούλου, ιδιαίτερα ανήσυχη καλλιτεχνική φύση, πέρα από τη ζωγραφική και τα χειροποίητα καλλιτεχνήματα, που έχει εκθέσει και στο χωριό μας, διαπρέπει και στην ποίηση και έχει λάβει πολλές διακρίσεις. Ποίημά της έχει δημοσιευθεί στο περιοδικό μας παλαιότερα. Τελευταία διακρίθηκε στον 15ο Παγκόσμιο Διαγωνισμό της Ένωσης Λογοτεχνών Βορείου Ελλάδος με το ποίημα «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική» και στον 180 Διεθνή Λογοτεχνικό Διαγωνισμό «ΚΕΛΑΙΝΩ», που έλαβε το Γ' Βραβείο με το ποίημα «Τα δικά μου πιστεύω». Την καλλιτεχνική φύση της Αγλαΐας κληρονόμησε η κόρη της Γεωργία, μαθήτρια Β' Λυκείου Καστορείου, που πρόσφατα διακρίθηκε στον 4ο Πανελλήνιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό του Αρχείου Ιστορίας και Τέχνης Κοζάνης, που πραγματοποιήθηκε στην Κοζάνη στις 29 Σεπτεμβρίου 2018 και είχε θέμα «Το αλάτι στις παρυφές της γλώσσας». Συγχαίρουμε και τις δύο και ευχόμαστε καλή συνέχεια και πάντα σε ανώτερα.

E.B.

Στον Άγιο Νικόλαο

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στο Νεκροταφείο, ιδιαίτερα φροντισμένη, με ανακαινισμένο τον πρόναο χώρο του, άνοιξε την πόρτα της στη μνήμη Του στις 6/12/2018. Τόσο τον Εσπερινό όσο και ανήμερα τη Θεία Λειτουργία με αρτοκλασία, που τέλεσε ο ιερέας μας π. Νεκτάριος, παρακολούθησε με κατάνυξη πλήθος κόσμου εκ των οποίων πολλοί εορτάζοντες. Κατά την απόλυση ο π. Νεκτάριος κήρυξε το Θείο λόγο αναφερόμενος στη ζωή και το έργο του Αγίου Νικολάου και μετά ευχαρίστησε ονομαστικά όλους όσους πρόσφεραν στην ανακαίνιση του ναού αλλά και στην φροντίδα του. Ο πρόναος πρόσφατα ανακαινίσθηκε με τη δωρεά του ζεύγους Ανδρέα και Γεωργίας Φρουτζή το γένος Αντωνάκη, οι οποίοι διέθεσαν τα έξοδα της αγοράς νέων κουρτινών, που τοποθετήθηκαν στην υπάρχουσα τζαμαρία, αλλά και τα έξοδα του ντυσίματος της πέριξ αυτού αναβαθμίδας (πεζούλι) με πλακάκια. Επίσης με δικά τους έξοδα τοποθετήθηκαν στον προαύλιο χώρο του Ναού δύο ξύλινα παγκάκια. Αφιλοκερδώς εργάστηκαν η Παναγούλα Μαρκουλάκη, που έραψε τα καλύμματα στις μαξιλαροθήκες της αναβαθμίδας και ο Γιώργος Λιακόπουλος, που επιδιόρθωσε τα στασίδια, άλλος, ανώνυμα, δώρισε μία πλεκτρική σκούπα. Επίσης κυρίες βοήθησαν στη φροντίδα του Ναού, τα ονόματα των οποίων δεν αναφέρουμε, μήπως άθελά μας παραλείψουμε κάποιο.

E.B.

Η Αγία Βαρβάρα εορτάζει

Στην Αγία Βαρβάρα, στην ενοριακή εκκλησία του Καστρίου, οι κάτοικοι και των τριών οικισμών του Καστρίου, της Νέας

Λιβεράς και των Σερβέικων αλλά και πάρα πολλοί Καστανιώτες τίμησαν την μνήμη της Αγίας στις 4/12/2018.

Μετά τη Θεία Λειτουργία, οι κυρίες της ενορίας του Καστρίου πρόσφεραν γλυκίσματα σε όλο το εκκλησίασμα. Στην τελετή παρέστηκαν ο Αντιδήμαρχος κ. Βασίλειος Σκρουμπέλος, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου κ. Γ. Οικονομάκης και εκπρόσωποι τοπικών φορέων.

E.B.

Ειδήσεις και Δράσεις

Μαθητές των Σχολείων μας με τους γονείς τους, μεταξύ αυτών και ο ιερέας της Ενορίας μας π. Νεκτάριος, ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Καστορείου κ. Γεώργιος Οικονομάκης και άλλοι συμπατριώτες μας, κατασκεύασαν για τρίτη συνεχόμενη χρονιά στο προαύλιο του Γυμνασίου μεγάλου μεγέθους Ελληνική Σημαία, την μεγαλύτερη ίσως στην Πελοπόννησο και την ύψωσαν πάνω από το Καστόρειο στη θέση «Τίκλα» στο βουνό. Αξιόπαινη δράση για την ανάδειξη της σημαντικότητας του εθνικού μας συμβόλου.

Την πλακόστρωση του πεζοδρομίου πέριξ της παιδικής χαράς του Καστορείου πραγματοποίησε ο Δήμος Σπάρτης μετά από ομόφωνη εισήγηση του Προέδρου κ. Γ. Οικονομάκη και των μελών Τ.Σ. Καστορείου.

Στις 6/10/2018 το Φιλόπρωχο Ταμείο της Ενορίας με τον ιερέα μας π. Νεκτάριο διοργάνωσαν με επιτυχία και με μεγάλη συμμετοχή προσκυνηματική εκδρομή στην Ιερά Μονή της Παναγίας της Μαλεβής. Μετά το προσκύνημα στην ιερή εικόνα της Παναγίας της Μαλεβής δέχθηκαν την καθιερωμένη φιλοξενία της Μονής και το μεσημέρι κατέληξαν στο χωριό Άγιος Πέτρος για γεύμα. Εκεί είχαν την ευκαιρία, πέραν του φαγητού, να απολαύσουν και το όμορφο τοπίο του ορεινού χωριού του Πάρνωννα. Οι εκδρομείς εξέφρασαν τις ευχαριστίες τους και ευμενή σχόλια για την όμορφη προσκυνηματική και χαρούμενη απόδραση.

Ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου διοργάνωσε και πραγματοποίησε με επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή στις 14/10/2018 ψυχαγωγική και ενημερωτική εκδρομή στο Ναύπλιο και στο Λουτράκι. Όλοι οι συμμετέχοντες περιδιάβηκαν τις όμορφες πόλεις της Πελοποννήσου απολαμβάνοντας τα αξιοθέατα, το καλό φαγητό στο Λουτράκι στην ταβέρνα «ο Γιάννης» του αγαπτού φίλου μας Γιάννη και της συζύγου του Νούλας Μυρίδου και αφού διασκέδασαν, επέστρεψαν στο χωριό γεμάτοι από εικόνες και ευχάριστες εντυπώσεις.

Ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού «ΛΟΥΣΙΝΑ» συνεχίζει τις εργασίες ανάπλασης του χώρου στον Άγιο Μάμα με τον καθαρισμό του καναλιού μεταφοράς νερού στον εκεί υπάρχοντα ερειπωμένο νερόμυλο με στόχο την ανακατασκευή του.

E.B.

Είστε σε ετοιμότητα;

Κατά καιρούς λαμβάνομε ειδοποιήσεις και μηνύματα από τις αρμόδιες αρχές, να είμαστε σε ετοιμότητα για τυχόν πυροσβεστικές ανάγκες και γενικά για την πυροπροστασία της περιοχής μας. Κι εγώ, όσον αφορά το δικό μου κομμάτι δικαιοδοσίας, ως εκλεγμένος εκπρόσωπος του Τ.Δ. Αγόριανης, όπως και όλοι οι άλλοι εκπρόσωποι των τοπικών κοινωνιών, πράττουμε ό,τι καλύτερο δυνατόν μπορούμε, με τα μέσα που διαθέτουμε. Μάλιστα, θα πω ότι όσες φορές χρειάστηκε, προστατεύσαμε την περιουσία μας, καθώς και τη δημόσια, με σοβαρό προσωπικό κίνδυνο.

Ωστόσο, **τι ανταπόκριση βρίσκουμε στις δικές μας ειδοποιήσεις και μηνύματα για την πυροπροστασία μας;** Οι κάτοικοι του χωριού μου επί σειρά ετών έχουμε κάνει αιτήματα προς τις αρμόδιες υπηρεσίες να ολοκληρώσουν μία **ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΟΔΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ ΑΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ**, με σκοπό πολλαπλό:

1. να προστατεύσουμε το χωριό από όποιον κίνδυνο φωτιάς,
2. να προστατεύσουμε και να ελέγχουμε το δίκτυο άρδευσης του χωριού,
3. να δώσουμε πρόσβαση στις περιουσίες και τα κτήματα των κατοίκων,
4. να διασφαλίσουμε την υγεία των κατοίκων από τις ζημιές που υφίσταται το δίκτυο υδρεύσεως, που είναι σε διάφορα σημεία ανεξέλεγκτο και η κύρια πηγή ύδρευσης του χωριού έχει απώλεια σημαντικής ποσότητας ύδατος, που σημαίνει ότι ενδεχομένως πίνουμε ακατάλληλο νερό.

Επιπλέον, έχουμε ζητήσει την **ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΥΔΑΤΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ** και την **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ**, που οι περισσότεροι σε πολλά σημεία είναι αδιάβατοι.

Επί όλων αυτών, και για πολλά χρόνια, δεν έχουμε δει ανταπόκριση.

Ως εκ τούτου λοιπόν, ερωτώ όλους αυτούς: γιατί να είμαστε μόνο εμείς σε ετοιμότητα, γιατί να δείχνουμε μόνο εμείς ενδιαφέρον για το φυσικό περιβάλλον, όταν εσείς είσατε απόντες από τους κινδύνους που μας απειλούν, όταν μας κάνετε τη ζωή δύσκολη για να καθαρίσουμε το χωράφι μας, το οποίο όταν είναι καθαρό δεν επιτρέπει την εύκολη διέλευση της φωτιάς, όταν μας το κηρύσσετε δασική έκταση επειδή φύτεψαν μέσα διάφορα; Γιατί όταν φουντώσει η γη μας καλείτε να βοηθήσουμε; Μήπως τότε να πούμε κι εμείς στάχτη και μπούρμπουλη, κατά το κοινώς λεγόμενο;

Εν πάσει περιπτώσει αξιότιμοι κύριοι, εμείς και έχουμε δείξει εμπράκτως το ενδιαφέρον μας και θα το δείξουμε πάλι αν χρειαστεί. Επιπλέον φροντίζουμε να μη χρειαστεί. Φροντίστε ΕΣΕΙΣ να καλύψετε το δικό σας μερίδιο ευθύνης, δημιουργώντας ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ τις ανάλογες υποδομές και προϋποθέσεις αποτροπής κακών συμβάντων. Εμείς ό,τι είναι να κάνουμε το κάνουμε και με το παραπάνω. Εσείς τι κάνετε; Μην καθαρίσετε τους δρόμους για εύκολη πρόσβαση; Μην τοποθετήσετε υδατοδεξαμενές; Μην κάνετε αντιπυρική ζώνη; Τι φοβάστε; Μην τυχόν κοπούν 10 έλατα; Δεν ξέρετε ότι ενδεχομένως η απώλεια αυτών να σώσει το δάσος ολόκληρο; Δεν ξέρετε ότι τα δάση μας είναι οξυγόνο για τους κατοίκους της Σπάρτης;

Πώς αξιολογείτε και πώς ιεραρχείτε τις ανάγκες των δημοτών και την κατανομή των πόρων του Δήμου; δεν αξιολογείτε την προστασία του δάσους και της ζωής των κατοίκων ως πρώτητη ανάγκη; “ας καεί το δάσος και τα χωριά μας, φτάνει να γίνονται πλατεϊτσες, συναυλίες και πεζοδρομιάκια”; Δεν ξέρετε ότι αν έχετε φροντίσει για τη συντήρηση των οδικών δικτύων έγκαιρα, οι ζημιές ελαχιστοποιούνται και δεν τις χρυσοπληρώνουμε κατόπιν εορτής με το να προσπαθούμε να μπαλώσουμε τα αμπαλώτα; Πέρασε το καλοκαίρι και τα γκρέιντερ κι οι τσάπες του Δήμου και του Δασαρχείου δεν ήρθαν να καθαρίσουν τους αγροτικούς δρόμους. Κι είσατε τυχεροί, αναφορικά με τις ευθύνες σας, που δεν έγινε κάτι κακό. Γιατί εμείς τον κώδωνα του κινδύνου σας τον κρούουμε συνέχεια.

Εμείς είμαστε σε ετοιμότητα. Εσείς;

Δημήτριος Καφεντζής

Εκπρόσωπος Τ.Δ. Αγόριανης

6ος Ορεινός Καστόρειος Ημιμαραθώνιος Ταυγέτου

Στους ρυθμούς της διοργάνωσης του 6ου Ορεινού Καστόρειου Ημιμαραθωνίου Ταυγέτου ζει το Καστόρειο μέχρι τις 22 και 23 Δεκεμβρίου 2018, ημέρες πραγματοποίησής του. Τα μέλη του Συλλόγου φίλων του Βουνού «Λουσίνα» ελέγχουν τα ορεινά μονοπάτια, τα καθαρίζουν, τα ξανοίγουν και τα σηματοδοτούν, όπου απαιτείται, και την ημέρα του αγώνα θα ετοιμάσουν την ανχιστή φασολάδα και το ζεστό τσάι για τους δρομείς. Η μεγάλη και αυτή τη χρονιά συμμετοχή δρομέων από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό εξασφαλίζει και την επιτυχία του αγώνα. Σύνθημα του αγώνα οι συμμετέχοντες, οι

**ΣΥΛΛΕΓΟΥΜΕ ΤΡΟΦΙΜΑ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ!
ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΓΙΑΤΙ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ!!!**

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ 22-23.12.2018

επισκέπτες και οι κάτοικοι του χωριού να προσφέρουν το κατά δύναμη, τρόφιμα μακράς διάρκειας για τα ιδρύματα της Ιεράς Μητρόπολης Μονεμβασίας και Σπάρτης, γιατί όλοι μαζί μπορούμε. Καλή επιτυχία και καλό τερματισμό σε όλους τους δρομείς.

E.B.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Γράφει ο Ν. Σαντάς

Κάθε φορά που ερχόμουν για επίσκεψη στο χωριό της γιαγιάς μου δεν θα ήταν λίγες οι φορές που άκουγα το καθιερωμένο «τίνος είσαι εσύ;». Και κάθε φορά έδινα την ίδια απάντηση που φαινόταν να κάλυπτε σε ένα βαθμό τις ανάγκες της ερώτησης: «Είμαι το εγγόνι της κυρά Μαρίκας Λιναρδάκη». Με το «α» ένοιωθα ήδη πως είχα ενταχθεί, πως είχα γίνει ένα με τις μυρωδιές, τους ήχους του τόπου και με τις ανάσες των κατοίκων του. Κουβαλάω αυτή την αίσθηση μαζί μου έως και σήμερα, παρόλες τις μετέπειτα πιο αραιές επισκέψεις. Αυτός ήταν και ο λόγος που άρχισα να μελετώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την τοπική ιστορία και ίσως το έναυσμα για να ανατρέξω στις ρίζες μου και να μιλήσω για τη λάκαινα γιαγιά μου.

Αρχικά κατέφυγα στο διαδίκτυο και τα αρχεία του Κράτους όπου βρήκα πλήθος αναφορών που έφταναν μέχρι τον Αγώνα για την Ελευθερία (1821), μέχρι που έπεσε στα χέρια μου το βιβλίο του Βασίλη Παναγιωτόπουλου, Πληθυσμός και οικισμοί της Πελοποννήσου 13ος – 18ος αιώνας (1987). Αυτό έκανε εκτενή αναφορά στην Ενετοκρατούμενη Πελοπόννησο και στη απογραφή που διενεργήθηκε το 1699.

Οι Ενετοί καταλάβαν την Πελοπόννησο από τους Οθωμανούς το 1688. Για την διοίκηση της νέας κτήσης, διορίσαν Προβλεπές (Provveditore Generale) αρμόδιους για στρατιωτικά, εσωτερικά και εκκλησιαστικά θέματα. Ένας από αυτούς ήταν ο Στρατηγός Grimani ο οποίος το 1699 έδωσε εντολή για την απογραφή του πληθυσμού και των κτηματικών περιουσιών. Σύμφωνα με τον Παναγιωτόπουλο, η νέα διοίκηση, κληρονόμος του οθωμανικού διοικητικού συστήματος που της ήταν εντελώς ξένο, χρειαζόταν συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία για να οργανώσει το δικό της φορολογικό σύστημα και να διαχειριστεί τους φυσικούς πόρους της χώρας. Αποφασίστηκε λοιπόν η σύνταξη κτηματολογίου. Διοικητικοί υπάλληλοι, οι Sindici Catasticatori, πραγματοποίησαν τις σχετικές εργασίες με σκοπό να συντάξουν ένα κατάστιχο συνοπτικό (catastico ordinario) και ένα αναλυτικό (catastico particolare). Στο Αρχείο της Βενετίας σήμερα σώζονται τα catastici ordinarii του Ναυπλίου, Άργους και Βοστίτσας, και εκείνα του Φαναρίου και Καλαμάτας. Από τα catastici particolari έχουν διασωθεί εκείνα της Βοστίτσας και Τριπολιτσάς. Εκτός Βενετίας βρίσκεται το catastico particolare του Ναυπλίου (συλλογή Whitall της Ακαδημίας Αθηνών).

Επειδή όμως δεν υπήρχε στην Πελοπόννησο κάποιο ντόπιο διοικητικό σχήμα, η Εκκλησία αποτελούσε το μόνο οργανωμένο σώμα που ήταν σε θέση να βοηθήσει τις Ενετικές αρχές στη διενέργεια των απογραφών. Ούτε η Εκκλησία βρισκόταν βέβαια σ' άριστη κατάσταση από την άποψη αυτή, ήταν όμως η πιο οργανωμένη δύναμη της χώρας. Με τη διοικητική της διαίρεση (μητροπόλεις, επισκοπές, ενορίες), και με την εμπειρία που είχε αποκτήσει μέσα από τη μακρόχρονη άσκηση κάποιας περιορισμένης, αλλά πραγματικής κοινωνικής εξουσίας, η Εκκλησία αποτελούσε ένα θεσμό που "λειτούργουσε" και ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες της νέας διοίκησης. Τέτοια ήταν και η εν λόγω απογραφή, για την οποία ο Grimani αναφέρει ότι πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του κλήρου. Αλλά επειδή οι ιερείς των χωριών, οι "συνεργάτες" του, δεν του ενέπνεαν απόλυτη εμπιστοσύνη, ανέθεσε και στους Capitani dell' Ordinanze να κάνουν ειδικές έρευνες.

Είχα ήδη μάθει ότι τα αρχεία της απογραφής του 1699 φυλάσσονται στα Κρατικά Αρχεία της Βενετίας, οπότε το Σεπτέμβριο του 2016, και ενώ βρισκόμουν σε διακοπές, αποφάσισα να τα επισκεφτώ και ψάξω εάν υπήρχαν αναφορές στο Καστόρι, χωρίς

όμως να βρω κάτι άξιο λόγου. Ανοίγοντας όμως τον τελευταίο φάκελο με εκκλησιαστικά έγγραφα, έκανα μια πολύ πιο ενδιαφέρουσα ανακάλυψη. Το αρχείο περιείχε δύο επιστολές, η πρώτη υπογεγραμμένη από τον Ηγούμενο της Μονής Καστρίου, Παπά Παρθένιο Χαρόπουλο, με ημερομηνία την 23η Μαΐου, 1699 και η άλλη υπογεγραμμένη από τους τοπικούς κληρικούς στη Βορδόνια Παπαλούμο Παχύγιαννη και Παπα Ιωάννη Ξυπόλιτο με ημερομηνία τη 10η Μαΐου, 1699. Σε αυτές τις επιστολές προς τους Ενετούς, οι ιερείς έκαναν πλήρη καταγραφή της ιερής περιουσίας ευρισκόμενη στην ευρύτερη περιοχή. Ιδιαίτερη αναφορά γινόταν στα μετόχια της Μονής, τον νερόμυλο του Αγίου Μάμα, τους ελαιώνες, αμπέλια και άλλα κτήματα, αναφέροντας λεπτομερώς τις διαστάσεις αυτών (αξηναρίες, ζευγάρια). Αυτό που βρήκα το πιο ενδιαφέρον, είναι φυσικά η αναφορά στο Καστόρι καθώς και η αναφορά σε τοπωνύμια όπως ο Κοκκινόβραχος, Στραβοσκιάδι, Γαϊδουρολαλιά κλπ, πολλά ξεχασμένα στο παρελθόν. Αυτές τις επιστολές αντέγραψα και παραθέτω χωρίς τροποποιήσεις με την ελπίδα να αποτελέσουν έναυσμα για μια νέα συζήτηση και καταγραφή της ιστορίας αυτού του όμορφου τόπου.

Η γιαγιά μπορεί να έχει πια πεθάνει, αλλά με ευχαριστεί που μπορώ να κατανοήσω καλύτερα τη ζωή της στην Καστανιά.

Με εκτίμηση

Νίκος Σαντάς

nick.santas@gmail.com

Επιστολή 1 – Μονή Καστρίου

1699 μνός Μαΐου 23, ανεφάνη ο παπά Κυρ Παρθένιος ιερομόναχος και ηγούμενος Χαρόπουλος, του Μοναστηριού της Κυρίας Θεοτόκου, κύμενο στο χωριό Καστρί, ο οποίος φανερών αυτόνομα τα στεκούμενα όπου ευρίσκονται αφιερωμένα εις το άνωθεν Μοναστήριον έκπαλαι μεθ' όρκου και πρώτον:

1. Ένα μετόχι κύμενον στους Σερβέους με ένα μοναχόν σπίτι καλόν, και δύο χαλασμένα, αφιερωμένα χωρίς σκρίτον έκπαλαι
2. Έτερο μετόχι κύμενον στον κοκκινόβραχον με σπίτι ένα καλόν και δύο χαλασμένα, αφιερωμένα χωρίς σκρίτον έκπαλαι
3. Χωράφια ανακατεμένα άγρια και ήμερα κύμενα στα λουτρά και στου αρκούδη τη ράχην, και στου Κονόμου την λάκα, ζευγαριών τριών, αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς θεμέλιον γράμματος
4. Έτερα στην Πλατάνην κύμενα, δουλεμένα ζευγαριών τριών αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς γράμματος τινός
5. Σε παλλαιόν μετόχι, χωράφια κύμενα στο Καλάμι, έτερα με του διάκου τη λάκα, αυλαί και ομπροστά στο έτερον του διάκου, ζευγαριών δύο αφιερωμένα παλλαιώθεν, χωρίς σκρίτον.
6. Χωράφια τέσσερα κύμενα στο ξεροκάμπι, ζευγαριών τριών αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.
7. Έτερα κύμενα από πάνω στην Πηλαλιάρα και πλευρά με την Σελινίτζα και άλλον εκεί σιμά κομμάτι στην συκιά έτερο. Ζευγάρια ενός και μισού, αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον κανένα
8. Έτερα κύμενα στο Στραβοσκιάδι και παλλιολούι και έξω από το Παλλιολίνη και σιμά στο παλλιοκλήσι της Παναγίας χωράφια και σιμά στο καθολικόν Μοναστήριον ζευγάρια δύο αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον κανένα.
9. Στο φτεροτόν, έτερα χωράφια κύμενα, ζευγαριού ενός και αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς τινός σκρίτον.
10. Χωράφια κύμενα στα δένδρα του Στραβοσκιάδη, ζευγαριού μισού αφιερωμένα έκπαλαι.
11. Έτερον κομμάτι κύμενον εις ταις Χούναις μετριτικών δέκα,

αφιερωμένον παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

Βρίσκεται ένα ερμηοκλήσιν κύμενον της Καστανιάς το βουνό το οποίον ήτοι έκπαλαι μοναστήριον ονομαζόμενον ο Τίμιος Πρόδρομος, ο οποίος εξουσιαστικώς ευρίσκετον στα άνωθεν ποστατικά και τώρα είναι κύμενον εις την άνωθεν Θεοτόκον και πρώτον:

1. Χωράφια δεκαπέντε συκκιών κύμενα στο μαρμαράλων, αφιερωμένα από τον ποτέ Παπά κυρ Θεοδόσιον ηγούμενος του άνωθεν μοναστηριού, όντας κτίτωρ του αυτού με γράμμα στους 1688 24 Δεκεμβρίου.

2. Έτερον χωράφιον στην Γαϊδουρολαλαϊά κύμενον μετριτικών οκτώ, αφιερωμένα από τον άνωθεν κτίτορα με σκρίτον του άνωθεν καιρού και χρόνου.

3. Έτερον κύμενον σταις λακίτζαις και εις την Γούρναν άλλο μετριτικών επτά αφιερωμένα από τον άνωθεν κτίτορα κ Ηγούμενο εις τον αυτόν χρόνον.

4. Αμπέλια ασηναριών εννιά κύμενα αφιερωμένα από τον αυτόν Ηγούμενον

5. Ένα σπίτι χαμόγιον κύμενον μέσα στην Καστανιάν αφιερωμένο από τον άνωθεν Ηγούμενον

6. Χωράφια μετριτικών δέκα κύμενα στα Σερβέικα αφιερωμένα από τον αυτόν Ηγούμενον

7. Μετόχιον κύμενον στα καλύβια της Βορδονίας με σπίτι ένα και χωράφι μετριτικών δέκα αφιερωμένα από τον άνωθεν Ηγούμενον.

8. Αμπέλι ασηναριών τριών κύμενον στο χωριόν της Βορδονίας αφιερωμένα από τον άνωθεν Ηγούμενον.

9. Ένας μήλος κύμενος στον Άγιον Μάμαν αφιερωμένος στο μοναστήριον της Θεοτόκου της Καστρίτισας από τον ποτέ Πυθεκούη με χοντζέτι τουρκικόν νεροτριβήν μιαν κύμενην σιμά εις το άνωθεν μήλον αφιερωμένα από τον ποτέ Πάπα Σαμουήλ με χοντζέτια τρία Τουρκικά.

10. Παλιομήλια δύο κύμενα στου Στραβοσκιάδη και τα λοιπά στο καλογερικόν ποτάμι αφιερωμένα εις την άνωθεν Θεοτόκον έκπαλαι χωρίς σκρίτον

11. Περιβόλι ένα κύμενον στον Καρδάρη με μούραις εκατό, κλίματα τρακόσια, συκαίς δέκα, καραίς πενήντα και γης μετριτικών δέκα αφιερωμένον έκπαλαι χωρίς σκρίτον

12. Ελαίς κύμεναις στο περιβόλι του Αγίου Μάμαν είκοσι πέντε με γη τριών μετριτικών αφιερωμένες έκπαλαι χωρίς σκρίτον

13. Έτερες ελαίς κύμενες στο μαγούλι εννιά με γη μετριτικών δύο αφιερωμέναις έκπαλαι χωρίς σκρίτον.

14. Έτερες στα Πεφέικα από κάτω κύμεναις τρεις αφιερωμένες παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον με γη άγριαν.

15. Έτερες στους Σερβέους κύμενους εξήντα και στο μιλάλι με μούραις σαράντα με γη μετριτικών πέντε αγρίδι αφιερωμένον έκπαλαι χωρίς σκρίτον.

16. Στου Στραβοσκιάδη ελαίς τρεις, και εις την Αγία Κυριακίν μια αφιερωμένης παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

17. Ελαίς στο παλλαιόν μετόχιον κύμεναις τριάντα αφιερωμένας παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

18. Έτερες στο παλιαλόνι ελαίς έξι με μούραις δεκαπέντε, μια απιδιά, βελανιδιά μια, αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

19. Περιβόλι με ελαίς είκοσι πέντε, και βελανιδιές εννιά με γη μετριτικών τριών κύμενων στου Μπέγλη αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

20. Ελαίς ρίζες διακόσιας εξήντα κύμεναις στην Βορδόνια αφιερωμένας παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

21. Αμπέλια ασηναριών ογδόντα κύμενα εις Πηλαριάρα και Σερβέους ασηναριών τριάντα, αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

22. Ένα κομμάτι χωράφι κύμενον στο Καλάμι στην Ελιά με βε-

λανίδες δύο, γη μετριτικών οκτώ αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς σκρίτον.

23. Κλίματα τρια στον Άγιον Μάμαν με γη μετριτικών τριών αφιερωμένα παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

24. Μούραις δέκα κύμεναις στο Πλατάνι και στο μετόχι αφιερωμένας παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον.

25. Τρία αλώνια κύμενα τα δύο στο μετόχι, ένα στο μοναστήρι και έτερον στο φτεροτόν ευρισκόμενα έκπαλαι αφιερωμένα χωρίς σκρίτον.

26. Μια στέρνα και τρία κλίματα, τα έτερα κλίματα επτά κύμενα στο καθολικόν μοναστήρι αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς σκρίτον όντας τ'άνωθεν στεκούμενα όλα του παλλαιού μοναστηριού και ούτως αγρικούντα εισερέωσιν της αληθίας ιδία τη χειρι υπογράφεται μεθ'όρκου προσφέρονται μα ο αυτός Ηγούμενος πως τα ελευθέρωσε από τους αγαρινούς μετά πια γραμμένα εκ τ'ονοματου, και τ'αφιερώνει και αυτός βεβαίως εις το άνωθεν μοναστήριον...

Παρθένιος Ιερομόναχος και Ηγούμενος της Κυρίας Θεοτόκου της επονομαζόμενης εις το Καστρί Χαρόπουλος Βεβαιώνω μεθ'όρκου τα άνωθε

Επιστολή 2 – Ιερός Ναός Βορδονίας

1699 μινός Μαΐου 10 ανεφάνη ο παπαλούμος Παχύγιαννης με τον παπά Ιωάννη Ευπόλυτον, Εφημέριοι της Κυρίας Θεοτόκου κύμενης εις το χωριόν Βορδόνια, και αγίας Παρασκευής οι οποίοι μεθ'όρκου ιδιοχείρως υπογράφοντας πνα φανερώσουν τ'αφιερωμένα στεκούμενα ένα προς ένα -

1. Ένα κελλίον κύμενον εις την αυλή της αυτής μονής αφιερωμένον παλλαιώθεν χωρίς κανένα σκρίτον

2. Χωράφια μετριτικών δύο, κύμενα εις τον γύρον της μονής αφιερωμένα έκπαλαι χωρίς σκρίτον

3. Πέντε ρίζες μουριαίς κύμεναις σιμά εις την εκκλησία αφιερωμένες έκπαλαι

4. Αμπέλια αγρίδι ασηναριών 6 κύμενον στο σταυρούλι κ'αφιερωμένον παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον

5. Ελαίς ρίζες εκατό κύμενες στο κάμπο αφιερωμένες παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον

6. Έτερες ελαίς 17 κύμεναις σιμά εις την εκκλησία της αγίας Παρασκευής αφιερωμέναις οι επτά πάλλαι κ χωρίς σκρίτον και οι δέκα από τον ποτέ κληρικόν Ιωάννη με διαθήκη γραφείσα ...1694 8 Ιανουαρίου.

7. Δύο πλατάνους κύμενες εις το θεμέλιον της άνωθεν εκκλησίας αφιερωμέναις παλλαιώθεν χωρίς σκρίτον και ούτως εισερέωσιν ιδία τη χειρι υπογράφονος μεθόρκου

λούμος γέρον και εφημέριος των άνωθεν εκκλησιών ιδία τη χείρι υπογράφω και επιβεβαιώνω άνωθεν

Ιωάννης εφημέριος μεθ'όρκου υπογράφω και επιβεβαιώνω τ' άνωθεν

Επεξήγηση όρων και μονάδων μέτρησης:

Μετόχι: Αγρόκτημα που ανήκει σε Μοναστήρι στο οποίο βρίσκεται συνήθως μικρό παρεκκλήσιο και κατοικία για τους μοναχούς.

Ασηνάρι: Μονάδα μέτρησης εδάφους, όσο μπορεί να σκάψει ένας εργατής σε μια μέρα (αμπέλια, σταφίδες) 1 ασηνάρι = 484 τ.μ.

Ζευγάρι: Κομμάτι γης που μπορεί να οργωθεί σε μια μέρα από ένα ζευγάρι άλογα ή βόδια. Περίπου 2.5 σημερινά στρέμματα.

Τουρκικό χοντζέτι: Χοντζέτια είναι οι αποφάσεις των Τουρκικών ιεροδικείων και ειδικότερα είναι οι αποφάσεις με τις οποίες οι ιεροδικές επικυρώνει τη μεταβίβαση ενός ακινήτου. Αυτά επομένως αποτελούν τίτλους ιδιοκτησίας της οθωμανικής περιόδου.

Σκρίτον (ιταλ. scritto): έγγραφο, επιστολή, γραπτή ομολογία

Δακοπροσβολή και οι συνέπειές της

Είναι γνωστό ότι η οικονομία της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας στηρίζεται στην ελαιοκαλλιέργεια, η οποία σημειωτέον είναι και μονοκαλλιέργεια. Για δεύτερη φορά την τελευταία 3ετία, το 2016 και φέτος το 2018, η παραγωγή του ελαιολάδου έπεσε σε απειροελάχιστες ποσότητες λόγω της δακοπροσβολής. Αποτέλεσμα αυτού είναι πολλοί παραγωγοί να μην μπουνε καθόλου στα χωράφια τους για ελαιοσυγκομιδή και εκείνοι που μπήκαν ίσα για να καλύψουν τις οικογενειακές τους ανάγκες, εκτός ολίγων εξαιρέσεων κυρίως στην ποικιλία μανιατάκι. Οι παραγωγοί έχουν φθάσει σε αδιέξοδο και όλη η περιοχή σε μαρασμό, γιατί είναι γνωστό ότι στη Δημοτική Ενότητα Πελλάνας κινητήριο δύναμη είναι το λάδι.

Στις 16/11/2018 ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου ΚΑΣΤΩΡ πήρε την πρωτοβουλία (ελλείψει αγροτικού συλλόγου) και κάλεσε σε συγκέντρωση- συζήτηση στην αίθουσα Μπακή για την ανάδειξη του προβλήματος. Στη συγκέντρωση είχαν προσκληθεί πέραν των παραγωγών όλοι οι υπεύθυνοι φορείς: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ - ΔΗΜΟΣ -ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ του ΝΟΜΟΥ -ΔΑΟΚ ΛΑΚΩΝΙΑΣ - ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ και ΓΕΩΠΟΝΟΙ ΙΔΙΩΤΕΣ. Υπήρχαν και ηχηρές απουσίες δύο βουλευτών του Νομού, που δεν δείχνουν να συγκινούνται από τα μεγάλα προβλήματα της περιοχής (κ.κ. Γρηγοράκος και Αραχωβίτης, που είναι αρμόδιος υπουργός). Η συγκέντρωση - συζήτηση προβλήθηκε σε όλα τα μέσα ενημέρωσης του Νομού και της Αρκαδίας και της Μεσοσηνίας και έκανε πανπελοποννησιακή αίσθηση. Η συμμετοχή του κόσμου ικανοποιητική (γύρω στα 110 άτομα), αλλά σίγουρα μπορούσε να είναι και καλύτερη. Έχουμε μάθει να συζητάμε τα προβλήματα στα καφενεία και όχι εκεί που πρέπει. Αναπτύχθηκε πολύ γόνιμος διάλογος

γύρω από το θέμα από παραγωγούς, γεωπόνους και τους αρμόδιους. Όλοι συμφώνησαν στο μέγεθος της ζημιάς που αφήνει τους παραγωγούς χωρίς εισόδημα. Αλλά υπήρξαν σοβαρές διαφωνίες για τις ευθύνες του προβλήματος. Οι ευθύνες γίνονται μπαλάκι από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιφέρειας με τις αρμόδιες υπηρεσίες της. Ο ένας τα ρίχνει στον άλλον. Οι δαπάνες για την δακοκτονία τα μνημονιακά χρόνια έχουν μειωθεί στο 1/3 περίπου με αποτέλεσμα να μην υπάρχει επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό (ΓΕΩΠΟΝΟΙ -ΕΠΟΠΤΕΣ-ΠΑΓΙΟΘΕΤΕΣ-ΠΑΠΔΕΣ κ .α)και να έχουν μειωθεί οι ψεκασμοί στο ελάχιστο. Άλλος ανασταλτικός παράγοντας είναι το νομοθετικό πλαίσιο που έχει

διαμορφωθεί και που φορολογεί τους ιδιοκτήτες των τρακτέρ ως επιχειρηματίες, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν διαθέσιμα τρακτέρ και έτσι οι διαγωνισμοί να κηρύσσονται άγονοι και να καθυστερούν οι ψεκασμοί. Φέτος στο Καστόρι ο πρώτος ψεκασμός έγινε 10 Αυγούστου, όταν υπήρχε η δεύτερη και τρίτη γενιά του δάκου. Η αποτυχία και η καταστροφή του καρπού ήταν βέβαιη. Άλλος παράγοντας είναι οι καιρικές συνθήκες. Από τις 20 Μαΐου και όλο τον Ιούνιο έβρεχε και αντί οι υπηρεσίες να εφαρμόσουν το πρόγραμμα από τον Ιούνιο, ξεκίνησαν πολύ αργότερα. Τα προγράμματα πρέπει να εφαρμόζονται έγκαιρα και σωστά για να είναι αποτε-

λεσματικά. Μιλάμε για το ελαιόλαδο, ένα εθνικό προϊόν, που το 1/3 παράγεται στην Πελοπόννησο και θα έπρεπε να τυχαίνει ιδιαίτερης προσοχής από το κράτος. Από την μια μας λένε να αυξηθεί η παραγωγή, να μεγαλώσει το ΑΕΠ και από την άλλη αδιαφορούν για το προϊόν. Φέτος εκτός από τον δάκο υπήρχε και το γλοιοσπόριο, ένας μύκητας που προσβάλλει τον καρπό και επιταχύνει την πώση του και σαν να μην έφταναν αυτά, στις 29 Σεπτεμβρίου επλήγη η περιοχή από την ανεμοθύελλα (βλέπε Ζορμπάς) και πέσανε όλες οι ελιές. Και έρχεται ο ΕΛΓΑ, κρατικός φορέας ασφάλισης και λέει ο καρπός έπεσε από τον δάκο και δεν αποζημιώνεται. Δηλ. ο κύριος εχθρός της ελιάς είναι εκτός ασφαλι-

στικής κάλυψης. Αυτά είναι για να τρελαίνεσαι. Η συγκέντρωση- συζήτηση κατέληξε σε ένα ψήφισμα που εγκρίθηκε ομόφωνα. Και συνοπτικά έλεγε.

1) Αύξηση των κονδυλίων για τα προγράμματα δακοπροστασίας στα επίπεδα προ του 2010.

2) Έγκαιρη και ελεγχόμενη εφαρμογή των προγραμμάτων καταπολέμησης του δάκου.

3) Αναπλήρωση στο 100% του απολεσθέντος εισοδήματος με ένταξη στα ειδικά προγράμματα του Υπουργείου Γεωργικής Ανάπτυξης και από τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού που είναι και από τα χρήματα των παραγωγών.

4) Λήψη μέτρων ανακούφισης των καλλιεργητών, κυρίως των νέων, με φορολογικές και δανειακές διευκολύνσεις.

5) Αλλαγή του κανονισμού του ΕΛΓΑ στο σημείο που εξαιρεί την δακοπροσβολή από την αποζημίωση. Το ψήφισμα αποφασίστηκε να προωθηθεί στο αρμόδιο υπουργείο, στην περιφέρεια, στα κόμματα της βουλής και στα ΜΜΕ. Παράλληλα να επιδιωχθεί η επικοινωνία και η συμπόρευση και με άλλες πληττόμενες περιοχές για την διεκδίκηση των αιτημάτων.

Στις 30/11/2018 η ΔΑΟΚ ΛΑΚΩΝΙΑΣ έστειλε μια απάντηση η οποία είναι λίαν επεικώς απαράδεκτη και προσπαθεί να ρίξει την ευθύνη στους παραγωγούς, ότι έπρεπε να έχουν πάει μόνοι τους να ψεκάσουν, ξεχνώντας ότι οι ψεκασμοί γίνονται ενιαία με ευθύνη του αρμοδίου υπουργείου και των υπηρεσιών του και γι αυτό το λόγο υπάρχει η εισφορά του 2% των παραγωγών.

Στις 12/12/2018 στο περιφερειακό συμβούλιο Πελοποννήσου ο ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ μαζί με άλλους φορείς (Αγροτικούς Συλλόγους) έκανε παράσταση για τα καταστροφικά αποτελέσματα της δακοπροσβολής και την ανεπάρκεια των προγραμμάτων ψεκασμού. Και εκεί οι ευθύνες γίνανε μπαλάκι. Η Περιφέρεια τα ρίχνει στο Υπουργείο Γεωργικής Ανάπτυξης και ελπίζει ότι του χρόνου θα γίνουν έγκαιρα και σωστά και ότι θα αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο με το οποίο γίνονται οι ψεκασμοί. Αερολογίες. Οι παραγωγοί και όλοι οι κάτοικοι της περιοχής πρέπει να είναι σε επαγρύπνηση, γιατί, αν συνεχισθούν οι ίδιες πρακτικές, θα μαζεύονται ελιές μόνο όταν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες. Δηλαδή στο έλεος του Θεού. Αμήν.

Τα στοιχεία του υπογράφοντος είναι στη διάθεση του «Πολυδεύκτη».

Παραγωγή ελαιολάδου

Μπορούμε να γίνουμε ανταγωνιστικοί; Υπάρχει μέλλον;

Εδώ και χρόνια, μέσα από τον Πολυδεύκη, έχουν τεθεί θέματα σχετικά με το μέλλον της καλλιέργειας της ελιάς στην περιοχή μας και την ανάγκη να δούμε τα πράγματα με άλλη ματιά. Φέτος με την τεράστια καταστροφή που εξαφάνισε και τον τελευταίο σπόρο ελιάς και απειλεί να φέρει την περιοχή μας σε επίπεδο φτώχειας, με τα χέρια ματωμένα και ζεστά πρέπει να μιλήσουμε για αλήθειες. Για τη φυτοπροστασία του ελαιοδέντρου το πρόβλημα συζητείται στο προηγούμενο άρθρο.

Ας πάμε όμως λίγο παραπέρα. Ας μιλήσουμε για τους κύριους παίκτες στην παραγωγή του ελαιολάδου διεθνώς, τους νυν και τους αναδυόμενους.

Πρώτα για την Ευρώπη. Από τα επίσημα στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου η Ελλάδα κινείται σε μια διακύμανση από 200-400 χιλιάδες τόνους από την ελαιοκομική περίοδο 1990/1991 μέχρι σήμερα, χωρίς να δείχνει μια σημαντική αύξηση στην παραγωγή. **Για την επόμενη περίοδο η πρόβλεψη είναι στις 200 χιλιάδες τόνους, αρκετά μικρότερη και από την φετινή κακή χρονιά (!).** Εντυπωσιακά είναι η εικόνα της Ιταλίας η οποία για ένα διάστημα κράτησε ένα υψηλό μερίδιο στην διεθνή παραγωγή (κάποιες χρονιές είχε διπλάσια παραγωγή από την Ελλάδα), το οποίο όμως έχει αρχίσει να φθίνει εκθετικά με πρόβλεψη για την επόμενη χρονιά στις 265 χιλιάδες τόνους. Εδώ πρέπει να ληφθεί υπόψη η τεράστια ολική καταστροφή των δέντρων της ελιάς, κυρίως στην Απουλία, από την ξυλέλλα, ένα παθογόνο βακτήριο που αποικίζει τα ξυλώδη αγγεία των φυτών και, κατά κανόνα, μεταδίδεται από έντομα που αφθονούν στα ελαιοδέντρα.

Ας δούμε τώρα την Ισπανία. Από τις 640 χιλιάδες τόνους την περίοδο 1990/1991 ακολουθεί ανοδική πορεία με πρόβλεψη στις 1400 χιλιάδες τόνους για

την επόμενη χρονιά, δηλαδή σχεδόν τριπλασιασμό της παραγωγής. Αυτό βέβαια δεν κατακτιέται τυχαία. Πίσω υπάρχει πολιτική, έρευνα, επένδυση στον τομέα παρθένο ελαιόλαδο. Θα τα δούμε παρακάτω.

Αλλά το γήπεδο διευρύνεται. Στο διεθνή χώρο, η γειτόνισσά μας Τουρκία, για το ίδιο διάστημα παρουσιάζει μια τάση αύξησης της παραγωγής, όπως και το Μαρόκο και η Τυνησία, χώρες της Μεσογείου. Επίσης πρέπει να επισημάνουμε την είσοδο νέων παικτών στο στίβο, όπως ο Καναδάς και η Αυστραλία, χώρες

οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλη συνεχή αύξηση της παραγωγής, που μέχρι τώρα αντιστοιχούν σε μια πρόβλεψη των 20 χιλιάδων τόνων η κάθε μία για την επόμενη χρονιά. Και βέβαια η Κίνα με την ίδια πρόβλεψη.

Υπάρχουν, βεβαίως, πολλοί λόγοι για την πορεία μας αλλά και των ανταγωνιστών μας. Ας δούμε μερικούς.

Όπως βλέπουμε η πρόβλεψη για την Ελλάδα είναι στην καλύτερη περίπτωση η σταθερά κυμαινόμενη παραγωγή. Ότι η Ισπανία είναι ηγέτιδα δεν είναι τυχαίο. Απολαμβάνει τις πολιτικές και τις επενδύσεις που επιλέχθηκαν εδώ και πολλά χρόνια. Ερευνητικά ινστιτούτα ασχολούνται με τη βελτίωση των ποικιλιών της ελιάς, της ανθεκτικότητας στις ασθένειες, της καλύτερης απόδοσης και βέβαια (κάτι που εδώ είναι ανέκδοτο) του κόστους παραγωγής. Το ερευνητικό ινστι-

τούτο IFAPA στην Κόρντοβα της Ανδαλουσίας - η Ανδαλουσία είναι το διαμάντι της Ισπανίας στην παραγωγή του ελαιολάδου με εξαιρετικής ποιότητας παρθένα ελαιόλαδα - κάνει πειράματα πάνω σε ένα πεδίο 5000 δέντρων ελιάς. Στην Ελλάδα, τι να πούμε, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, στο εργαστήριο δενδροκομίας, ανάμεσα στα πολυάριθμα ερευνητικά προγράμματα βρίσκουμε ένα με θέμα "Μορφολογικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά του ελαιοδέντρου σε σχέση με την υδατική καταπόνηση και τη θρεπτική του κατάσταση" και ένα για τη βελτίωση

μέλλον.

Για να δείτε τι γίνεται στην παγκόσμια πραγματικότητα. Τον φετινό Οκτώβριο έγινε στη Σεβίλλη της Ισπανίας, άλλη πόλη της Ανδαλουσίας, το 6ο διεθνές συνέδριο για το ελαιοδένδρο και τα προϊόντα του. Συμμετείχαν μεγάλοι επιστήμονες από όλον τον κόσμο και αντιπροσωπείες από πολλές χώρες, με σημαντική αυτή της Κίνας, αν σας λείπει κάτι αυτό. Στο γεωπονικό μέρος του συνεδρίου, στις πολυάριθμες εργασίες για την καλλιέργεια, αναπαραγωγή, λίπανση, ασθένειες, άρδευση, εκμηχανοποίηση (!) του κλαδέματος και της συλλογής, καμία εργασία από την Ελλάδα. Μια μόνο εργασία από το ΜΑΙΧ, για να μη το αδικώ, σε εξειδικευμένο θέμα. Για το χημικό μέρος και την προώθηση της ποιότητας του ελαιολάδου αρκετές εργασίες από την Ελλάδα.

Να πάμε τώρα στην αλυσίδα της αξίας. Αξίζει να παράγουμε ελαιόλαδο. Το προϊόν που θα πάρουμε θα μας δώσει πίσω τους κόπους μας. Μια συζήτηση, που στην Ελλάδα είναι σε πρωτόγονη κατάσταση, αλλά στην Ευρώπη και στην παγκόσμια αγορά είναι η κυρίαρχη. Ενδεικτικά τα θέματα που συζητούνται:

- Ο αγρότης πρέπει να αναζητήσει εναλλακτικούς τρόπους καλλιέργειας.
 - Σύγχρονες καλλιεργητικές πρακτικές και ανταποδοτικότητας.
 - Οι παραδοσιακές καλλιέργειες έχουν εξαντληθεί σαν οικονομικό μοντέλο
 - Κατακερματισμός των φυτειών σαν συνέπεια για χαμηλή παραγωγικότητα και υψηλό κόστος συγκομιδής
 - Εκσυγχρονισμός της παραγωγής, του κλαδέματος και της συλλογής, ώστε να επιτευχθεί αύξηση των εσόδων
 - Επένδυση σε εγκαταστάσεις
- Σας φαίνονται ψιλά γράμματα; Δείτε στην εικόνα πώς μαζεύονται οι ελιές.

E.A.

Ελαιόλαδο (Ελλάδα) παρόν και μέλλον

Αφορμή για το παρακάτω κείμενο ήταν η μηδενική παραγωγή λαδιού κατά τη φετινή περίοδο στην περιοχή μας και το σχετικό αφιέρωμα που διαβάζετε σήμερα στον ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ.

Μολονότι συμμετέχω στην εφημερίδα ενεργά από το πρώτο φύλλο απέφευγα εκουσίως να γράψω κάτι αυτά τα 10 χρόνια, εκτός ελαχιστοτάτων εξαιρέσεων (3-4 μικρά κείμενα).

Και κάνοντας, με την ευκαιρία, έναν απολογισμό του εγχειρήματος, προσωπικά, δεν είμαι ευχαριστημένος. Δώσαμε σχεδόν όλο το βάρος σε σχετικά εύκολα θέματα (λαογραφικά, τοπικοϊστορικά κ.ό.) και αφήσαμε στην άκρη σύγχρονα προβλήματα. Το ίδιο συνέβη και γενικότερα στο χωριό. Μια αναλαμπή για κάτι παραπάνω από το ΑΝΤΑΜΩΜΑ σκεπάστηκε από το Παραδοσιακό Αλώνισμα.

Όμως τα προβλήματα, τόσο τοπικά όσο και σε περιφερειακό αλλά και σε εθνικό επίπεδο οξύνονται. Και κάτι τέτοιο φαίνεται πως συμβαίνει και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Δέκα χρόνια κρίσης, ΑΕΠ μειωμένο πάνω από 40-50% (αν συνυπολογιστεί και η απώλεια από τη μέση αύξηση στην υπόλοιπη Ευρώπη -δες και σχετικό πίνακα εδώ στο ίντερνετ) με αποτέλεσμα εισοδήματα φτώχειας για τα πριν το 2008 κριτήρια, δεν μας έβαλαν μυαλό. Χαριεντιζόμενοι στο fb βαδίζουμε, ή μάλλον τρέχουμε, προς τα πίσω. Πράγμα φυσικό αφού έχουμε στραμμένο το βλέμμα μας στο παρελθόν. Η δικαιολογία εύκολη: Φταίνε οι ξένοι ή η παγκοσμιοποίηση.

Για το πρώτο ας το αφήσουμε. Για την παγκοσμιοποίηση όμως μπορούμε να γράψουμε δυο πράγματα. Τι είναι λοιπόν η παγκοσμιοποίηση; Μονολεκτικά θα μπορούσε κάποιος να απαντήσει πως την κρατάμε κυριολεκτικά στα χέρια μας. Λέγεται

σμάρτφον. Το κινητό των 50-1500 ευρώ και βάλτε που όλοι κρατάνε ολημερίς στην παλάμη τους. Με το σμάρτφον και τη σύνδεσή του στο ίντερνετ όλοι έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο σύνολο, σχεδόν, της γνώσης. Σύγχρονης και παλιότερης. Μπορεί ο οποιοσδήποτε να ενημερωθεί άμεσα για όλες τις ειδήσεις, να έρθει σε επαφή με ιδρύματα που πριν 10-20 χρόνια ούτε στο όνειρό του δεν φανταζόταν (Πανεπιστήμια κ.λπ.), να παρακολουθήσει μαθήματα και να πάρει και σχετικά πτυχία.

Μπορεί να δει, στους χάρτες και στις φωτογραφίες της Google, το χωριό του και το σπίτι του, ή το Σινικό Τείχος, τις πόλεις της Βραζιλίας ή της Ευρώπης, το Βόρειο ή το Νότιο Πόλο, ακόμα και βίντεο από το Φεγγάρι ή τον Άρη.

Οι δυνατότητες είναι σχεδόν άπειρες. Και αυτό τη στιγμή που κάθεται στο καφενείο της Καστανιάς και πίνει τον καφέ του.

Θα πει κάποιος «ωραία όλα αυτά, αλλά εμένα, τον Καστανιώτη γεωργό, τι με νοιάζει;».

Ο γεωργός που αναρωτιέται δεν έχει παρά να μπει με το κινητό του στο ίντερνετ και να αναζητήσει «γραμμική καλλιέργεια ελιάς». Θα βρει 326.000 αποτελέσματα. Αντιγράφω στην τύχη από ένα σάιτ:

Η Arbequina I-18 είναι παραδοσιακή ισπανική ποικιλία ελιάς, διεθνούς φήμης για το άριστο ελαιόλαδό της, για το άρωμα και τη φρουτώδη γεύση του, χωρίς να πικρίζει.

... Η Ισπανική ελιά υπερεντατικής καλλιέργειας χαρακτηρίζεται ως υπερπαραγωγική και για την αντοχή της σε χαμηλές θερμοκρασίες έως και -18°C.

Η ποικιλία Arbequina I-18 επιτρέπει τη γρήγορη είσοδο στην παραγωγή, ακόμη και από το 2ο έτος φύτευσης, έχει δυνατότητες πολύ υψηλής παραγωγής και παρουσιάζει αντοχές στις χαμηλές θερμοκρασίες.

Η πυκνότητα φύτευσης είναι 4 μέτρα μεταξύ των γραμμών και 1,5 μέτρο μεταξύ των φυτών, δηλαδή 166 φυτά/στρέμμα.

Οι ελαιώνες έχουν άριστη προσαρμογή στους περισσότερους τύπους εδαφών.

Με τις νέες ποικιλίες και υβρίδια, το θερμοκρασιακό εύρος που μπορούν να εγκατασταθούν είναι υψηλό, ακόμα και σε αρκετά χαμηλές θερμοκρασίες.

Το μεγάλο πλεονέκτημα αυτού του τρόπου φύτευσης είναι η ταχύτατη συγκομιδή με ελαιosuλλεκτική μηχανή. Η απαίτηση σε προσωπικό συγκομιδής είναι δύο (2) άτομα και η απόδοση της ελαιosuλλεκτικής μηχανής φτάνει το 95%. Δηλαδή, σε μία μέρα προσωπικό και μηχανή μπορούν να συλλέξουν από 4 έως 8 τόνους ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ.

Στο σημείο αυτό ακούω την αντίρρηση της παρέας στο καφενείο: «Αυτή η καλλιέργεια θέλει μεγάλες και επίπεδες εκτάσεις και άρα δεν κάνει για μας». Απολύτως σωστό.

Όμως ο πλανήτης Γη έχει απέραντες πρόσφορες εκτάσεις. Τι αποτρέπει κάποιον στην Τυνησία (το παράδειγμα δεν είναι τυχαίο) να φυτέψει εκατοντάδες στρέμματα; Τίποτα, και θα το κάνει. Βλέπετε το παλιό «φύτεψε ελιές για τα παιδιά σου» δεν ισχύει πλέον.

Και σε τι τιμή, στη διεθνή αγορά, θα διατίθεται το τυνησιακό (του παραδείγματος) λάδι; Πώς θα μπορεί ο Καστανιώτης ελαιoπαραγωγός να το ανταγωνιστεί;

Απλώς δε θα μπορεί. (Μια μικρή παρέκβαση: Παρόμοιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν σήμερα πολλά ελληνικά προϊόντα με αποτέλεσμα η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας να

υποχωρεί συνεχώς τα τελευταία χρόνια χάνοντας 5 θέσεις το 2018 (<https://www.tovima.gr/2018/10/17/finance/ypoxorise-kata-4-theseis-i-antagonistikotita-tis-ellinikis-oikonomias/>)-στην 57η θέση μεταξύ 140 οικονομιών σύμφωνα με την ετήσια έκθεση Global Competitiveness Report 2018-2019. Πρώτες οι ΗΠΑ, δεύτερη η Σιγκαπούρη, τρίτη η Γερμανία. Ακόμα και οι Βουλγαρία ή η Ρουμανία βρίσκονται ψηλότερα από την Ελλάδα).

Σαν να ακούω πάλι τον αντιρρησία της παρέας: «Και λοιπόν,». Δεν υπάρχει λοιπόν. Αν δεν πουλήσουμε προϊόντα ή υπηρεσίες στο εξωτερικό τέρμα τα δίφραγκα. Για να εισπράτουμε δίφραγκα πρέπει να πουλάμε και για να πουλάμε πρέπει να είμαστε ανταγωνιστικοί. Είναι απλό.

(Κι άλλη μια παρέκβαση: Παρόμοιο πρόβλημα αντιμετωπίζει, σε μικρότερο βαθμό, και ολόκληρη η Ευρώπη. «Στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, το κέντρο βάρους στην εκπαίδευση, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και την παραγωγική ανάπτυξη έχει προ πολλού υπερπηδήσει τα σύνορα της Ευρώπης και έχει ταξιδέψει προς την Κίνα και την Νοτιανατολική Ασία. Η μεταφορά του κέντρου βάρους συνοδεύτηκε από την μεταφορά κεφαλαίων και παραγωγικών μονάδων, σε χώρες που βιώνουν τα πρώτα βήματά τους στο στίβο της ελεύθερης οικονομίας και του ανταγωνισμού»...

...»Η Ευρώπη με έναν πληθυσμό που μειώνεται και γερνά, αρχίζει να παίζει το ρόλο του κομπάρσου. Αδυνατώντας να παράξει νέο εισόδημα, σκέφτεται πλέον το πώς θα αναδιανείμει τον υπάρχοντα συσσωρευμένο πλούτο». (https://www.liberal.gr/arthro/232218/aprosi/k-charokopos/kitrina-gileka-einai-arga-gia-dakrua.html?fbclid=IwAR36FLJzMkinWQY6UV8b08_LEgq3stPmPliqL6iOtw5gjOBSXj8a91qn0Es#.XBDbufAt0Dg.facebook).

«Μα έτσι που τα λες φαίνεται σαν να μην υπάρχει μέλλον» ίσως αμυνθεί ο αντιρρησίας που λέγαμε. Ίσως να είναι έτσι ίσως και όχι.

Ενώσω η ΕΕ θα έχει τη δυνατότητα θα συμπληρώνει με τις επιδοτήσεις της ένα μέρος του χαμένου εισοδήματός μας. Όμως επειδή στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, το κέντρο βάρους έχει μετακινηθεί όπως προαναφέρθηκε πιθανόν να βλέπουμε την αρχή του τούνελ.

Αν όντως είμαστε στην τελική ευθεία πριν το τούνελ της δραστηκής μείωσης των κοινοτικών μεταβιβάσεων ίσως πρέπει να αναλογιστούμε τι θα κάνουμε.

Ο Κινέζος Jack Ma, δημιουργός του ηλεκτρονικού πολυκαταστήματος Alibaba, και ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους του κόσμου, στο World Economic Forum στο Davos το 2018 υποστήριξε χαρακτηριστικά: *Πείτε μου πώς μπορείτε να σταματήσετε την Παγκοσμιοποίηση... Η πρώτη παγκοσμιοποίηση στην ανθρώπινη ιστορία είχε ηγέτες βασιλιάδες ή αυτοκράτορες. Τα τελευταία 30 χρόνια ελέγχεται από 60.000 μεγάλες επιχειρήσεις. Τα επόμενα 30 χρόνια στοιχηματίζω πως θα συμμετέχουν 16 ή και 60 εκατομμύρια μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις. Με ένα κινητό, αν υπάρχουν ακόμη κινητά, θα μπορείς να αγοράσεις, με ένα κλικ, οτιδήποτε θέλεις από οπουδήποτε: Από την Κένια ή τη Νορβηγία. Σήμερα χωρίς ίντερνετ μπορείς να πουλήσεις μόνο στο χωριό σου ή στη μικρή σου πόλη.*

Πρόσφατα, παρουσιάστηκε στον καναδικό τύπο η ιστορία ενός κτήματος στον Καναδά (<http://theolivefarm.ca/about.html>) που κατάφερε να παράξει 100% καναδικό ελαιόλαδο στην περιοχή Salt Spring Island, στην επαρχία της Βρετανικής Κολομβίας, όπου, όπως υποστηρίζεται, το μικροκλίμα είναι ευνοϊκό για την ανάπτυξη της ελιάς. Η πρώτη σοδειά στα τέλη 2016 απέδωσε 450 κιλά ελιών και μετά την έκθλιψη 35 λίτρα λάδι.

Με το εμπορικό σήμα The Olive Farm το ελαιόλαδο πουλήθηκε σχεδόν αμέσως προς 75 καναδικά δολάρια η συσκευασία των 200 ml ενώ αγοράστηκε και από σερ γνωστών, καλών εστιατορίων του Καναδά για να το χρησιμοποιήσουν στις συνταγές τους. (<https://www.newsbeast.gr/financial/arthro/4107736/i-ellada-chanei-edafos-apo-toys-antagonistes-stis-exagoges-elaioladoy>).

Κάποιος παρατηρητικός αναγνώστης θα επισημάνει πως στο κείμενο δεν υπάρχει καμία αναφορά σε κοινωνικά-ιδεολογικά

συστήματα. Και είναι αλήθεια. Αλήθεια επίσης είναι πως η Παγκοσμιοποίηση είναι εκεί έξω. Ή την αποδεχόμαστε προσπαθώντας τη βελτίωσή της, αν αυτό είναι εφικτό, ή την απορρίπτουμε. Οι επιλογές και οι συνέπειες των επιλογών είναι δικές μας.

Θα παρατηρήσει επίσης πως όσα αναφέρονται, σε γενικές γραμμές είναι διαπιστώσεις και όχι προτάσεις. Ο υπο-γράφω δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις για να κάνει εμπειριστωμένες και ειδικές προτάσεις. Καταγράφει απλώς όσα υπέπεσαν στην αντίληψή του.

Τέλος. Και σαν να ακούω πάλι τον αντιρρησία του καφενεύου να μου λέει: «Πελεκάνο, μ' αυτά που λες μου φαίνεται πως βάρεσες μπιέλα!».

Μακάρι να 'χει δίκιο...

Δ.Π.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και η πρόληψη της απάτης

Πολλά γράφτηκαν κατά τους φθινοπωρινούς μήνες σχετικά με την έρευνα για την κακοδιαχείριση στο μεταναστευτικό και το πόρισμα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), το οποίο δημοσιεύθηκε στα τέλη Νοεμβρίου.

Ήδη το 2017, έπειτα από πληροφορίες που υπέβαλε η Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Μετανάστευση και τις Εσωτερικές Υποθέσεις, αποφασίστηκε να διερευνηθούν οι "υποτιθέμενες παρατυπίες σχετικά με την παροχή τροφίμων, που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα".

Η συγκεκριμένη έρευνα της OLAF άρχισε τον Ιανουάριο του 2018 μετά από αναφορές του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για παρατυπίες σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων της περιόδου 2016 - 2017. Η έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2017, επισήμανε παρατυπίες της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης και μεταξύ άλλων στην περίπτωση της Ελλάδας. Παρατυπίες που προπάντων σχετίζονται με την ανάθεση υπηρεσιών σε ανάδοχους.

Εδώ θα ήθελα να αναφέρω, ότι η EASO λειτουργεί ως κέντρο εμπειρογνωσίας στον τομέα του ασύλου. Συμβάλλει στην ανάπτυξη του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, διευκολύνοντας, συντονίζοντας και ενισχύοντας την πρακτική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, και βοηθά τα κράτη μέλη στην εκπλήρωση των ευρωπαϊκών και διεθνών υποχρεώσεων τους όσον αφορά την προστασία των ατόμων που χρήζουν βοήθειας.

Η OLAF διαπίστωσε ότι στην περίπτωση της Ελλάδας δεν είχαν τηρηθεί οι κοινοτικοί κανόνες όσον αφορά την επιλογή αναδόχων για δημόσιες συμβάσεις, κάνοντας λόγο για κακοδιαχείριση πόρων και για παραβιάσεις των κανόνων προστασίας δεδομένων.

Τη στιγμή που γράφω αυτό το άρθρο, η OLAF έχει ήδη απευθύνει συστάσεις για πειθαρχικές ενέργειες στο διοικητικό συμβούλιο της EASO, οι οποίες θα εξεταστούν σε προσεχή συνεδρίασή του.

Αλλά τι είναι η OLAF και τι κάνει;

Η νομική βάση για την καταπολέμηση της απάτης είναι το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Απόφαση της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999 για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απά-

της. Η έδρα της OLAF βρίσκεται στις Βρυξέλλες και ο τωρινός Γενικός Διευθυντής της είναι ο Φινλανδός, Ville Itälä.

Αποστολή της OLAF είναι ο εντοπισμός, η διερεύνηση και η καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των πόρων της ΕΕ.

Η OLAF εκπληρώνει την αποστολή της με:

- τη διενέργεια ανεξάρτητων ερευνών σε υποθέσεις απάτης και διαφθοράς σε βάρος των πόρων της ΕΕ, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα χρήματα των φορολογουμένων της ΕΕ καταλήγουν σε έργα που μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και ανάπτυξη στην Ευρώπη,
- τη συμβολή της στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, με τη διερεύνηση σοβαρών παραπτώματων που διαπράττονται από υπαλλήλους της ΕΕ και μέλη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ,
- τη χάραξη άρτιας πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης.

Στο πλαίσιο του ρόλου της για ανεξάρτητη διερεύνηση, η OLAF μπορεί να διερευνά ζητήματα που σχετίζονται με την απάτη, τη διαφθορά και άλλα αδικήματα που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ όσον αφορά:

- όλες τις δαπάνες της ΕΕ: οι βασικές κατηγορίες δαπανών είναι τα διαρθρωτικά ταμεία, τα ταμεία γεωργικής πολιτικής και αγροτικής ανάπτυξης, οι άμεσες δαπάνες και η εξωτερική βοήθεια,
- ορισμένες πηγές εσόδων της ΕΕ, κυρίως τους τελωνειακούς δασμούς,
- υποψίες για σοβαρά παραπτώματα που διαπράττονται από υπαλλήλους της ΕΕ και μέλη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Όμως, η OLAF δεν μπορεί να διερευνήσει καταγγελίες για απάτη που δεν έχουν οικονομικό αντίκτυπο στα δημόσια ταμεία της ΕΕ, ούτε διαφθορά που δεν αφορά μέλη ή υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να καταγγέλλονται στην **εθνική αστυνομία**.

Η OLAF λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με πιθανές περιπτώσεις απάτης και παρατυπιών από ποικίλες πηγές. Οι πληροφορίες αυτές προκύπτουν κυρίως από ελέγχους που διενεργούν οι υπεύθυνοι της διαχείρισης ευρωπαϊκών κεφαλαίων στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών θεσμικών

οργάνων ή των κρατών μελών.

Όλες οι καταγγελίες που υποβάλλονται στην OLAF αξιολογούνται, ώστε να ελεγχεται αν οι ισχυρισμοί που διατυπώνονται εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της, και αν πληρούν τα κριτήρια για την έναρξη έρευνας.

Κάθε καινούρια υπόθεση ταξινομείται σε μια από τις παρακάτω τρεις κατηγορίες:

- **Εσωτερικές έρευνες:** οι εσωτερικές έρευνες είναι διοικητικές έρευνες στο εσωτερικό των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ με σκοπό τον εντοπισμό απάτης, διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας που θίγει τα δημοσιονομικά συμφέροντα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Τέτοιες έρευνες γίνονται και για σοβαρά ζητήματα που συνδέονται με την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων.

- **Εξωτερικές έρευνες:** οι εξωτερικές έρευνες είναι διοικητικές έρευνες εκτός των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ με σκοπό τον εντοπισμό απάτης ή άλλης παράνομης δραστηριότητας εκ μέρους φυσικών ή νομικών προσώπων. Τέτοιες υποθέσεις χαρακτηρίζονται ως εξωτερικές έρευνες και διεξάγονται σε μεγάλο βαθμό από την OLAF.

- **Υποθέσεις συντονισμού:** η OLAF συμβάλλει σε έρευνες που διεξάγουν οι εθνικές αρχές ή άλλες υπηρεσίες της Κοινότητας διευκολύνοντας τη συγκέντρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών καθώς και τις επαφές μεταξύ αρμόδιων υπηρεσιών.

Την περίοδο 2010-2017, η OLAF:

- Διεκπεραίωσε πάνω από 1800 έρευνες.
- Συνέστησε την επιστροφή **περισσότερων από 6,6 δισ. ευρώ** στον προϋπολογισμό της ΕΕ.
- Εξέδωσε **πάνω από 2300 συστάσεις** για τη λήψη δικαστικών, δημοσιονομικών, πειθαρχικών και διοικητικών μέτρων από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και της ΕΕ.

Η διακρατική διάσταση του έργου της OLAF της επιτρέπει να έχει μοναδική εικόνα για τον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα των υποθέσεων απάτης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Κάθε πολίτης μπορεί να υποβάλει καταγγελία στην OLAF.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί με την OLAF ανώνυμα. Δεν υπάρχουν διατυπώσεις. Απλώς πρέπει να δώσετε όσο γίνεται πιο ακριβείς και λεπτομερείς πληροφορίες και να στείλετε τα σχετικά έγγραφα, όπου υπάρχουν. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την OLAF σε οποιαδήποτε

από τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Η υποβολή καταγγελίας μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος καταγγελίας περιπτώσεων απάτης ή με τη χρήση ηλεκτρονικού δελτίου. Μπορείτε επίσης να στείλετε την καταγγελία σας μέσω του ταχυδρομείου.

Μετά την υποβολή καταγγελίας στην OLAF θα λάβετε βεβαίωση παραλαβής του μηνύματός σας, εφόσον έχετε δηλώσει διεύθυνση απάντησης.

Η OLAF θα εξετάσει την υποβληθείσα καταγγελία ελέγχοντας κατά πόσο το θέμα εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ή αν υπάρχουν επαρκή στοιχεία, που να δικαιολογούν τη διεξαγωγή έρευνας ή υπόθεσης συντονισμού από την HYPERLINK "http://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/mission_el"OLAF.

Αφού ολοκληρωθεί αυτή η αρχική αξιολόγηση, ο Γενικός Διευθυντής της OLAF θα αποφασίσει αν θα κινηθεί έρευνα ή όχι. Αν αποφασιστεί, ότι τα στοιχεία που θέσατε δεν πληρούν τα κριτήρια για την έναρξη έρευνας, θα απορριφθεί, και στην περίπτωση αυτή, η OLAF ενδεχομένως να σας ενημερώσει σχετικά.

Αν η OLAF αποφασίσει να κινηθεί έρευνα ή υπόθεση συντονισμού, ο ελεγκτής στον οποίο ανατέθηκε η υπόθεση ίσως θα επικοινωνήσει μαζί σας για περισσότερα στοιχεία. Ωστόσο, έχετε υπόψη σας ότι, εκτός από την περίπτωση που θα επικοινωνήσει μαζί σας απευθείας ο αρμόδιος ελεγκτής, δεν θα υπάρξει άλλη επικοινωνία εκ μέρους της OLAF κατά τη διάρκεια της έρευνας. Δεν προβλέπεται συγκεκριμένη στιγμή για την επικοινωνία του ελεγκτή μαζί σας, επομένως αυτός μπορεί να επικοινωνήσει μαζί σας αμέσως μετά την υποβολή της καταγγελίας ή μετά από μήνες. Για λόγους προστασίας του απορρήτου των διαδικασιών έρευνας, η OLAF δεν ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την εξέλιξη της έρευνας.

Αφού ολοκληρωθεί η έρευνα, η OLAF μπορεί να σας ενημερώσει για τα μέτρα που λήφθηκαν, εφόσον έχετε δηλώσει διεύθυνση επικοινωνίας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και πώς μπορείτε να υποβάλετε καταγγελία θα τα βρείτε στην ιστοσελίδα https://ec.europa.eu/anti-fraud/home_el

Κάρεν-Καλίσα Χιώτη

Τα Κάστανα της Πρωτοχρονιάς

Το κείμενο μάς δόθηκε από την Κατερίνα Κραμποβίτου του Ιωάννη. Αφορά κείμενο αποκόμματος άγνωστης εφημερίδας υπογεγραμμένο από Δ. Καστορίτη (πιθανόν ψευδώνυμο του Δημήτρη Καλλιάνη), που στάλθηκε ανώνυμα στον Ιωάννη Κραμποβίτη το 1980 και αφορά στον αδελφό του Βασίλη, που σκοτώθηκε στον εμφύλιο πόλεμο.

Αν ο Αϊ Βασίλης γυρίζει στις πόλεις και στα χωριά από την παραμονή σχεδόν της γιορτής του, για να φιλοδώρησει τους μικρούς του φίλους με παιχνίδια –οι μεγαλύτεροι περιμένουμε ένα πλούσιο και ζεστό φαγητό και μάλλινα ρούχα– καθώς θυμάμαι στην Αλβανία, με τον πόλεμο του '40, δεν φάνηκε σε κανένα καταυλισμό, ούτε και στις σκηνές των φαντάρων. Ίσως να πέρασε διακριτικά, αλλά το απέραντο λευκό χιόνι του άγριου πεδίου των μαχών, θα του αφαιρέσει την αίγλη του, που ήταν και αυτή πάλλευκη... Καλό είναι όμως να περιμένεις, όταν είσαι φτωχός κι έρμημος, ένα δώρο κι ας είναι ελάχιστο στην αξία του. Πολύ περισσότερο όταν πολεμάς σ' ένα μέτωπο, όπου δεν βλέπεις πουθενά άνθρωπο του κόσμου παρά χιόνια πολλά και συναδέλφους που κινούνται σαν κουκίδες επάνω στην απέραντη παγερή λευκότητα. Κι όμως υπήρξαμε τυχεροί οι πέντε - έξι φαντάροι της ομάδος που είχαμε επικεφαλής ένα βαφτισιμίο του Αϊ-Βασίλη. Είχαμε αποφασίσει να φάμε και να πιούμε πάλι χιόνι, όπως συνηθίζαμε, όταν έκλειναν οι δρόμοι των μεταγωγικών από την κακοκαιρία και τα χιόνια. Τότε μας έσωξε η αλ-

ηλεγγύη μεταξύ των συναδέλφων, που πάντοτε κάτι βρισκόταν για ξεγέλασμα της πείνας. Καταφεύγαμε και σε αλβανικούς οικισμούς και προμηθευόμασταν κάτι, ώσπου να φθάσουν τα μεταγωγικά με κουραμάνια και ρέγκες... Καθόμασταν έξω στο αντίσκηνο και χαιρετούσαμε νοσταλγικά τον Αϊ Βασίλη, όταν ο ταχυδρόμος του Λόχου έφερε γράμματα και δέματα από τους δικούς μας, και άρχισε να φωνάζει ονόματα παραληπιτών... Βασίλειος Κραμποβίτης, λοχίας. Φώναζε δυνατά για να τιμήσει και το αξίωμά του και να προσθέσει τη χαρά του για τα νέα που διέδιδε. Ένα δέμα! Τι ήταν αυτό; Αστραπή μέσα στην κόλαση. Κι ο καλός μας ο Βασίλης έτρεξε να το παραλάβει και να το ανοίξει γρήγορα, υπολογίζοντας ότι κάτι φαγώσιμο θα περιείχε. Τον είχε θυμηθεί τον άτυχο Βασίλη - σκοτώθηκε αργότερα - η μάνα του από το χωριό και μέσα στα ζεστά ρούχα που του έστειλε είχε διπλώσει και μερικά κάστανα. Μας τα μοίρασαν δυο χέρια, του Λοχία μας και του Αϊ Βασίλη και με αυτά κάναμε Πρωτοχρονιά. Γλυκύτερα κάστανα δεν είχαμε ξαναφάει.

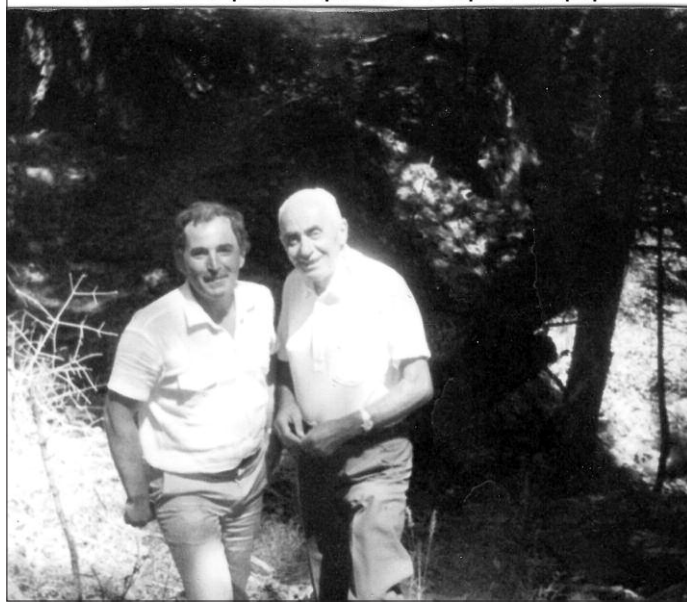
Δ. ΚΑΣΤΟΡΙΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΑ ΑΛΕΙΦΕΡΗ

Το Καλοκαίρι του 1986 εγώ και η γυναίκα μου ήρθαμε από την Αυστραλία στο χωριό μας. Ήρθαμε να δούμε τους συγγενείς και φίλους μας και να απολαύσουμε τα τόσα φυσικά χαρίσματα του τόπου μας. Στη μνήμη της Παναγίας, στην εκκλησία της Μπρουςάκας, είμαστε πολύ χαρούμενοι να βρεθούμε εκεί.

Στις 23 Αυγούστου, πήραμε τρόφιμα και ξεκινήσαμε με τα πόδια. Μόλις περάσαμε το Νεκροταφείο, ένα αυτοκίνητο σταμάτησε και μάς πήρε - ήταν ο Παναγιώτης Διπλάρης. Μετά τη Θεία Λειτουργία, πήγαμε σε μια πηγή κάτω από τα ελάτια να φάμε. Ύστερα ξαπλώσαμε να ξεκουραστούμε. Ήταν, πραγματικά, απόλαυση! Κάποια στιγμή άκουσα βήματα, άνοιξα τα μάτια μου και είδα ένα ηλικιωμένο άντρα με ένα μπαστούνι στο χέρι. Μας χαιρέτισε και πιάσαμε κουβέντα. Ήταν ο Σπύρος Λούβης, οδοντίατρος στη Σπάρτη, συνταξιούχος. Με ρώτησε πού μένουμε και του απάντησα στην Αυστραλία. Με κοίταξε στα μάτια και μου είπε: Έχω φίλους από τα σχολικά χρόνια στην Αυστραλία και θα ήθελα να τους ιδώ, πριν πεθάνω. Κι εγώ του απάντησα: Θα χαρώ πολύ να σε φιλοξενήσω, αν έλθεις στην Αυστραλία...

1986 - Στο βουνό με τον Σπύρο Λούβη

Δύο χρόνια αργότερα έλαβα ένα τηλεφώνημα. Ήταν ο Σπύρος Λούβης στο Αεροδρόμιο του Σύνδεϊ. Τον φιλοξένησα δύο μήνες. Είδε τους φίλους του και τους πατριώτες και ιδιαίτερα τους Βορδονιάτες, πήγε σε διάφορες εκδηλώσεις της ελληνικής παροικίας και επισκέφτηκε διάφορα τοπία και αξιοθέατα του Σύνδεϊ. Όταν ήρθε η ώρα να επιστρέψει στην Πατρίδα, μάς ευχαρίστησε και ήταν πολύ χαρούμενος για την παραμονή του κοντά μας. Στο επόμενο ταξίδι μου στην Ελλάδα, ύστερα από λίγα χρόνια, κανόνιζα να τον επισκεφτώ αλλά, δυστυχώς, μια μέρα πριν τον επισκεφτώ, έμαθα ότι ο Σπύρος Λούβης απεβίωσε. Λυπήθηκα τόσο πολύ!

Ευχαριστώ το περιοδικό «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» για την ευκαιρία που δίνει σ' εμάς τους μετανάστες να επικοινωνούμε με το χωριό μας.

Με αγάπη
Ηλίας Αλειφέρης

Θυμάμαι τα Χριστούγεννα τότε στο χωριό

Θυμάμαι τα Χριστούγεννα, στο χωριό, οι ετοιμασίες άρχιζαν αρκετές ημέρες νωρίτερα. Οι νοικοκυρές φρόντιζαν το σπίτι να είναι γιορτινό και να μη λείπει τίποτα για τη μεγάλη γιορτή.

Ζύμωναν ψωμί και έφτιαχναν ένα μεγάλο καρβέλι του Χριστού, το στόλιζαν με καρύδια και έμενε στο σανίδι του ψω-

φρόντιζε το παχνί των ζωντανών του να είναι γεμάτο φάγνα.

Το βράδυ μαγείρευαν κρέας σπιγάδο με κρεμμύδια, σκόρδο, βάγια και μπόλικα μπαχαρικά. Έκλειναν τον ντέτζερν με προζύμι, το άφηναν σε χαμηλή φωτιά όλη τη νύχτα και το άνοιγαν, όταν γύριζαν από την Εκκλησία. Η καμπάνα χτυπούσε νύχτα, πολύ πριν ξημερώσει. Τότε ο

των Χριστουγέννων. Όταν τελείωνε η Θεία Λειτουργία, είχε μια ξημερώσει. Η πλατεία του Αϊ- Γιώργη γέμιζε κόσμο, και ρεπιόντουσαν μεταξύ τους, έλεγαν και του χρόνου και έτρεχαν στο σπίτι να χαρούν τη ζεστασιά του τζακιού και τη νοστιμιά του σπιγάδου. Και επειδή τα Χριστούγεννα είναι οικογενειακή γιορτή όλη τη μέρα την περνούσαμε γύρω από το τζάκι. Ψήναμε κάστανα, σπάζαμε καρύδια και τα βάζαμε μέσα σε ξερά σύκα (τσαπέλες) και το μπρίκι στη φωτιά με την καφτούρα και όποια οικογένεια ήταν τυχερή να έχει παππούλη ή γιαγιά να τους λέει ιστορίες, τι άλλο ήθελαν.

Αυτά τα Χριστούγεννα θυμάμαι με πολλή νοσταλγία. Συνεχίζω με ένα χριστουγεννιάτικο τραγουδάκι και εξηγώ από πού προέρχεται.

Ήταν το 1952 -53 που η Αρχιεπισκοπή υποχρέωνε τους παπάδες να κάνουν κατηχητικό στα παιδιά κάθε Κυριακή απόγευμα.

Ο παπα- Κακούνης ήταν σε προχωρημένη ηλικία και κάποιος επίτροπος μου είπε να κάνω εγώ το κατηχητικό.

Δεν έκανα τίποτα σπουδαίο, η Αρχιεπισκοπή έστειλε βιβλία με ποιήματα και τραγούδια και τα διάβαζα στα παιδιά.

Αυτό το τραγούδι είναι ένα από αυτά.

Το τραγουδούσαμε με τα παιδιά και μου άρεσε πολύ.

Όλες τις Κυριακές, που ήμουν στην Εκκλησία, ο παπα- Κακούνης

από ένα στασίδι παρακολουθούσε και, όταν έφευγα, μου έλεγε: Την ευχή μου, παιδί μου.

Τον θυμάμαι με πολύ σεβασμό.

Στη γωνιά μας κόκκινο τ' αναμμένο τζάκι

τούφες χιόνια πέφτουνε στο παρθυράκι.

Όλο απόψε ξάγρυπνο μένει το χωριό

και χτυπάει χαρούμενα το καμπαριό.

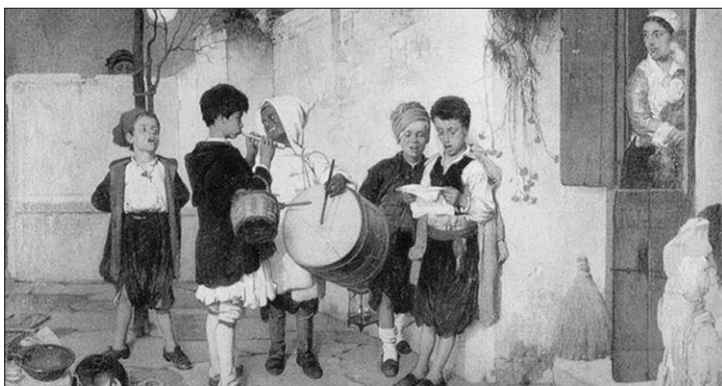
Έλα εσύ που αρχάγγελοι σ' ανυμνούν απόψε

πάρε από την πίτα μας ευωδία και κόψε.

Έλα και η γωνίτσα μας καρτερεί να 'ρθεις

σου 'στρωσα Χριστούλη μου για να ξεσταθείς.

Γεωργία Κορζή - Ξενόγιαννη

μιού όλες τις γιορτές και στα παιδιά έφτιαχναν κουλούρες. Έφτιαχναν επίσης μελομακάρονα και μπακλαβά. Την παραμονή, από το πρωί, τα παιδιά πήγαιναν να πουν τα κάλαντα φωνάζοντας από τη μάντρα «να τα πούμε;» Η νοικοκυρά τα καλοδεχότανε, τα πήγαινε στα ει κονίσματα, που έκαιγε το καντήλι, και τους έδινε λεφτά, καρύδια και σύκα ξερά.

Ο νοικοκύρης έβαζε στο τζάκι δύο μεγάλα κούτσουρα, γιατί εκείνη τη νύχτα και τις επόμενες η φωτιά έπρεπε να καίει όλη τη νύχτα γιατί έλεγαν ότι κατέβαιναν από το τζάκι οι καλικάντζαροι και έφευγαν της Αγίας. Επίσης ο νοικοκύρης

Αϊ- Γιώργης ήταν η μόνη εκκλησία που εκκλησιαζόντουσαν και τα τρία χωριά: Καστρί, Νέα Λιβερά και Σερβείκα. Από όλους τους δρόμους ερχόταν κόσμος με φανάρια στα χέρια και, επειδή τις περισσότερες φορές τα Χριστούγεννα είχε χιόνι, είχαν και φυτάρια και άνοιγαν τον δρόμο. Κανένας όμως εκείνη τη νύχτα δεν έλειπε από την εκκλησία. Τότε οι εκκλησίες φωτιζόντουσαν με τα καντήλια και με κεριά που έφτιαχναν από κεριά από μέλισσες (μελισσοκέρι) και μοσομύριζαν. Η Εκκλησία ήταν γεμάτη κόσμο και όλοι όρθιοι με μεγάλη κατάνυξη άκουγαν τους ύμνους και τα τροπάρια

Στο χωριό μας πιστεύανε πως υπήρχαν Καλικάντζαροι ή Καλικαντζαράιοι και μοιάζανε με μικρά ανθρωπάκια (πιο μικροί και από νάνους) και ήταν ντυμένοι με στενά και λίγο κάτω από το γόνατο παντελονάκια, ζακετούλες, σκούφιες με φούντα και παπούτσια γουρουνοτσάρουχα (πρόχειρα δεμένα κομμάτια από δέρμα χοίρου). Όλο το χρόνο είναι κάτω από τη γη και πελεκάνε να κόψουνε το μεγάλο δέντρο (βελανιδιά), που λένε πως κρατάει τη γη μας. Δικαίωμα έχουν να ανεβαίνουν πάνω στη γη μόνο δώδεκα ημέρες το χρόνο-το Δωδεκαήμερο, που τελειώνει της Αγίας (Παραμονή των Φώτων). Με τον αγιασμό φεύγουν πάλι κάτω από τη γη, όπου εντωμεταξύ ο μισοκομμένος κορμός του δέντρου έχει ξαναγίνει, για ν' αρχίσουνε πάλι να τον πελεκάνε. Αυτό συνεχίζεται κάθε χρόνο. Όταν ανεβαίνουν στη γη, πειράζουνε κάθε αδύνατο, ιδίως τις γριές και πειράζουνε και τα παιδιά και μάλλον μ' αυτά παίζουνε. Ξεχωριστή ευχαρίστηση νιώθουνε να κάνουνε ζημιές στα σπίτια και προπάντων να λερώνουν στα τσουκάλια και στους τεντζερέδες (της εποχής εκείνης μαγειρικά σκεύη κάθε σπιτιού). Φοβόντανε όμως και δεν μπαίνανε ποτέ στα σπίτια που έκαιγε φωτιά με χοντρά ξύλα (κούτσουρα και δαυλιά) από δέντρο, δηλαδή βελανιδιά. Και με ραβδί από δέντρο μόνο μπορούσες να τα διώξεις. Φοβόνταν αυτό το χτύπημα. Έτσι το θυμάμαι πως μου το έλεγε και μένα η κυρά μου (γιαγιά).

Γιάννη Κορζή, ΠΟΙΗΜΑΤΑ

*Εάν η Ελλάδα καταστραφεί τελείως, θα μείνει μια ελιά, ένα κλήμα και μια βάρκα.
Είναι αρκετά για να ζαναχτιστεί από την αρχή»*

Οδυσσέας Ελύτης

Ευλογημένος καρπός και όχι άδικα έχει χαρακτηριστεί ο καρπός της ελιάς αιώνες τώρα. Το λάδι ήταν πάντοτε και εξακολουθεί να είναι το πρώτο στη λίστα των προϊόντων. Στο καντηλάκι, στο λυχνάρι, στο άναμμα της φωτιάς, στο φαί, στον πόνο, στο ξεμάτιασμα, δικαιολογούσε απόλυτα την ευλογία που είχε λάβει. Δίπλα στο κρασί, πάντα ήταν και το μπουκάλι με το λάδι στο τραπέζι. Μαζί με το χαμομήλι, το λάδι ανακούφισε γενιές και γενιές σαν πολύτιμο γιατρικά της φύσης. Υπό μορφή σταγόνας, η μείγματος για εντριβές, έπαιρνε μαγικά τον πόνο. Με το λάδι τρέφονταν, έφτιαχναν προίκες, πάντρευαν παιδιά. Πολύτιμο σαν το νερό, αναγκαίο όπως το γάλα και το ψωμί και ευλογημένο στους αιώνες των αιώνων έως την τελευταία του σταλαματιά... Κοπιαστική και επίπονη η διαδικασία της συγκομιδής της ελιάς αποτελούσε την κύρια ασχολία των ανθρώπων τη χρονιά της σοδιάς. Συνήθως κάθε δύο χρόνια οι ελιές κάρπιζαν αρκετά έτσι ώστε να ανοίγουν τα εργοστάσια και να γεμίζουν τα ντεπόζιτα των νοικοκυριών. Η τιμή του κάποτε ήταν ύψηλή, ανάλογη σχεδόν του κόπου, αντάμειβε με το παραπάνω τους ανθρώπους που δεν άφηναν κλωνί να πάει χαμένο, όλη δε η διαδικασία ήταν μια γιορτή. Η ιδιαίτερη γεύση του δικού μας λαδιού, το κατατάσσει στην κορυφή σχεδόν της Μεσογείου.

Στο νου μου έρχονται οι κουβέντες που άκουγα τέτοιο καιρό στο χωριό "δεν έβρεξε φέτος και έβρασαν οι ελιές, τις ελιές τις χτύπησε δάκος, οι ελιές κόβουνε, οι ελιές πέφτουνε, είναι να μαζευτούν όλες μία κι' έξω, έρχονται ψηλά οι ελιές, θα πάρουμε τα αριολόγια και μετά θα πάμε στις γιοματάρες, φέτος δεν θα κάνουμε λάδι ούτε για το σπίτι, φέτος είναι γεμάτες θα πουλήσουμε κιάλας κλπ. κλπ. Το μάζεμα της ελιάς άρχιζε φτάνοντας στο χωράφι. Πιάνανε μια- μια τις ελιές, δένανε τα σακούλια στη μέση τους, ρίχνανε τις σκάλες στις κλάρες της ελιάς, ποδιές τις λέγανε, άλλοι με τις σκάλες και άλλοι πάνω στην ελιά μαδάγανε με τα χέρια τις ελιές και τις έριχναν μέσα στο σακούλι που το είχαν δεμένο στη μέση τους.

Είχαν μαζί τους και από μία μαγκούρα να τραβάνε τα κλαδιά που ήταν λίγο μακριά να τα φέρνουν κοντά τους για να τα μαδήσουν. Το σακούλι δενόταν με ειδικό τρόπο στη μέση τους για να είναι ανοικτό μπροστά τους και να πέφτουν οι ελιές μέσα. Όσες πέφτανε κάτω, τις μάζευαν μία μία. Δεν έμενε ούτε μία ελιά αμάζευτη. Ένας από τους άνδρες με το πριόνι κλάδευε τις ελιές. Αφού πέφτανε κάτω οι κλάρες, τις ξεκλάριζε, κόβοντας με πριόνι ή με τσεκούρι τα

κλαριά για τα ζωντανά και τα ξύλα για το τζάκι, είτε για μαγειρέμα είτε για ζεστασιά.

Ευλογημένο δέντρο η ελιά.

Στο χωριό και εμείς τα παιδιά, όταν είχαμε ελεύθερο χρόνο από το σχολείο, παίρναμε μέρος στο μάζεμα της ελιάς. Είχαμε το κοφίνι δίπλα και μόλις

γέμιζε η φούχτα μας ρίχνανε τις ελιές μέσα. Η γιαγιά φώναζε και με τα δύο χέρια να μαζεύετε τις ελιές, μην αφήνεται καμιά, ψάχτε καλά και μέσα στα χορτάρια. Σ' αυτό το σημείο θυμάμαι να μαζεύω χαμολόι, κώνοντας τα χέρια μου μέσα στις αφάνες. Περιπτώ να αναφέρω ότι δεν αισθανόμουν τα χέρια μου από το κρύο και τα αγκάθια από τις αφάνες. Όμως και τα λόγια ης γιαγιάς ότι πρέπει να τελειώσει η ελιά για να φύγουμε

δεν άφηνε άλλες επιλογές.

Το μεσημέρι ήταν η ώρα του φαγητού, ήταν πραγματική απόλαυση. Και αφού στις ελιές λέμε ανοίγει και η όρεξη ότι και να υπήρχε ήταν πεντανόστιμο. Απαραίτητο το παξιμάδι, το τουλουμοτύρι, παστό, κρεμμύδι και βέβαια το κρασί. Η

δουράκι φορτωμένο τα σακιά με τις ελιές πανωγόμι, μαζί και κανένα κομμένο κλαδί ελιάς για να φάει η κατσικά, παίρναμε τον δρόμο για το σπίτι τρώγοντας κόκκινα κούμαρα που βρήκαμε στην πορεία μας.

Όταν συγκεντρώνονταν σπίτι αρκετός καρπός, γινόταν η μεταφορά στο λιπρούβιο.

Ήταν πραγματική μαγεία να παρακολουθείς τη διαδικασία που έβγαινε το λάδι.

Λάδι χωρίς οξέα, αλλά και το λιοκόκι μεταφερόταν στο σπίτι, γιατί το χρησιμοποιούσαμε σαν τροφή, κυρίως για τις κότες.

Πόσο σου ήρθαν οι ελιές, ρωτούσε ο ένας τον άλλο. Κάτω από τέσσερις - Τρεισήμισι, κάτω από τρεις, άκουγες στις γειτονιές.

Θυμάμαι το μάζεμα της ελιάς σαν ένα πανηγύρι. Πανηγύρι δουλειάς. Όλο το χωριό στο πόδι.

Πολλοί όμως γνωρίζουν καλά ότι η ελιά δεν καλλιεργείται μόνο για την παραγωγή του λαδιού. Από το φύλλο ως το κουκούτσι το δέντρο της ελιάς δίνει προϊόντα που ο άνθρωπος χρησιμοποίησε σε δύσκολα χρόνια τότε που οι ανάγκες δεν καλύπτονταν από την αγορά, ειδικά στα χωριά.

Καλές γιορτές σε όλους με τα αγαπημένα σας πρόσωπα.

Αθήνα και Ελλάδα - Πώς να ζούμε καλύτερα

Το 2018 η Αθήνα, κατατάχτηκε σαν η 83η πόλη στον κόσμο για την ποιότητα της ζωής των κατοίκων της. Αν συγκρίνουμε με τη Βιέννη που βγήκε πρώτη φέτος ή τη Μελβούρνη που βγήκε πρώτη πέρυσι τι μας λείπει άραγε. Θα πει κάποιος τα λύσαμε όλα σε αυτό το περιοδικό και θα μιλήσουμε και για την ποιότητα της ζωής στην Αθήνα; Η επιλογή έγινε γιατί θεωρώ ότι η “νόσος” είναι πανελλαδική και ότι η Αθήνα είναι προϊόν ημών των επαρχιωτών που μετακομίσαμε εδώ και ίσως δεν την αγαπήσαμε ούτε την αισθανθήκαμε δική μας. Και καθώς δε βρήκαμε και ένα σύστημα να ενταχτούμε, κάναμε την πόλη ένα μεγάλο χωριό.

Έτσι ο αντίκτυπος φθάνει στις ίδιες τις πατρίδες μας, γιατί η ζωή στην πόλη δημιουργεί πρότυπο για τη ζωή στο χωριό. Άρα η ρίζα των κακών στην πόλη συναρτάται με τη ρίζα των κακών στο χωριό.

Και δεν της λείπει τίποτα της Αθήνας για να φτάσει στην κορυφή της ποιότητας. Βρίσκεται σε ένα από τα ωραιότερα σημεία

της υδρόγειας σφαίρας. Η γεωγραφία εντυπωσιακή, χιλιόμετρα ακτογραμμής δίπλα στην πόλη που παρέχει αναψυχή για κάθε γούστο. Το κλίμα εξαιρετικό, το φως ανυπέρβλητο και δημιουργικό, η ιστορία σημείο αναφοράς για όλη την ανθρωπότητα, τα μνημεία μοναδικά.

Και μετά ήρθαν οι “βάρβαροι”! Θυμάμαι τις διηγήσεις από το βιβλίο με τα απομνημονεύματα του βουλευτή Λακωνίας Δ. Δημητρακάκη, που εξέδωσε ο Πολυδεύκης, με τα πρώτα βήματα του ελληνικού κράτους. Όταν οι άλλοι άκουγαν Στράους εμείς βρίζαμε ο ένας τον άλλο για να επιβάλουμε το δικό μας ή το συμφέρον της

δύναμης που μας χειραγωγούσε.

Και έτσι όταν δε βρεις ένα σύστημα να ζήσεις σαν ένας πολίτης μια σύγχρονης κοινωνίας, οδηγείς το αμάξι σου στην πόλη σαν να πηγαίνεις με το κάρο στο χωράφι. Οι πόλεις της Ελλάδας είναι ίσως οι μοναδικές πόλεις στον κόσμο που δεν τηρείται η προτεραιότητα του πεζού στις διαγραμμισμένες διαβάσεις πεζών. Τι τη θέλουμε τη ρυμοτομία, γιατί είχαμε και στο χωριό σκέφτεται ο κρατικός μηχανισμός; Έτσι μαζέψαμε τον κόσμο, γιατί εδώ θα έβρισκε δουλειά αλλά δεν προβλέψαμε πού θα μείνει και πώς θα κυκλοφορεί. Χτίσαμε μέσα στα ρέματα, το κράτος μάς νομιμοποίησε το σπίτι απλώς για να εισπράξει μερικά χρήματα και μετά πνιγίκαμε. Και δεν μιλάμε για τις φτωχές περιοχές αλλά και για τις ακριβές όπου ακόμη δεν έχουν οριοθετηθεί όλα τα ρέματα και πολλά άλλα.

Και ήρθε και η κρίση και μας έδωσε τη χαριστική βολή. Υπάρχει άραγε σωτηρία;

Βιέννη - Η καλύτερη πόλη να ζεις

Το 2018 η Βιέννη, πρωτεύουσα της Αυστρίας κρίθηκε σαν η καλύτερη πόλη να ζεις. Εξάλλου, εδώ και χρόνια βρίσκεται ανελλιπώς στις πρώτες θέσεις οποιασδήποτε λίστας ερευνά την ποιότητα ζωής.

Δεν της χαρίστηκε. Είναι μια πόλη πρότυπο. Δίπλα της όλη η Ευρώπη, με άψογες δημόσιες υπηρεσίες, ασφαλές περιβάλλον και λογικές τιμές. Και ανάπτυξη. Ναι ανάπτυξη. Έχοντας φύγει από την Ελλάδα της δεκαετούς κρίσης, μόλις φτάσεις στην πόλη μένεις εκπληκτικός από τους γερανούς και τα συνεργεία που δουλεύουν σε μεγάλες κατασκευές, τεράστια κτίρια για εργασιακούς χώρους, εταιρείες, ερευνητικά κέντρα. Οι συγκοινωνίες λειτουργούν με μαθηματική ακρίβεια. Το τραμ διασχίζει όλη την πόλη από τα προάστια μέχρι το κέντρο. Μπορείς εύκολα να πας παντού. Οι δρόμοι, η ρυμοτομία και ο σχεδιασμός της αποτελούν πρότυπα μελέτης για τους πολεοδόμους παγκοσμίως. Ερευνητικά κέντρα, εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα τρέχουν με σκοπό την έρευνα σε όλους τους τομείς. Είναι γνωστό

ότι εδώ καλλιεργείται η κουλτούρα της καινοτομίας. Πολιτιστικά, είναι σε άλλο επίπεδο. Η πρωτεύουσα του θαύματος της κλασικής μουσικής. Οι μεγάλοι συνθέτες όπως ο Στράους, ο Μπραμς, ο Μπετόβεν, ο Σούμπερτ, ο Χάιντν και ο Μότσαρτ, έζησαν και έδωσαν παραστάσεις στην Βιέννη. Σήμερα η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βιέννης και η Κρατική Όπερα

διατηρούν ζωντανή την παράδοση της πόλης με το να προσφέρουν περισσότερες παραστάσεις κλασικής μουσικής το χρόνο από οποιαδήποτε άλλη πόλη στον κόσμο. Εδώ έζησαν και δημιούργησαν ριζοσπάστες διανοούμενοι όπως ο Φρόντ - ο

πατέρας της ψυχανάλυσης, ο Κλιμτ και ο Μάλερ.

Η πόλη, αυτοκρατορική πρωτεύουσα, τιμά τον τίτλο της. Τα ανάκτορα επιβλητικά, οι κήποι υπέροχοι, τα κτίρια του δημαρχείου, των μουσείων και της όπερας αφάνταστης ομορφιάς. Όπου και να γυρίσεις τη ματιά σου τέρπεται η ψυχή σου. Αρκεί να αντέχεις να περπατάς.

Στο κέντρο της πόλης το έμβλημα της πόλης, ο καθεδρικός ναός του Αγίου Στεφάνου, χτισμένος το 1160, επιβίωσε μέσα από πολέμους και καταστροφές. Τώρα τα Χριστούγεννα γύρω του η χριστουγεννιάτικη αγορά, όπου μπορείς να αγοράσεις από στολίδια μέχρι παραδοσιακά φαγητά και γλυκίσματα.

Τα Χριστούγεννα στη Βιέννη είναι ίσως τα ωραιότερα στον κόσμο. Χαρακτηριστικό τους οι υπαίθριες αγορές με την πλέον εντυπωσιακή στην πλατεία του δημαρχείου, ο απίστευτος στολισμός και ο πλούσιος φωτισμός που διαλύουν τη σκοτεινιά του χειμώνα.

Εδώ μπορείς να ζήσεις με αξιοπρέπεια και ποιότητα.

Η Καστανιά σε σχήμα σκορπιού (σκραπιά)

Το χωριό ιδωμένο από ψηλά έχει το σχήμα σκορπιού. Αυτό το σχήμα είναι σταθερό εδώ και δεκαετίες γιατί στην ανάπτυξή του συναντάει φυσικά εμπόδια που είναι σταθερά. Σχηματίζεται ένας κανονικός σκορπιός με τη μακριά ουρά του προς το βουνό και τις δαγκάνες του προς το Καστρί και τον κάμπο. Οι σκραπιάδες βρίσκονται στα παλιά σπίτια, όπου βρίσκουν αντικούφουρα, στις καλύβες στο βουνό όπου σουλατσάρουν τα βράδια στις αστράχες, στις τρακάδες με τα ξύλα, στους σωρούς από πέτρες, στους κομμένους κορμούς

δέντρων. Το δάγκωμα σκορπιού πάντα ήταν επώδυνο. Ο Πεδάνιος Διοσκουρίδης περιγράφει τα φρικτά συμπτώματα από το δάγκωμα δίνει όμως και οδηγίες για την αντιμετώπισή του. Γράφει λοιπόν πως ανακούφιζαν το τραύμα με το γάλα της συκιάς ή έλιωναν τον ίδιο τον σκορπιό που επιτέθηκε και τον έβαζαν «λειοτριβιθέντα» σαν κατάπλασμα στην πληγή. Στην Καστανιά οι γιαγιάδες πότιζαν τα εγγόνια τους με σκόνη αποξηραμένου σκορπιού προληπτικά για να αντιμετωπίσουν πιθανό δάγκωμα. Ο φίλος της σελίδας Γ.Α. λέει πως άμα σε δαγκώσει σκορπιός, πας στην Κονιδίτσα με τα πόδια και γυρίζεις για να σου περάσει ο πόνος.

Σημ: την πληροφορία για το σχήμα σκορπιού έδινε στους ξένους ο Τ.Κ., ο αξέχαστος Δούκας.

Θ.Π.

Τρίτη τρίξη, τρίτη τρίξτον

Πριν από μερικές δεκαετίες το τηλέφωνο ήταν άπιαστο όνειρο και πολυτέλεια. Οι άνθρωποι επικοινωνούσαν με γράμματα (επιστολές), αλληλογραφούσαν. Έλα μου όμως που δεν ήξεραν όλοι γράμματα και ζητούσαν τη βοήθεια ενός «γραμματιζόμενου» χωριανού στον οποίο είχαν θάρρος και εμπιστοσύνη.

Η μεσήλικη γυναίκα ήθελε να γράψει

τα νέα της οικογένειας στο γιο της που ζούσε σε νησί αλλά δεν ήξερε γράμματα, όπως τα περισσότερα θηλυκά της εποχής της. Μια και δυο πάει στην απάνου γειτονιά σε φιλικό της σπίτι και άρχισε την υπαγόρευση:

– Γράψε Γιώργη, «ο αδερφός σου ο Πότης ετισούγκρισε μια, ετισούγκρισε δυο, την τρίτη τρίξ' τον».

(τράκαρε μια, τράκαρε δυο, τράκαρε τρίτη και κακιά...). Συνηθιζόταν στην περιοχή η έκφραση «Τρίτη, τρίξη».

Β.Λ.

Θα 'ρθείτε... ή να τις βγάλω στο χαρανί;

Τώρα οι αγρότες μας όταν μαζεύουν τις ελιές αμέσως τις μεταφέρουν με τα μηχανήματά τους στα λιοτριβία της περιοχής και βγάζουν λάδι εξαιρετικής ποιότητας. Παλιά, που δεν υπήρχαν τα μέσα, άφηναν τις ελιές άβγαλτες για πολλές μέρες ώστε να μαλακώσουν και να μπορούν να τις συνθλίψουν δηλαδή να τις λιώσουν ευκολότερα, αλλά έτσι φορτώνονταν και οξέα. Λιωμένες τις έβαζαν στο χαρανί με νερό που το ζέσταιναν, το λάδι κόρφιαζε και το μάζευαν για να το βάλουν στις λαήνες.

Πριν από κάμποσα χρόνια, ο Καστανιώτης που περίμενε τους λιτρουβαραίους να έρθουν να πάρουν λίγα τσουβάλια ελιές που έμασε και αυτοί δεν έρχονταν, τους είπε:

– Ρε, παιδιά, τι θα γίνει, θα 'ρθείτε ή θα τις βγάλω στο χαρανί; (βγάζω τις ελιές σημαίνει βγάζω λάδι).

Μπ.Α.

Το Άρωμα Ρόδου (Γκιούλ Μπαχάρ) από τη Λιβερά

Στο αγαπημένο μας Καστρί υπάρχει ο οικισμός Νέα Λιβερά που δημιουργήθηκε από πρόσφυγες ξεριζωμένους από τη Λιβερά της Τραπεζούντας.

Εκεί στο β' μισό του 15ου αι. ζούσε μια ωραία Ελληνίδα, κόρη ιερέα και ονομαζόταν Μαρία. Κάποτε από την ποντιακή εκείνη περιοχή πέρασε ο σουλτάνος και στάθηκε στην κρήνη του

Αγίου Κων/νου να αναπαυθεί. Έτυχε τότε να περνάει η όμορφη Μαρία που επέστρεφε από το ποίμνιό της.

Ο σουλτάνος γοητεύτηκε από το κάλλος της και της ζήτησε νερό της πηγής μέσα σε χρυσό κύπελο.

Αυτή υπάκουσε μεν αλλά τη μια βούτηξε αδέξια τα δάχτυλά της στο κύπελο, την άλλη επέπλεαν φύλλα από χόρτα και ο σουλτάνος που διψούσε πολύ, την επέπληξε για την απροσεξία της.

Εκείνη του απάντησε ατάραχα πως λέρωε επίτηδες το νερό γιατί ήτανε πολύ ψυχρό και αυτός ιδρωμένος και θα τον έβλαπτε. Επίσης πως κέρδιζε χρόνο για να προστατέψει την υγεία του.

Αυτός συγκινήθηκε, την ζήτησε από τον πατέρα της, την έφερε με τιμές στην Κων/πολη, την έκανε σύζυγό του και την ονόμασε Γκιούλ Μπαχάρ (Άρωμα του Ρόδου).

Την κράτησε αρκετό καιρό στα ανάκτορα αλλά επειδή είχε προκαλέσει το φθόνο των άλλων γυναικών στο χαρέμι, για να την προφυλάξει την έστειλε στην πατρίδα της, τη Λιβερά, με όλες τις τιμές.

Εκεί έζησε ευεργετώντας τους ομοθρήσκους της.

Χάρης σε αυτήν η Λιβερά διατήρησε όλα τα προνόμια μέχρι την εποχή του Τούρκικου Συντάγματος. Φάνηκε καλή και στους Τούρκους. Έχτισε το Ιμαρέτι που λειτουργεί σαν ιεροσπουδαστήριο. Στο τέμενος αυτό ετάφη η Μαρία όταν πέθανε το 1495 και στο Μαουσολείο σε Αραβική και Περσική γλώσσα γράφτηκε επιγραφή στην οποία αποκαλείται «Ρωμαία Δέσποινα» (Ηλιος).

Παράλληλη ιστορία είναι της Αντιλλέ Χανούμ, της Τουρκάλας που φημιζόταν για την ευφυΐα της, το μελαχρινό της κάλλος και έγινε Ελληνίδα. Μετά την άλωση της Τρίπολης όταν τα χαρέμια του πασά πέσανε σε ελληνικά χέρια ανέλαβε τη φύλαξή της ο οπλαρχηγός Αναγνωσταράς και την έφερε στη Σπάρτη. Αρνήθηκε να πάει στην Κων/πολη όπως έπραξαν άλλες Οθωμανίδες. Την Αντιλλέ νυμφεύτηκε ο Δημήτριος Τουρναβίτης αφού πρώτα βαφτίστηκε χριστιανή. Μάλιστα τη βάφτισε ο Καποδίστριας και την ονόμασε Χαρίκλεια. Έζησε πολλά χρόνια στο Άργος και τα τελευταία στην Αθήνα. Έγινε μάνα καλών παιδιών (Τάκης Κανδηλώρος).

Θ.Π.

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο. Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετομολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott Α. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Χάδι κατά το λεξ. Μπαμπινιώτη είναι το ελαφρύ τρυφερό άγγιγμα με την παλάμη των χειρών ή τις άκρες των δακτύλων, τρυφερή περιποίηση, νανουρίσμα. Προέρχεται από το μεσαιωνικό ημάδιον με σίγηση του αρκτικού άτονου η και σήμαινε τραγουδάκι, κανάκεμα και είναι υποκοριστικό της αρχαίας λέξης ήχος. Ο τύπος χάδι προέρχεται από τη συνεκφορά το ημάδιον > τοιμάδι > το χάδι με μετάθεση του ι.

Ομοίως κατά τον Φ. Κουκουλέ ημάδια είναι τα βαυκαλήματα. Ο Πλάτων αναφέρει πως όταν οι μπότερες ήθελαν να κοιμήσουν τα παιδιά τους, τα κουνούσαν στην αγκαλιά τους με κάποια μελωδία. Τη χρήση ημαδίων πιστοποιεί και ο Χρυσόστομος πολλούς αιώνες μετά. Ο ιατρός Μοσχίων συνιστούσε, «ηχοί τινί και κολακεία ηραΰνειν» δηλαδή με κάποιον ήχο και ωραία λόγια το ηρεμείς (π.χ. νάνι, νάνι, το νινί να κάνει, νενιάζω, νανουρίζω).

Γαλάζιος είναι αυτός που έχει το χρώμα του ανέφελου ουρανού και της ήρεμης θάλασσας. Γαλαζόπετρα: κοινή ονομασία του λίθου κάλαϊς, αλλιώς ηπερουζές. Είναι η ονομασία του θεικού χαλκού. Βενέτικος ο γαλαζοπράσινος ενώ ο βαθύς γαλάζιος λεγόταν ηεράνιος. (λεξ. Ήλιος).

Κατά το Liddell Scott καλάϊνος είναι ο όμοιος προς καλάϊν, έχων χρώμα κυμαίνόμενο με-

ταξύ κυανού και πρασίνου, καλάϊνο χρώμα ανθηρό ή βένετο. Κάλλ(λ)αϊς είναι πολύτιμος λίθος ηρασινίζοντος κυανού χρώματος κοινώς ηεπουζές και κατά άλλους ηρυσόλιθος. Έχει υποστηρικτεί πως τον ηρησιμοποιούσαν οι Αιγύπτιοι στην ηεραμική. Υπάρχει και το ηήμα ηαλαϊζω, ηαλαϊζω κοινώς ηαλαζίζω καθώς και το επίθετο της ηαηομιλούμενης ηαλαζίας.

Καλαΐον και ηαλαϊκόν μέταλλον σύμφωνα με τον Κοραή στα «Ατακτα» ονόμασαν τον ηασσίτερο αυτοί που τον ηρωτοέφεραν. «Πιθανότερον έτι γίνεται από το ηγνωστόν εις τους Γραικοηωμαίους ηαλαΐνον χρώμα. Οι Γραικοηωμαίοι ονόμαζον το ίδιο χρώμα και Γεράνιον και Γαλάζιον και Βένετον». Το μέταλλο ηασσίτερος κοινώς καλάϊ είναι ήδη ηγνωστό από τους ηροϊστοηικούς χρόνους. Υπήρχαν οι ηασσιηεριδες ηήσοι, των οποίων δεν ηαποκάλυπταν την τοποηεσία οι εκηεταλλευτές. Ο Ηρόδοτος τονίζει την ηλληνηκότητα του ονόματος αλλά δεν ηαρέχει ηληηροηορίες για την ηέση. Ο Διόδωρος τις τοποηετεί κοντά στην Ιβηρία. Ο Στράβων τις τοποηετεί βόηεια του Αητάβριου κόλπου. Από τα ηαλιά χρόνια ο άνθρωπος ηαηηηούσε τρόπο ώστε τα ηηηνά και ηεηνή ηέταλλα να ηεηανίζονται σαν ηολύτιμα και επίσης να ηροσταηεύουν από τη διάβρωση τα ηεταλλικά ηαηικείμενα. Έλιωναν το καλάϊ και ηηι-

κάλυπταν τα ηαηειηικά σκεύη. Κατά το λιώσιμο το καλάϊ τρίβεται καλά στην ηεηάνεια του σκεύους με σιουπί που είχε ηισαντήρι. Στο ηωριό κάηοιοι το έλεγαν ηισαντήρι και ήταν σε στεηερά ηορηή σαν ηλάκα σαηουνιού. Αυτή η ηεργασία λεγόταν ηάνωμα και ο ηεηνήτης ηανωματής, ο ηαλαϊτζής.

Λαγγεύω, λάγγεμα. Στην Καστανιά λένε ηαγγεύει το ηάτι ηου, αυτό που σε άλλα ηέρη της ηελοηονηήσου λένε «ηαίζει το ηάτι ηου», ή «σηαηαηάηει το ηάτι ηου». Προέρχεται από την αρχαία λέξη ηαγγάζω που σηηαίνεται ενδίδω, ηποηωρώ. Με το λάγγεμα του ηαηιού έκαναν οι άνθρωποι ηανηησιές, ανήλογα, αν λάγγευσε το αηισηερό ή το δεξί.

Βασσαράς και ηασσάρα. Αηένανη από τον Ταΰηετο στον Πάρνηωνα ηπάρχει το ηωριό Βασσαράς. Οι κάηοικοι ηεηολογούν τη λέξη από τον Βάηκο δηλαδή τον ηεό Διόνυσο. Να λάβουμε ηπόψη ηας πως το ηωριό Βασσαράς ανήκει στον Δήμο Οινούντος που ηποηηλώνει ηαλλιέηηηα ημπελιών και ηεγάλη ηαηαηογή ηρασιού. Στην ιστορία του Ηρόδοτου (4 192) αναηέηεται η βάησα που είναι η αλώηηξ. Ο ίδιος αναηέηει πως βάησαηος οηομαζόταν η αηεηού από τους Κηρηναίους. Βασσάριον είναι η ηικρή αηεηού. Βασσάρα είναι ο ηιτώνας που ηοηοούσαν οι Βάη-

ηες στη Θράκη και ηιθανόν να είχαν ηηιαητεί από δέημα αηεηούς. Βασσάρα και ηασσαηίς λεγόταν ηεταηοηικά και η ηαηωηεηής ηυναίκα, η ανήηικη από τις βάηκες που ηελοούσαν όηηηα. Ο Αισχύλος την αναιδή ηυναίκα οηομαζει ηθάρσα βάηηη. Βάησαηος και Βασσαηεύς είναι όηομα του Βάηηου. Ο Παηαηής Λεκαησάς στο βιβλίο του Διόνυσος αναηέηει ηασσάηες, ηασσαηίδες, ηασσαηικά και ηασσάηους. Κατά τον Ησύηιο ηασσάηια οι Λίβυες λέηουσι τα αλωηέηια. Η λέξη ηηοσαηίηεται στο Μέηα Εηυμολοηικό του Μουσουήρου, στον Σουίδα, στον Χόημαν, στον Ησύηιο στον Κων/δη και σε άλλους.

Σηρυμώηνω, βάζω ηολλά ηρόσωπα ή ηράηηα σε ηεηοηοηιμένο ηώρο. Φέρνω κάηοιον σε δύσκολη ηέση, τον ηιέζω. Μάλλον ηροέρχεται από την αρχαία λέξη σηρύηος που κατά τον Ησύηιο σηηαίνεται «ξύλον ηεηηαηηηένον εν ηοις ηηνοίς ηρος την των σταφυλών έκηηληψιν» σε ηεταήραση, ξύλο ηηιαημένο για να σηνηλιβουν τα σταηύλια στα ηαηητήηια. Αηόηοηος αυτού του ηηαηήηατος είναι η ηγνωσή ηας σηρίβλα ή σηροηηιλία που σηνηιέζει τα σταηύλια, βηαίηει ο ηούσος και αηοηένουν τα σέηηηυλα ή ηοίηουρα. Άρα σηρυμώηνω θα ηει ηιέζω τόση, ώστε δεν αηήνω κανένα ηεηιθώηιο αήομα και για ελάηιστη κίηηση.

Θεοδώρα ηελεκάνου-Δαηειώηη

*Το πράσινο δώρο
της φύσης και
εικόνες από το
χιονισμένο Καστόρι
του Δεκέμβρη 2014
Φώτο Β. Λαγανάς*

Συνταγή

**«Απ' ούλα τα μυρωδικά, κάλλιο μυρίζει ο φούρνος
κι απ' ούλα τα πετούμενα, κάλλιο λαλεί η κανάτα»**

Ντρέδουρες

(ένα χριστουγεννιάτικο γλυκό
με σπιτικό φύλλο)

Χρειαζόμαστε φύλλο σπιτικό και γέμιση. Το φύλλο είναι αυτό που φτιάχνουμε για τις πίτες. Ζυμώνουμε πέντε κούπες αλεύρι σκληρό, με ένα φλιτζάνι του καφέ λάδι (και λίγο περισσότερο), μισό φλιτζάνι του καφέ ξύδι (και λίγο περισσότερο), ένα κουταλάκι του γλυκού αλάτι, λίγη σόδα και χλιαρό νερό όσο πάρει. Ανοίγουμε το φύλλο και το κόβουμε σε κορδέλες πλάτους 10-15 εκατοστών όπως στις δίπλες. Λαδώνουμε ελαφρά και απλώνουμε τη γέμιση.

Η γέμιση περιέχει χοντροκομμένα καρύδια, σουσάμι, κανελογαρύφαλλα, γλυκάνισο στομπισμένο, ζύσμα πορτοκαλόφλουδας, τριμμένη φρυγανιά, ζάχαρη χοντρή και μαύρες σταφίδες αν έχουμε. Τυλίγουμε το φύλλο με τη γέμιση σαν φλογέρα. Τοποθετούμε τις φλογέρες σε λαδωμένο ταψί στρίβοντας ελαφρά (όπως στη στριφτόπιτα). Κόβουμε σε κομμάτια 5-6 εκατοστών. Λαδώνουμε ελαφρά όπως στις πίτες. Μια φίλη προτού τις βάλει στον

φούρνο τούς ρίχνει καυτό λάδι. Ψήνουμε στον φούρνο και εν τω μεταξύ έχουμε ετοιμάσει σιρόπι με μέλι (όπως στα μελομακάρονα, δηλ. δυο ποτήρια ζάχαρη, ένα μέλι, ένα νερό, πορτοκαλόφλουδα). Όταν πάρει χρώμα το φύλλο βγάζουμε το ταψί από τον φούρνο, απλώνουμε προσεκτικά το σιρόπι και αφήνουμε το γλυκό μας όλη τη νύχτα, ώστε να μουσκέψουν καλά τα φύλλα.

Τριφτάδες

(ένα χειμωνιάτικο ρόφημα)

Παίρνεις αλεύρι για ψωμί, λίγο αλάτι και χλιαρό νερό. Δεν ζυμώνεις, ρίχνεις λίγο-λίγο το νερό και τρίβεις υπομονετικά ώστε να σβολιάζει. Τρίβεις συνέχεια, μέχρι να γίνουν σαν χοντρός τραχανάς. Τις ρίχνεις σε βραστό νερό και είναι έτοιμες σε ελάχιστα λεπτά. Σερβίρονται με κρασί ή με ζάχαρη. Ο Κολοκοιτρώνης έπαιρνε αυτό το ρόφημα το πρωί σαν καφέ και έλεγε: «Φτιάστε βλάχικον καφέ που πυρώνει και τυλώνει». Ένα ελαφρύ φαγητό για τα κρύα χειμωνιάτικα βράδια.

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου

Ομορφιά- καλλυντικά

Αρωματικό σαπούνι σε 10 λεπτά

Παίρνω σαπούνια Μασσαλίας ολόκληρα ή σε σκόνη. Βάζω σε μια καθαρόλα νερό σε ποσότητα ίση με το σαπούνι (μετρώ με το ίδιο δοχείο). Βάζω την καθαρόλα σε σιγανή φωτιά και ανακατεύω συνεχώς μέχρι να λιώσει το μίγμα και να γίνει πηχτό. Το βγάζω από τη φωτιά και συνεχίζω να ανακατεύω μέχρι να γίνει η άσπρη κρέμα ομοιογενής και λαμπερή. Ρίχνω το μίγμα σε λαδωμένα καλούπια όσο είναι ακόμη μαλακό. Το αφήνω τουλάχιστον τρεις μέρες για να το χρησιμοποιήσω. Μπορώ να το γλυκάνω βάζοντας κατά τη διάρκεια της κατασκευής εναλλακτικά, 10% μέλι ή 10% αμυγδαλόλαδο ή 10% γλυκερίνη ή 25% αμύδαλα κοπανισμένα.

Μπορώ επίσης αντί για νερό, να βάλω ένα αφέψημα από αρωματικά βότανα (χαμομήλι, θυμάρι, δεντρολίβανο, περγαμότο, μέντα, μαντζουράνα, τριαντάφυλλο, δυόσμο κ.λπ.).

Σαπούνι ρευστό

4 κουταλιές της σούπας αγνό σαπούνι τριμμένο σε σκόνη, 1 λίτρο ροδόνηρο, 1/8 του λίτρου οινόπνευμα 90%, 3 κουταλιές αμυγδαλόλαδο και 2 κουταλιές μέλι. Ρίχνω το τριμμένο σαπούνι μέσα στο ροδόνηρο που είναι πολύ ζεστό. Όταν λιώσει καλά, προσθέτω τα υπόλοιπα υλικά. Ανακατεύω πολύ καλά και φυλάω το ρευστό σαπούνι σε μπουκαλάκι και βέβαια το ανακατεύω πριν από κάθε χρήση. Αν είναι πηχτό το αραιώνω με ζεστό νεράκι. Αυτό το σαπούνι είναι πολύ γλυκό για μπάνιο και ντους.

Φυσικές συνταγές από «Τα τετράδια της γιαγιάς»

Κήπος και θεράντα

Κοράλλι, ένα φυτό απ' τα παλιά που μας φέρνει νοσταλγία καθώς το έχουμε συναντήσει στην αυλή των γιαγιάδων μας. Είναι αειθαλής θάμνος με λεπτά καταπράσινα βελονωτά φύλλα και σωληνοειδή λουλούδια σε χρώμα κόκκινο-κοραλλί. Ανα-

πτύσσεται καλύτερα σε θέσεις προστατευμένες από τον ήλιο και τους παγετούς. Χρειάζεται ελαφρύ κλάδεμα στο τέλος του χειμώνα, για να απομακρυνθούν τα ξερά φύλλα. Πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα ή και με διαχωρισμό της ρίζας. Τους καλοκαιρινούς μήνες έχει ανάγκη από τακτικό πότισμα. Οι παλιές νοικοκυρές όταν καθάριζαν ψάρια έριχναν στα κοράλλια το πρώτο νερό από το πλύσιμο των ψαριών.

Αναμνήσεις

Η θεότρελη Μπιρμπίλω

Κάποια νύχτα του Φλεβάρη
 που δε βγήκε το φεγγάρι,
 η θεότρελη Μπιρμπίλω
 λάκπσε από το μύλο.
 Άφπσε παιδιά και άντρα
 και πηδώντας απ' τη μάντρα
 αλλού πήγε ν' αγκαλιάσει.
 –Δεν καθόσουνα στ' αυγά σου
 βρε Μπιρμπίλω μου,
 στάχτη έκανες εμένα
 και το μύλο μου.
 Μπιτ μυαλό δεν είχες δράμι
 και μας πήρε το ποτάμι.
 Πέρασαν δυο-τρία χρόνια
 κι ένα βράδυ με τα χιόνια
 ξαναγύρισε στο μύλο
 ντροπιασμένη η Μπιρμπίλω.
 Έκατσε κοντά στο τζάκι,
 για να ζεσταθεί λιγάκι
 και συχώρεση ζητάει.
 Μα ο μυλωνάς και πάλι
 με καημό της κοπανάει:
 –Δεν καθόσουνα στ' αυγά σου
 βρε Μπιρμπίλω μου,
 στάχτη έκανες εμένα
 και το μύλο μου.

Μιχαλοπούλου Σταυρούλα

Το ποίημα του ανθρώπου

Το παιδί όταν γεννιέται σαν οπωρικό λογιέται,
 στα δέκα μεγαλώνει και τον κόσμο καμαρώνει,
 στα είκοσι γλεντιπής και καλός ξεφαντωτής,
 στα τριάντα ανδρειωμένος και στον κόσμο ξακουσμένος,
 στα σαράντα ζει και δένει και το σπίτι του ανασταίνει,
 στα πενήντα για Βουλή εάν έχει κεφαλή
 στα εξήντα μαγκουρώνει κι ακουμπιστριά μαζώνει,
 στα εβδομήντα γέρνεται κι ορνιθοτυφλώνεται,
 στα ογδόντα κι οι δικοί του, τού βαριούνται τη ζωή του,
 στα ενενήντα δε φελά μόνο το ψωμί χαλά.
 Ω Θεέ μου, έπαρέ τον και γοργοεξέβγαλέτον.

Μιχαλοπούλου Σταυρούλα

Νερόμυλος

Η βλάχα η έμορφη

Αφίνω γεια στις όμορφες
 και γεια στις μαυρομάτες,
 εγώ θα πάω στα Γιάννενα
 στου μπέη τα σαράγια.
 –Γεια σου χαρά σου μπέη μου.
 –Καλώς τινε τη βλάχα.
 –Εγώ είμ' η βλάχα η έμορφη
 η βλάχα η παινεμένη
 πόχω τα χίλια πρόβατα
 τα πεντακόσια γίδια.
 Στο 'να βουνό είν' τα πρόβατα
 στ' άλλο βουνό είν' τα γίδια
 κι ανάμεσα στα δυο βουνά
 δώδεκα μύλοι αλέθουν.
 Οι έξι αλέθουν με νερό
 κι οι έξι με το γάλα
 και στον αφρό του γαλατιού
 τρία κορίτσια πλένουν.
 Το 'να πλένει τους άρρωστους
 Τ' άλλο τους πληγωμένους,
 το τρίτο το καλύτερο
 τους αρραβωνιασμένους,
 εγώ είμ' η βλάχα η έμορφη.

Μιχαλοπούλου Σταυρούλα

Τα παιδιά του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού Καστορείου δημιουργούν

Το μάζεμα της ελιάς και η παραγωγή ελαιόλαδου, ένα θέμα ιδιαίτερα ενδιαφέρον και επίκαιρο, απασχόλησε τα παιδιά του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου.

Στην εκπαιδευτική και δημιουργική δραστηριότητα οι δάσκαλοι και οι Νηπιαγωγοί περιέλαβαν την ελιά- τη συγκομιδή της και τα παράγωγά της. Με τη βοήθεια και την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών τους δημιούργησαν και φιλοτέχνησαν με

πολλή φαντασία με ζωγραφική και την τέχνη του κολάζ υπέροχους πίνακες με εικόνες από τις εργασίες και τον αγώνα των ελαιοπαραγωγών εκφρασμένο ακόμη και με παροιμίες και γνωμικά. Όλοι οι πίνακες εκτέθηκαν στη γιορτή της «Μπουκουβάλας» και στόλισαν τον εκεί εκθεσιακό χώρο στα «μπεζεστένια» του Αϊ Μάμα. Τα παιδιά του Δημοτικού φιλοτέχνησαν ένα μεγάλο πίνακα με το λιομάζωμα κι έναν άλλο εμπνευσμένο από τον μύθο της ονοματοθεσίας της πόλης των Αθηνών και τη διένεξη της Αθηνάς και του Ποσειδώνα. Έναν πίνακα τύπου κολάζ φιλοτεχνημένο από φύλλα και καρπούς ελιάς. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίαζαν μικροί πίνακες τύπου κολάζ με γνωμικά και παροιμίες φιλοτεχνημένοι με φύλλα ελιάς και πίνακες με λέξεις παράγωγες και σύνθετες με την ελιά και το λάδι με τις ζωγραφιές των παιδιών. Τα παιδιά του νηπιαγωγείου, με την καθοδήγηση των δύο Νηπιαγωγών, φιλοτέχνησαν έναν πίνακα, το δέντρο της ζωής (ελιά) με ανακυκλώσιμα υλικά. Όλοι εντυπωσιάστηκαν και θαύμασαν τα έργα και συγάρηκαν τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς τους και τους ευχήθηκαν καλή συνέχεια

E.B.

Το ημερολόγιο των μαθητών

Οι μαθητές της Β' Λυκείου Καστορείου εξέδωσαν ένα καλλιτεχνικό ημερολόγιο για το 2019. Με ιδιαίτερη ευχαρίστηση διαπιστώσαμε ότι το ημερολόγιο ήταν ζωγραφικός πίνακας που φιλοτέχνησε η Αγλαΐα Κωνσταντέλη - Φασουλοπούλου.

Η ΕΥΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ

Τη Δευτέρα 22 Οκτωβρίου 2018 στις 7:30 μ. μ. έγινε στο Δημαρχείο Καισαριανής η παρουσίαση του βιβλίου «Η εύνοια του Δράκου-Αφηγήματα» του Μίμη Χριστοφιλάκη, εκδόσεις ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ. Μίλησαν για το βιβλίο και τον συγγραφέα ο Γεράσιμος Βώκος, ομότιμος καθηγητής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης και ο Βαγγέλης Μαυρουδής, συγγραφέας. Συντόνισε η Νόρα Ράλλη, δημοσιογράφος της Εφημερίδας των Συντακτών.

Το βιβλίο περιέχει αφηγήματα, αληθινές μαρτυρίες για τη σκοτεινή και σκληρή δεκαετία του 1940. –Αλβανικό Μέτωπο, Κατοχή, Εμφύλιος Πόλεμος. Είναι ιστορίες συγκλονιστικές των συχωριανών του, που συγκέντρωνε ο συγγραφέας και τις κατέγραψε για να τις διαδώσει. Αφιερώνεται στον Λούη (Λεωνίδα) Μπράκο, ένα αγωνιστή από τις Κροκεές και στον Βαγγέλη Νικολούδη. Ο Δράκος στη Λακωνία, ο γνωστός Παβλάκος, επειδή θαύμαζε τον Λούη για το μυαλό του και τις γνώσεις του δεν τον σκότωσε ούτε τον παρέδωσε στο Στρατοδικείο Τριπόλεως αγνοώντας τρία έγγραφα του Εισαγγελέα Περιβολιώτη. «Εγώ τον έπιασα, δικός μου είναι. Ότι θέλω τον κάνω. Δεν τον δίνω». Ο Λεωνίδας όλη του τη ζωή μέχρι το θάνατό του το 2016 είχε τη ρετινιά αυτή: την εύνοια του Δράκου.

Ο συγγραφέας δηλώνει ότι είναι συλλέκτης ζώσας ιστορίας, συλλέκτης ιστορικών στιγμών. «Μ' ενδιαφέρει ο πόνος που προκάλεσε ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο πόνος εκατέρωθεν, όχι της μιας πλευράς». Τον συναντήσαμε στο τέλος της παρουσίασης και, όταν του είπαμε ότι είμαστε από το Καστόρι, δεν έκρυψε τη συγκίνησή του. «Το Καστόρι της παιδικής μου ηλικίας... Θυμάμαι, όταν ήμουν παιδί, μας έφεραν εκεί στην κατασκήνωση. Μας ζύγισαν, όταν ήρθαμε και μας ζύγισαν πάλι, όταν φεύγαμε». Ο Μίμης Χριστοφιλάκης γεννήθηκε στις Κροκεές το 1947. Και όπως γράφει: **ευτυχώς άργησα μια γενιά** για να θυμηθούμε ότι εμείς οι γεννηθέντες μετά το 1950 ήμασταν η πιο τυχερή γενιά, δεδομένου ότι, ούτε πολέμους γνωρίσαμε, ούτε πεινάσαμε, σαν παιδιά παίξαμε, καθώς και με πολύ λιγότερα από τα παιδιά μας προσόντα βρήκαμε δουλειές και δουλέψαμε. **Καλά στερνά να έχουμε**, που έλεγε και η συχωρεμένη η Μάνα μου.

B. K.

«ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2019» 22 ΧΡΟΝΙΑ

Το Λακωνικό Ημερολόγιο του 2019 είναι αφιερωμένο στον Άγγελο Δεληβορριά, το μεγάλο φίλο της Σπάρτης και του Ημερολογίου μας, που δεν βρίσκεται πια ανάμεσά μας.

Στο φετινό Ημερολόγιο οι εκλεκτοί συνεργάτες του έγραψαν κείμενα γύρω από δυο μεγάλα και εξαιρετικώς ενδιαφέροντα θέματα για τη Σπάρτη και τη Λακωνία γενικότερα.

Το πρώτο σχετίζεται με τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, επ' ευκαιρία των 100 χρόνων από τη λήξη του. Περιλαμβάνει χρονικό, αναλυτικό κατάλογο πεσόντων από τη Λακωνία, ιστορίες στρατιωτών, τραγούδια και μοιρολόγια, καθώς και πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Το δεύτερο μεγάλο θέμα του Ημερολογίου, έχει το γενικό τίτλο *Ιστορικά Μυθολογήματα και Μυθολογικά Ιστορήματα* και φέτος περιλαμβάνει κείμενα σχετικά με το αξιόμαχο των αρχαίων Σπαρτιατών, τον Καιάδα, την Ορθία Αρτέμιδα και τη διαμασίγωση των νέων, τον σύγχρονο σπαρτιατικό μύθο στα κόμικς και τον κινηματογράφο, μια περίπτωση δρακοντοκτονίας στην Επίδαυρο Λιμηρά, θρύλους από το Γεράκι, το Γεωργίτσι, ιστορίες από το 1821.

ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2019

- Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
- ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΥΘΟΛΟΓΗΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

(Αρχαία Σπάρτη, Βυζαντινό Γεράκι, Επίδαυρος Λιμηρά, 1821)

Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνοδεύει ειδική έκδοση με το ανάτυπο του σπάνιου πρώτου τεύχους, του «ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ 1900».

Το καλύτερο δώρο για τις γιορτές

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ • ΟΡΕΣΤΗ 7, ΣΠΑΡΤΗ • ΤΗΛ. 27310 82203

Επιπλέον, στους αναγνώστες του Ημερολογίου προσφέρουμε το εξαιρετικά σπάνιο πρώτο τεύχος του «Σπαρτιατικού Ημερολογίου» του 1900. Το έντυπο αυτό (που θεωρούμε πρόγονο και εμπνευστή μας!) κυκλοφόρησε στη Σπάρτη στις αρχές του 20ού αιώνα από μια ομάδα λογοτεχνών της εποχής.

Εκδόσεις «ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ»
Ορέστη 7, 23100 Σπάρτη, τηλ. 27310-82203
e-mail: idiomorf@otenet.gr

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Από Αμερική ήλθαν ο Άθας Κουρκούλης και η σύζυγός του Αγγελική το γένος Κουτρομπή, η Μάρθα Κουρεμπανά το γένος Κουτρομπή, προς το τέλος του Καλοκαιριού ο Τάκης Κουτρομπής του Βασιλείου με τη σύζυγό του Αναστασία και η κόρη του Ηλία Βασιλείου Κουτρομπή Πωλίνα. Αργότερα ο Γιάννης Συκαράς του Κωνσταντίνου και ο Κώστας Λιναρδάκης του Γεωργίου και της Αγγελικής το γένος Κουτρομπή.

Από Αγγλία η Λουίζα Ανδριανοπούλου του Νικολάου.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η Μαρία Σταυροπούλου του Παναγιώτη και ο Πέτρος Ζαΐμης του Παναγιώτη απέκτησαν στις 17/09/2018 το δεύτερο παιδί τους, ένα αγοράκι. (Διόρθωση ως προς την ημερομηνία της δημοσίευσης στο προηγούμενο τεύχος με αριθμ.41)
- Ο Ηλίας Βουρδούσης του Παναγιώτη και η Ηλιάννα-Παναγιώτα Σκιαδά απέκτησαν στις 31/10/2018 ένα αγοράκι.
- Η Χριστίνα Σμυρνίου του Ιωάννου και ο Λάμπρος Κοκκάλας του Δημητρίου απέκτησαν στις 4 /11/2018 ένα κοριτσάκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Η Φιλίππα Λιακοπούλου του Γεωργίου και ο Δαυίδ Καστάνης του Ανδρέα βάπτισαν το αγοράκι τους στις 14/10/2018 στον Ιερό Ναό της Αγίας Αικατερίνης Ιλίου και του έδωσαν το όνομα Αλέξανδρος.

Σευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσει και στον νεοφώτιστο Αλέξανδρο να ευτυχίσει στη ζωή του.

ΠΕΝΘΗ

- Ο Πολυζώης Λάμπρος του Κωνσταντίνου πέθανε τον Σεπτέμβριο του 2018 στο Μόντρεαλ του Καναδά σε ηλικία 91 ετών.
- Ο ιερέας Σπύρος Βουνάσης του Γεωργίου πέθανε στις 10/10/2018 στην Αυστραλία σε ηλικία 86 ετών.
- Ο Γιάννης Αλειφέρης του Σωτηρίου πέθανε στις 13/12/2018 στην Κοζάνη σε ηλικία 89 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

E.B.

ΧΟΡΗΓΟΙ

MARIA XARIKLIA, TRIANTAFLAROS-KAKAFLIKA	40	ΕΥΡΩ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΟΥΤΖΗ	50	ΕΥΡΩ
ΑΙΔ.ΜΠΛΑΘΡΑΣ ΓΕΩΓ.	100	ΕΥΡΩ
ΖΙΑΒΡΑΣ ΚΩΝ.	5	ΕΥΡΩ
ΑΠΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ	25	ΕΥΡΩ
ΑΛΕΙΦΕΡΗΣ ΗΛΙΑΣ	25	ΕΥΡΩ
HARALAMPAKOS PANAGIOTHIS	70	ΔΟΛΑΡ.
GERMANOS JIM	40	ΕΥΡΩ
MORAITOU ATHINA	40	ΕΥΡΩ
GENOVEZOS JOHN	100	ΔΟΛΑΡ.
FATURU -GENOVEZOU GEORGIA	50	ΔΟΛΑΡ.
MENIDIS PANAGIOTIS	50	ΕΥΡΩ
GYLOPIDIS MAKIS	80	ΔΟΛΑΡ.

Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΙΛΟΣ

(Ιστορία από ένα γέροντα)

Συνέβη στο Σύδνεϊ Αυστραλίας και ο γέροντας κοινοποίησε τα παράπονά του στην ελληνική εφημερίδα του Σύδνεϊ "Πανελλήνιος Κήρυκας". Πριν γράψω την ιστορία του γέροντα, θα ήθελα να αναφερθώ σ' αυτή την εφημερίδα. Ο «Πανελλήνιος Κήρυκας» εμφανίστηκε στα μέσα του 1950. Ένας από τους πρώτους μετανάστες, μετά τον πόλεμο του 1940, ο Γρίβας-έτσι τον έλεγαν-ξεκίνησε με ένα φυλλάδιο και την έκανε εφημερίδα. Το 1970 την αγόρασε ο Γιάννης Καλομοίρης. Ο Καλομοίρης ήταν μορφωμένος και πολύ δραστήριος. Έδωσε μεγάλη ώθηση στην εφημερίδα και την εμπλούτισε καλύπτοντας όλα τα νέα της ελληνικής παροικίας: εκκλησιαστικά, κοινωνικά, αθλητικά και νέα από τη γενέτειρα Ελλάδα. Την εποχή εκείνη εγώ είχα TAXI και μια ημέρα, τυχαία, μπήκε στο TAXI μου. Πιάσαμε κουβέντα, του είπα ότι ήμαστε πατριώτες και χάρηκε και μου είπε μια ιστορία. Πριν φύγει από το χωριό σπούδαζε στη Σπάρτη και το Σαββατοκύριακο ερχόταν στο χωριό. Την εποχή εκείνη ο πατέρας μου είχε ζαχαροπλασείο εκεί που τώρα έχει μαγαζί ο Αντώνης Κούμαρης. Και ο κύριος Καλομοίρης μου είπε: «Ηλία, για να φάμε μια πάστα παρέα με τους συμμαθητές μου, το «κόβαμε» με τα πόδια για γλιτώσουμε το εισιτήριο». Την εφημερίδα τη διατήρησε για πολλά χρόνια και είχε μεγάλη κυκλοφορία στην Αυστραλία και πολλούς συνδρομητές σε άλλες χώρες που την διάβαζαν. Από τον κύριο Καλομοίρη την αγόρασε ο κ. Σκάλκος από τους Μολάους και τη διατηρεί μέχρι σήμερα με μεγάλη επιτυχία. Εκτιμώ ότι θα ωφελήσει πολύ τον τόπο μας και ιδιαίτερα τη Νεολαία μας μια συνεργασία του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» με τον «Πανελλήνιο Κήρυκα». Οι νέοι μας θα ενημερώνονται για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των ομογενών, για το εμπόριο με μεγάλες χώρες, όπως Κίνα, Ιαπωνία κ. λ. π., για τις εκδηλώσεις του Συλλόγου «Ωραία Ελένη», όπως επίσης μπορεί να γίνουν ανταλλαγές Ελληνοπαίδων με Ελληνόπουλα που γεννήθηκαν στην Αυστραλία για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Κλείνω εδώ την παρένθεση για να σας εκθέσω την ιστορία του γέροντα. Μια μέρα πήγα στην αδελφή μου τη Γεωργία, η οποία έχασε τον άντρα της και ζει μόνη της. Είναι πολύ δεμένη με τα παιδιά της και συνεχίζει τη ζωή της. Με κέρασε και ενώ συζητούσαμε τα οικογενειακά μας, πρόσεξα στον τοίχο της κουζίνας της ένα κομμάτι εφημερίδας σε κορνίζα. «Τόσες φωτογραφίες έχεις, την εφημερίδα βρήκες να κορνιζάρεις;», τη ρώτησα. Κι αυτή μου απάντησε: «Αδερφέ, την έχω κειμήλιο» και μου έδωσε να διαβάσω την εφημερίδα. Ήταν η ιστορία του γέροντα. Ένας Έλληνας γέροντας έχασε τη γυναίκα του σε νεαρή ηλικία. Του άφησε ένα γιο, που τον μεγάλωσε με κόπο και δέθηκαν ο ένας με τον άλλο. Με πολλές θυσίες απέκτησε κι ένα σπίτι και έμεναν μαζί. Μια μέρα ο γιος ήρθε στο σπίτι χαρούμενος. «Πατέρα, γνώρισα μια κοπέλα και θέλουμε να παντρευτούμε». Ο πατέρας του χάρηκε πολύ και του έδωσε την ευχή του. Γνώρισε από κοντά και την κοπέλα και κανόνισαν το γάμο. Όλα τα έξοδα τα έκανε ο πατέρας και μετά το γάμο έμειναν όλοι μαζί στο σπίτι. Σε λίγο διάστημα ήρθαν τα πρώτα μπουμπουνίσματα. Η νύφη ήταν για ψώνια και ο γιος ήρθε στο σπίτι μόνος του και στενοχωρημένος.

- Τι έχεις, παιδί μου;

- Πατέρα, η γυναίκα μου θα με χωρίσει, αν δεν γράψεις το σπίτι στο όνομά μου.

Ο γέρος σκέφτηκε λίγο και λέει: «Παιδί μου, αν είναι να χωρίσεις, πάμε στο δικηγόρο να στο γράψω», κι έτσι το σπίτι έγινε του γιού. Όλα καλά, η νύφη με χαμόγελο συνέχισαν τη ζωή τους. Δυο χρόνια αργότερα ήρθαν τα δεύτερα μπουμπουνίσματα. Αυτή τη φορά ο γιος ζήτησε από τον πατέρα του να φύγει από το σπίτι: «Η γυναίκα μου θέλει να φύγεις από το σπίτι και να βρεις ένα μικρό διαμέρισμα, αλλιώς θα με χωρίσει». Του γέρου του ήρθε κεραυνός. «Παιδί μου, αν είναι να χωρίσεις τη γυναίκα σου τώρα που έχεις και παιδί, θα φύγω εγώ» και έγραψε στην εφημερίδα το ποιηματάκι.

Μια συμβουλή θέλω να δώσω, όμως προτού γεράσεις πάντα να τη διαβάζεις, ποτέ μη την ξεχάσεις.

Ο μεγαλύτερος εχθρός σου γίνεται το παιδί σου και ο καλύτερος ο φίλος σου είναι η σύνταξή σου.

Ηλίας Αλειφέρης

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ home
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δώρων • Επιπλά εξοχής

Δαμασπίτου 35 - Αγ. Ιλίσια
Τηλ./Fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καραγιαννής home, www.karagiannishome.gr

Λαμπής Κων/νος

Λυγάντποις
καφενείο • ψητοπωλείο

Καστόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ

Πηρονο
Πενιές

Καστόρι Κεντρικη Πλατεία
Τηλ. 27310 57034 697 6734593

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218

SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ

Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
ολικούδης
Σπάρτης

Εργαστήριο Μονασιών 17 τηλ.27310 29254

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

1 ☺	Πλατεία Δούκο	τηλ.27310 27180
2 ☺	Καστόρι	τηλ.27310 57758
3 ☺	Γεράκι	τηλ.27310 71705
4 ☺	Μολάοι	τηλ.27320 22306
5 ☺	Ασιπιός	τηλ.27320 83040

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ

☎ 27310 57221

Ευαγγελία Νικολοπούλου
Καστόρειο Δήμου Πελλάνας
Λακωνία - Σπάρτη
TK 23100

τηλ: 27310 57118, 6909482756
fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com
www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

- Φυσικοθεραπεία
- Σπονδυλοθεραπεία
- Βελονισμός
- Ηλεκτροβελονισμός
- Αγιουρβέδικη μάλαξη
- Rejouvance
- Λεμφική μάλαξη

Βασιλική Βισβή
Τηλ: 6937219636

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΥΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» Δράσεις δ' τριμήνου 2018

Υποδομές - Κοινωνική προσφορά

• Τεράστιες ζημιές προκάλεσε στις υποδομές των μονοπατιών και κυρίως στο Φαράγγι των Μύλων, στο τέλος του Σεπτεμβρίου, η καταιγίδα "Ζορμπάς". Το τμήμα του

και κόπο να αποκατασταθούν. Ήδη με έγγραφό μας έχουμε θέσει το πρόβλημα στη Δημοτική Αρχή και ελπίζουμε σύντομα να αποστείλει μηχανήματα για την αποκατάσταση τόσο της κοίτης του ποταμού όσο και

ση μας στη βελτίωση των μονοπατιών, ομάδα από μέλη του συλλόγου με φίλους του ΕΟΣ Σπάρτης καθάρισαν το μονοπάτι από τους Σουσιτιάνους μέχρι τα Λακώματα.

• Στις 22 Νοεμβρίου 2018 ομάδα μελών του συλλόγου καθάρισε, για πολλαπλή φορά φέτος το Μονοπάτι Μαρμαρογέφυρο- Γέφυρα- Δεξαμενή-Πισαγιάννης-Λουκάς-Περιφερειακός-Αγιομάμας, που είχε υποστεί ζημιές από την πρόσφατη καταιγίδα "Ζορμπάς".

• Συνεχίζοντας τη δράση μας στην ανάδειξη του υπολοίπου χώρου του Αγίου Μάμα, με ευγενική χορηγία φίλου του συλλόγου, δημιουργήσαμε καθιστικό και καμάρι κάτω από την πηγή της Βάγιας με νερό της πηγής. Από την άνοιξη θα συνεχίσουμε στον ίδιο χώρο από την πηγή της Βάγιας μέχρι τα παλιά σφαγεία.

• Τον Οκτώβριο εθελοντές του συλλόγου συμμετείχαν στην αποκατάσταση οικίας συμπατριώτισσάς μας, που το σπίτι της καταστράφηκε από πυρκαγιά.

• Συνεχίζουμε με την ετοιμασία της διαδρομής των 22,4 χλμ του Καστόρειου ορεινού ημιμαραθώνιου που θα γίνει στις 23 Δεκεμβρίου.

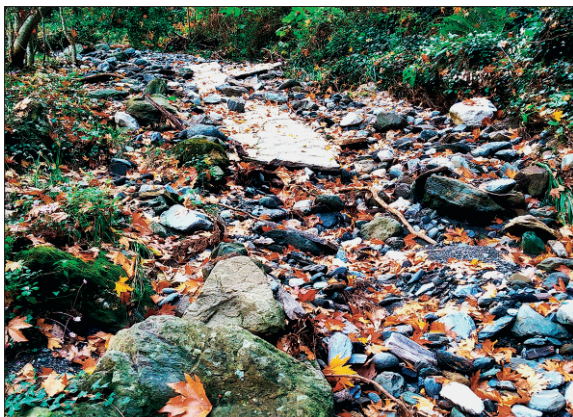
Εξορμήσεις

• Την Κυριακή 4 Νοεμβρίου συμμετείχαμε στην μανιταροεξόρμηση στον Βόρειο Ταύγετο στη διαδρομή Άγιος Νικόλαος-Άγιος Παντελεήμονας- Γεωργίτσι μαζί με τους ορειβατικούς ΕΟΣ Σπάρτης, ΕΟΣ ΝΑΛ,

ΕΟΣ Καλαμάτας και ΕΟΣ Τρίπολης.

• Την Παρασκευή 23/11/2018 συνοδεύσαμε φίλους ορειβάτες του Ο.Φ.Ι.Σ. από την Αθήνα,

Ομίλου Αθηνών) διότι δεν μπορέσαμε να τους συνοδεύσουμε στην κατάβαση του Φαραγγιού του Λουκά την ημέρα της Μπουκουβάλας, λόγω

μονοπατιού από την έξοδο του φαραγγιού στο ποτάμι του Κάστορα εξαιτίας του πρωτοφανούς όγκου νερών υπέστη τρομερές ζημιές, οι οποίες θα πάρει αρκετό χρόνο

του δρόμου-μονοπατιού. Προσωρινά με μικροπροβλήματα είναι προβάσιμο το τμήμα Μαρμαρογέφυρο-Γέφυρα-Δεξαμενή-Πισαγιάννης.

• Συνεχίζοντας τη δρά-

στη διαδρομή Γεωργίτσι- Αγ. Παντελεήμονας- Γεωργίτσι.

• Το Σάββατο το 24/11/2018 συνοδεύσαμε πολυπληθή ομάδα φίλων του ΕΟΣ Πύργου και του ΕΟΣ ΝΑΛ, σε πεζοπορία στο Φαράγγι του Κάστορα.

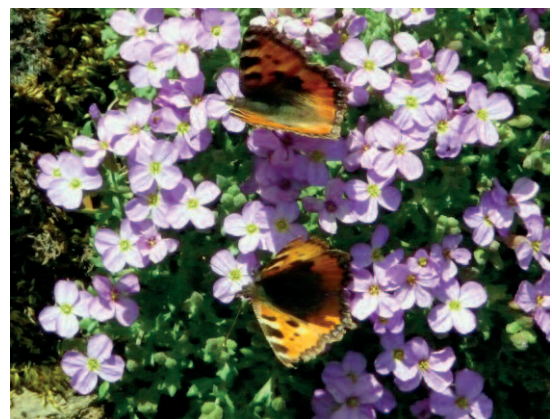
• Ζητάμε συγνώμη από τους φίλους της Σχολής Canyoning του Π.Ο.Α. (Πεζοπορικού

των ανειλημμένων υποχρεώσεων στη γιορτή.

Ο Σύλλογος παρακαλεί και προσκαλεί όσους φίλους εθελοντές θέλουν να βοηθήσουν στις δράσεις του συλλόγου, να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλ. 6974098419.

Για τον Σύλλογο Φίλων Ταύγετου
"Η ΛΟΥΣΙΝΑ"
Κων. Χ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

ΩΜΠΡΙΕΤΑ Η ΔΕΛΤΟΕΙΔΗΣ

Πανέμορφο αγριολούλουδο της ορεινής ζώνης. Είναι φυτό χλοάζον και δημιουργεί συχνά μαξιλαράκια. Άνθη ιώδη ή ρόδινα με κίτρινο φάρυγγα. Φυτρώνει σε σχισμές βράχων. Καλλιεργείται συχνά και σαν καλλωπιστικό.

Β. Λαγανάς